D. BONAV.
STIM.
DIV. AMOR

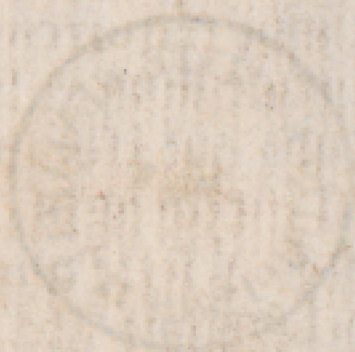

Stimulus

diuini amoris deuotissimꝯ. a
sacto iohāne bonauēture edi
tus cordiū oīm in amorē chri
sti ihesu maxime inflāmatiuus
post eiusdē varias impressio//
nes icorrectas vltiate emēda
tus et correctus per erimiuz
sacre pagine p̄fessorē. Magi
strum iohannē quentin cano
nicū ⁊ penitētiariū ꝑisiēsem.

Incipit prolo-
gus seu epistola domini bonauēture in li
bro qui dicitur stimulus amoris.

AD te domi
ne leuaui aīam meam deus
meus in te confido nō eru
bescam. Confisus de tua li//
beralissima pietate. allect⁹
mira suauissimi amoris et odoris tui sua
uitate. atractus instringibili vinculo tue
ardētissime caritatis. Ad te qui habitas
in celis leuaui oculos meos. splēdore so
lis iusticie illustrat⁹. claritatꝫ tue lumine
prouocatus/auidissime requirens specio
sissimū decorem amantissimi vultus tui.
Solicitāt me intima que tibi in me pla
cita habeas. Quid autem mihi indigno
seruo acceptabilius. q̄ꝫ scire qualiter tā
to domino valeam famulari. Ad tuū igit̄
amorez erectus. amici prece inductus. ze
lo interno coactus. qualiter quisqꝫ te stu
diose querere debeat. qualiter inuenire

A.ij.

valeat. q̄liter possit ad te accedere. et stri
ctis tenere amplexibus quibusdā medita
tionibus declamare presumā. In quib⁹,
et si diuerse corde tangūtur ad vnum re
dacte puris auribus faciunt melodiam.
Quāuis em̄ diuerse et plurime materie ī
diuersis capitulis describantur. tamen
inde nihil resonat nisi perfectio animi ad
diuinum amorem. Si quid aliud inuene
ris pie lector. legitime corrigas. et nō ro
das. quia malicia nō est in causa sed sim
plicitas. diuersum nāq; moduz inuenies
in eis vt diuersitate modi et materie.
lectoris fastidiuz temperetur. et eius ani
ma ad celestia cautius eleuetur: varijs il
lustrata radijs. cibis refecta diūsis. mul
tiplicíq; varietate allecta. Tu autem mi
frater ioānes. de ordine fratrū minorum
qui eucharistius appellarȝ. accipe munus
culum quod a me indigno sepe tua humi
litas postulauit. nec irrideas meaz igno
rantiam. sed potius mihi paruulo balbu
tienti: et infantilibus artubus gestienti
sicut pia mater arride. Scio nanq; q̄ sim
plicitatem diligas et fercula etiam rusti

catis sapide quodā famelico appetitu de
gustes Insatiabile est enim desiderium
tuum et auide apprehendis oblata. Ape
ri ergo os tuum ꝛ tibi q̄zuis rudia incor
pora infra scripta. Ipsa enim preseruati
ua sunt et ꝯseruatiua humidi radicalis
quia ea de ligno vite suscepi. Caue ergo
ne lignum scientie retrahat ab hoc esu ꝛ
nudus apparere verearis coram deo. insi
pidaqꝫ tibi sapida. et sapida tibi īsipida
videantur. Hic vero modū orandi viuē
di et meditandi inueniet vir deuotus:
In istis iustus ab infimis eripitur ad in
tima tollitur ad summa erigitur cum dul
core. Qui ergo voluerit vsqꝫ ad perfectū
crescere legat ꝛ impleat que scribam gra
tia crucifixi irrigāte. Amen.

Incipit liber.

qui dicitur stimulus amoris quem composuit sanctꝰ frater bonaventura de ordine fratrum minorum.

Liber iste qui stimulus amoris in dulcissimū et piissimum iesum salvatorez nostrū nō incongrue potest dici. In tres dividitur partes.

Prima pars.

In quarum prima de christi gloriosissima passione agitur. videlicet quomodo homo ipsā passionē meditari debet. et q̄z sit utilis eiꝰ meditatio. Et qualiter ⁊ q̄z libenter homo cōverti debet ad cōpatiendum dn̄o iesu crucifixo. et alia plura que circa ipsā passionem considerari possūt.

Secunda pars.

In scd̄a vero parte de his q̄ ad contēplationē disposita sūt tractat. videlz qualiter homo possit ampliꝰ proficere et magis deo placere. qualiterq̄z ordinatus esse

debeat ad deum. ad se et ad proximum et alia plura que ad ipsam contemplationez dispositiua et inductiua sunt.

¶ Tercia pars

¶ Tercia vero et vltima parte de ipsa cõtemplationis quiete prosequitur. videlz que sunt que inducant hominem ad contemplationis quietem et qz gloriosum sit se mutare in deum. qualiterqz homo mu//tetur in deum. et alia plura que ad ipsius cõtemplationis quietem pervenire volẽtibꝰ perutilia ac necessaria sunt.

¶ Qui vult habere saporẽ amoris ĩ his que sequntur debet cũ humilitate et amore maiestatem et dignitatem dei admirari. quantam humilitem et passionem propter caritatez pro nobis moriẽdo in cruce sustinuit meditari. et ruminare cũz amore et cum ardentissimo desiderio petitiões que ibi continentur sibi petere. Et pro certo pficere in christi amore.

¶ Sequũtr capitula pmẽ partis

Quomodo hõ debet libenter christi passionẽ meditari et qz sit vtil' eiꝰ meditatio.

¶ Capitulum primum.

¶Incipit liber.

primus. ¶Et primo Quo modo debet homo libenter christi passionē meditari. ¶Capitulum primum

Currite gētes vndiqꝫ ⁊ miremini erga vos caritatem dei. et erga ipsum cecitatem et maliciam vestraꝫ. Si enim filiꝰ dei voluit inseparabiliter cōiungi natu//re humane quanto magis anima vestra debe//ret sibi inseparabiliter copulari? Si enim dei filius voluit tanto caritatꝫ fer//uore sic vilissimos cineres sibi vnire. quā//to auidus deberet vnusquisqꝫ ad recipiē//dum ipsum deuotissime coꝛ suum recipe//re? Que vesania anime. qꝫ hoc negli//

git et potius vult stercoribus adherere.
¶ Nō enim assumpsit filius dei carnem
vt homo carni adhereat. sed sicut ipse in
carne existens. carnem afflixit et carnalia
contemsit. et anima eius semper deo pa-
tri adhesit. sic homo carnem mortificet
et semper se erigat ad diuina. O mirabi
lis cecitas hominis qui cum ex anima et
carne consistat. et anima sine comparatio
ne melior sit et nobilior ipsa carne totum
temp9 expendit in prouisione carnis sine
in his que caro requirit. et animam suam
negligit ac si nihil esset. nec ipsā pascere
nec ipsam nutrire nec in sūmo quietare
studet creatore. cū tamen hoc leuius sua-
uius delectabilius seu oportuni9 sine cō
paratione valeat impetrari. ¶ Ubiqȝ se
enim offert homini deus. et suiipsius. nisi
mortem filij sui precium non requirit.
Corporalia autem semper fugiūt. nec eti
am cū omni solicitudine et labore ac anxi
etate possunt plene ab aliquo possideri in
hoc mundo. nisi forte dicamus qꝫ plene
omnia contemnit. Sed quod mirabile

est hoc sibi facit anima a carne aliquantu
lum inclinata non tamen coacta. Nam
voluntarie subdit se carni: et carnis bene
placita nitit adimplere. et deo suo se sub
dere cum omni exhortatione. beneficiorum
collatione. interna inspiratione cōtēnit.
et in proprio bono. id ē in ppria vtilitate.
non vult dei voluntatem facere. Certe si
anima non esset peior omni animali. deū
cui similis est deberet super omnia dili//
gere et de ceteris non curare. Si ergo ai
ma carnem diligis nullam carnē nisi car
nem christi ames. Hec enim pro tua ex
totius humani generis salute est super a
ram crucis oblata. Cuius passionem in
corde rumines cottidie. Huius enim
passionis christi meditatio continua mē//
tem eleuabit: quid agendum quid medi//
tandum. quidq3 sciendum et sentiendum
sit indicabit. te demum ad ardua inflāma
bit. te vilificari et ↄtēni et affligi fatiet affe
ctare. te tam cogitatione q3 in locutione
ac etiam operatione regulabit. O passio

desiderabilis mors admirabilis. Quid mirabilius quam quod mors viuificet. vulnera sanent. sanguis album faciat et mundet intima. nimius dolor nimium dulcorem inducat. apertio lateris. cor cordi coniungat? Sed adhuc mirari non cesses quia sol obscuratus plus solito illuminat. ignis extinctus magis inflammat: passio ignominiosa glorificat. Sed vere mirabile est quod christus in cruce sitiens inebriat. nudus existens virtutum vestimentis ornat sed et eius manus ligno conclauate nos soluunt. pedes confossi nos currere faciunt emittens spiritum vitam inspirat. in ligno decedens ad celestia vocat. O passio mirabilis. que suum meditatorem alienat et non solum reddit angelicum sed diuinum. Nam per meditationem commorans in christi tormentis etiam se ipsum non videt semper intuetur dominum suum passum vult secum crucem baiulare. et pro ipso leuissime omne bonum et malum vult portare. et ipse in corde portat celum et terram

pugillo tenentem. Vult secum spinis co
ronari. et ipse spe glorie coronat. Vult
secum in ligno sine vestimētis frigescere
et nimio amoris ardore accendit. Vult
secum accetum gustare et vino inenarra
bilis dulcedinis potatur. Vult secuz in
in cruce existens sibi illudi. et ipse ab an
gelis honoratur et a beata virgine in fi//
lium adoptatur. secum volens tristari le//
tatur. secum volens affligi consolatur. et
nimium iocundatur. Cum christo vult in
cruce pēdere et eū dulcissīe christ9 āple//
xat. Secū vult faciē mortꝫ pauore ꝑfusā
īclinare. et eius caput christ9 eleuās sua
uissime osculatur. O mors amabilis. O.
mors delectabilis. O cur crucis illius
loco non fuit. vt christus fuisset manib9
meis et pedibus conclauatus. Certe illi
ioseph ab armathia dixissem. nō auferas
iesū a me sꝫ me secū sepelias ī sepulcro.
Non eniz volo amplius ab ipso separari.
Sed si hoc modo facere non possum cor
pore. saltem hoc volo mente. Bonum est
enim secum esse et in ipso volo tria taber
nacula facere. vnum in manibus. vnū in

pedibus. sed aliud continuum in latere: ibi volo quiescere. dormire. videre. bibere. comedere. legere. adorare. et omnia mea negotia pertractare. Ibi loquor ad cor eius et ab ipso quod voluero impetrabo Sic faciens dulcissime matris vestigia sequar cuius animam passionis filij gladius pertransiuit. secure de cetero ipsam alloquar vulneratus. et ipsam ad quod voluero inclinabo. Et non solum apparebo cum suo filio crucifixus sed ad presepe rediens ibi cum eo iacebo paruulus vt ibidem cum suo filio suis vberibus merear ablactari. Miscebo igitur lac matris cum sanguine filij. et mihi faciam vnam dulcissimam potionem. O amantissima vulnera domini nostri iesu christi. Nam cum in ea quadam vice oculis subintrarem apertis: ipsi oculi sanguine sunt repleti. sicque nihil aliud videns cepi ingredi. manu palpans. donec perueni ad intima uiscera caritatis sue. quibus post vndique circumplexus reuerti nequiui. Ideoque ibi inhabito. et quibus vescitur cibis vescor ac ibi inebrior suo potu. Ibi tanta

habūdo dulcedine vt tibi nō valeā enar//
rare: Et qui prius fuerat pro peccatoribꝫ
in vtero virginali nūc dignat᷑ me seruum
suū itra viscera sua cōportare: Sꝫ multū
timeo ne veniat partus eius ⁊ ab illꝰ de//
liciis excidar quibꝰ fruor. Sed certe ⁊
si me peperit debebit sicut mat᷑ me lacta
re vberibꝰ leuare maībꝰ portare brachiis
osculari labiȷ̄s. foueri gremiȷ̄s. Aut certe
q̄d faciā scio. Quantūcūqꝫ me pariat. scio
ꝙ semper sua vulnera sunt aperta. ⁊ per
ea in eius vteꝝ iterum introibo. ⁊ hoc to
tiens replicabo quousqꝫ ero sibi insepa//
rabiliter conglobatus. O cecitas filioꝝ
ade qui per hec vulnera in christo nesci//
unt introire. Supra suas vires laborāt
in vanum. ⁊ aperta sunt hostia ad quietē.
An ignoratis ꝙ christus est gaudiuꝫ be//
atorū? Cur ergo tardatis per sui corpo//
ris foramina in illud gaudium ītroire?
Quomodo insanitis quia beatitudo an
gelorum patet et circunstantia et paries
eius cōfracta est. ⁊ vos introire negligi//
tis? An forsan expectatis q̄ꝫ prius resol
uatur corpus vestrum non credentes ꝙ i

christo i presenti anima valeat quietari?
Sz crede mihi o hō qz si i ipsuz per hec
angustia foramina intrare cōtēderis. nō
soluz anima sed etiā quietē ac dulcedinē
mirabilē īueniet corp⁹ tuū: et qd carnale
est et ad carnalia tendit. ex illo vulneruz
introitu fiet adeo spirituale vt ceteras pl
cas q̄s ibi sentit delicias reputet esse ni
hil. imo fortasse aliquādo anima ꝓpter ali
quā obedientiā vel vtilitatē dictabit esse
recedenduz ⁊ caro allecta illa dulcedine
dicet ibi esse īmorandū Et si ita accidit
de corpore. quāta credis animā frui dul
cedineque per illa foramina coniungitur
cordi xp̄i? Certe exprimere tibi nequeo
sed experire ⁊ scito Ecce aperta est apote
ca oib⁹ aromatib⁹ plena ⁊ medicinalibus
opulēta. per vulnerū ergo fenestras ītra
⁊ accipe medicinaz sanatiuā. restauratiuā:
preseruatiuā. ⁊ conseruatiuā. Ibi quascū
q̄ volueris species accipe. Ibi quecum
q̄ delicata appetieris electuaria sume.
¶ Si etiam suauitatis vn-
guentis volueris delimiri: Per illa in
trare vulnera nō postponas. Ecce apta ē

ianua paradisi. et per lanceaz militis gladi
us versatilis est amotus. Ecce lignū vite tā
in ramis quā in stipite pforatū. in qbus foꝛ
aminibus nisi pedes. i. affectus posuerit. nō po
terit carpere fructus eius. Ecce apertus est
thezaurus diuine sapiētie et caritatis eter//
ne. Intra ergo per vulnera aperta: et cū cognitio
ne delicias obtinebis. O quā beata lance
a et beati claui. qui aptionē huiusmodi fa
cere meruerūt. O si fuissez loco illius lācee
exire de christi latere noluissem: sz dixissē
Hec reqes mea i seculū seculi. hic hītabo
qm̄ elegi eā. O stulti et tardi corde. qui
ad possidēdū aliqd vanū per incerta foꝛami
na introitis. et inde etiaz exire mltociēs nō
potestis. sz ad possidendū dei filiū sūmū
bonū. cādoꝛē et splēdoꝛē eternū per aper
tas vulnera ianuas non introitis. O ani//
ma ad imaginem dei facta. quomodo po//
tes āplius continere. Ecce spōsus tuus
dulcissimus pro te vulneratus. iam factus
glorioſus te cupit amplecti et tibi dulcis
sima elargiri oscula. et ad ipsuz negligis
festinare. Nam pre nimio amore aperuit
sibi latus vt tibi tribuat coꝛ suuz. sibi eti

am voluit pedes et manus perforari vt
cum ad ipsum perueneris sic tue manus
intrent in suas ac pedes tui in suos vt si
bi inseparabiliter cõiungaris. Obsecro
scdm apostolum omnia pba: hoc experiri
coneris et si bonum tibi videtur inde am
plius ne discedas. et nõ dubito q si fue
ris expertus omia preter ipsum amari//
tudine reputabis. Velles libenter tunc
tibi illa vulnerum hostia postq intraue//
ris obserari vt inde exire amplius nõ va
leres. et admiraberis super tuã et aliorũ
super hoc habitam cecitatẽ. Gaudebis
nihilominus de tanta dulcedine quam tu
senties. et in tantum etiam inflãmabitur
cor tuum vt quasi nitens anima de corpe
exire velit et naturaliter in christi vulne//
ribus habitare. Et iebriabit anima a tã
ta dulcedie et feruore. et vix poteris eam
ad aliud inclinare. O vulnera corda sa//
xea vulnerãtia. et mẽtes ogelatas iflam//
mantia et pectora adamãtnia liqfaciẽtia
pre amore. O certe vita dulcedo et spes
nrã. Si tñ p meditatõem istius passionis
ad illã pueneris dulcediez de q dixi vel

etiā ad maiorē. attēde ne velis ipā passi
onē meditari ꝑpt aliquē dulcedinē tēpo
ralē: sꝫ vt tui creatoris bn̄ficiū recogno
scēs in eiꝰ accēdaris amore. Et hec dꝫ
sp eē tua cōtinua orō. ¶ Orō deuotissima

Domine scē pr̄ oīpotens eterne deꝰ ꝑpter
tuā largitatē ⁊ filij tui qui ꝑ me sustinuit
passionē ⁊ mortē et matris eiꝰ excellētis-
simā sctitatē atqꝫ beati frācisci et oīm
sanctoꝝ merita. ꝯcede mihi pctōri ⁊ omī
no bn̄fici oīdigno. vt te solū diligā. tuo
amore sp sitiā. bn̄fitiū passionis cōtinue
ī corde habeā. meā miseriā recognoscā. et
ab oībꝰ cōculcari et cōtemni cupiā. nihil
me ꝯtristet nisi culpa. Amē. ¶ Qualiter
debet hō niti ad cōpatiendū christo cru-
cifixo. ¶ Capitulum ij.

Ad cōpatiendū dn̄o iesu christo
crucifixo. Prīo studeas quā
tū potes deuenire illi ꝑferuētē amo
rem. Nam quāto ferentiꝰ diliges eum
tāto magis sue ꝯpatieris passioni ⁊ quāto
plus ei compatiaris. tāto plus erga eum
tuus accendetur effectus. ¶ Unde sit

mutuo se augebunt dilectio et conpassio donec venias ad profectum: nisi hoc re-manserit propter aliquam tuam miseriã. Et precipue studeas abijcere oẽm presũptionem diffidentiam et negligentiam. Debet eñ homo tam nobile op⁹ aggredi humiliter. ꝯfidenter. et instanter. et cum quãta põt mũdicia cordis. Et quãuis hõ videat sibi indign⁹ et nequã nihilomin⁹ nõ desistat qꝛ ipse ꝑ pctõribꝫ crucifix⁹ ẽ.

Instructio ꝑma ad ꝯpatiẽdũ dño

Primo igitur sic sibi vniarꝭ amore. vt cor tuũ iã sibi nõ tibi videatur ꝯiũctum. Quõ eñ tunc non senties eius vulnera. aut quas passiones hẽbit. q̃ non ꝑfũdant cor tuum? Studeas ḡ quãtum põtes vt cor tuũ intret in ipm totaliter. et te extra ipsum reputes eẽ nihil: et de te extra ipꝫ tanq̃ꝫ de nihilo curabis. Tota cura tua ꝟtatur ad pñs circa dñm tuum passum. Nã ei⁹ es quicq̃d es nec debes alteri de te quicq̃d exhibere. Si ḡ tanslatus ĩ ipsum sic fuerꝭ nõ possuꝫ credere q̃n ei⁹ vulnerib⁹ vulnererꝭ. et ꝑfũdarꝭ eius ꝯtumelijs illusionibꝫ et opprobrijs. Tunc quã-

tam iocūditatē et dulcedinem assequeris: dn̄s per suā misericordiam te faciat experiri. Malle enim scirem hoc tibi calamo declarare. Et si hec tibi nimia alta videntur. nec ad hec bene pertingere potes sicut velles: potes te ad huc exercere modo alio grossiori subsequenti

¶ Instructio secunda.

¶ Debes enim cogitare quantā passionem sustineres si excoriareris sicut beatus bartholomeus vel assareris vt beatus laurentius aut vsque ad ossa carnes tue dentibus ferreis lacerarentur. alias etiā cogita penas quas volueris et passiones. Et cum ita ista cogitādo super te conceperis quendā horrorē nimie passionis. tūc cogita quod dn̄s noster iesus christus pro te villissimo peccatore multo grauiores et intollerabiliores sustinuit in cruce dolores quā tu sustineres in passionibus supradictis. Tūc ergo rumina in corde tuo quantā sustinuit angustiam et afflictionē et quantus amor ad hoc ipm̄ induxit. et sic meditādo afficiatur cor tuū illis doloribus quantū potest et quasi illos sustineres amarissimis lachrimis perfūdaris. nec dubiū quin in dulcedinē maximā prorumpant.

¶ Instructio tertia.

¶ Et si ad huc h tibi nō valet meli⁹ expe-
rire. Facias tibi vnū bonū flagellū mltū
afflictiuū et nō nimis lesiuū. et in abscō-
dito egregie te flagella. nō pcēs corpori
donec fuerit bn̄ perfusū dolore. Et tunc
cū illos senties dolores ad christū passū
dirige cogitatū tuū et meditare q dulcꝫ
dilect⁹ spōsus tu⁹. amor tu⁹. desiderium
aīe tue. āgelorꝫ solatiū. beatorꝫ p̄miū. dn̄s
iesus christ⁹ p te villissīo stercore voluit
ī suo corpe q̄si sine ꝯpatione sustinere. ml'
to intēsiores dolores. Et nō dubites q
vltimū istud remediū multū valet. qꝛ p
passiones addicit hō ꝯpati patiēti. Ad
hec oīa addas oratione. vt quasi ꝯtinue
depcerꝫ dominū iesū christū vt suis vlne
ribꝫ mētez tuā vulneret Et vt p ipsas pas
siōes ꝛ vulnera a sua largitate ipetres qd
intendis. ¶ Instructio quarta:
¶ Et si hec oīa nō valēt tibi ppter duri
ciē cordis tui. te tāqꝫ sterc⁹ abhorrēs plo
res amare et dicas. Usqꝫ q̄ cordis mei
neq̄cia p̄ualebit aduersus iesū dominuꝫ
meū passū. Cui⁹ vulnera vicerūt diaboli
potestatē supauerūt p̄mi parētes venefi-

cia. cõfregerũt portas inferni et aperue
rũt portas paradisi. et intantũ abundat
malicia cordis mei. vt nõ deuincant a tã
excellẽtissia bonitate. Quid ꝗ me neqꝰs
et qd maiꝰ malicia cordis mei? Heu mi/
hi qd faciã. q nimiũ ĩfirmꝰ a passione dñi
mei iesu christi neqo recipere medicinaꝫ
Non cesset oculi mei a ploratu. donec la
chrymarũ abundãtia demolliat duriciã
cordis mei. Heu heu quo ibo a spiritu
tuo? Quid faciã ex q aie mee vitaꝫ nescio
ĩueire. erga me sũmã diffusionẽ dñe cle
mẽtie. nõ valeo degustare? Sedebo ĩter
qlinio et mẽtis mee saniẽ testa radã. affli
gã me de cetero. nec aliqtenꝰ mihi pcã do
nec ĩafflictione ĩueniaꝫ dñꝫ meũ afflictũ
Mirũ ẽ certe. quõ hõ habꝫ patiẽtiam in
seipso. vidẽs tãtam neqciã cordis sui. et
nõ doleat. O cor pessimũ ĩmo dyabolicũ
vsqꝫ q resistes largitati ĩmẽse. Quare ma/
gis delectarꝫ ĩ vulneribꝫ peccati qꝫ ĩ vul/
neribꝫ iesu xpi. Quare magꝫ ꝯpaterꝫ pue
puncture pedis tui. qꝫ grauissime morti
dñi tui et intentissimo dolori capitis sui
vite anime tue xpi? Ubi maior imbecilli

tas et insania? O hō nōne tibi videtur q̄
illū plus diligis cui plus ꝯpateris ī do
lore? Et nūq̄d ergo plus diligis pedem
tuū q̄z dn̄m tuum: q2 scz isti pedi plus cō
pateris in paruā afflictiōe. et ī illuz quasi
cor tuū tēdis q̄z illi scz dn̄o deo tuo in ma
xima angustia et dolore et paz aut nihil
inclinatur cor tuum ad ipsuz? O cecitas
īmensa. O serpentibus deteriores. q̇ in
afflictiōe. ꝯpatiendo capiti. totuz corp⁹
suum exponūt flagello Sed certe videt̄
q̄ tanq̄z mēbra putrida iam sumus excisi
a capite nr̄o iesu xp̄o. q2 ipso vulnerato
eius vulnera nō sentimus. Heu heu dn̄e
mi q̄re me fecisti. si non debeo tibi eē cō
iūctus aut si tibi sum ꝯiūctus: quare nō
sum tecū pariter vulnerat⁹. Pro me dn̄e
ꝓ me vulneratus es nō ꝓ te. et tu vulne
ra portas nō ego. Quid ē h̄? Ego debeo
eē ſbiectū vulnerū. et nō tu. quia ego suz
qui peccaui ego qui in īquesegi sed tu qui
es īnocēs ouis q̇d fecisti: Uertāt̄ obsecro
vulnera hec in me. ꝛ ī domū patris mei.
Redde nobis domine: redde vulnera no
stra. ne tu qui innocens es. nocens ap//
pareas. retinens vulnera aliena. aut

saltem tecū vulnera corda nrā. An mori volo nisi vulneres mentem meā: Abhorreo videre cor meū nō vulneratum. cū videam te saluatorem sic ꝑ me vilissimo cruci affixū. Aut ergo domīe iesu me tecum cōvulnera. aut certe da mihi licētiā trāsuerberādi meipsū materiali gladio. No lo enim domine sine vulnere viuere. quia te video vulneratū. Si hec omnia nō valuerint tibi. tā nobilissimo benefitio es īdign⁹: et de cetero non reputes te hoīez sed bestiam et cū feris sit habitatio tua. q꜡ indignus es cōsortio aliorū Forte tñ si multuz te humiliaueris. ille q̄ respexit humitatē ācille sue. respiciet humilitatē aīe tue. et dabit tibi cor nouū. vt cognoscas dñm deū tuū passū Sed quādo dñe iesu. quādo hoc erit? Differre dñe mors mihi est. At si multū expectaueris forte desiderio liquefiā. et post modū in liquido vulnera permanentia imprimi nō valebūt. Nā aīa mea dñe īcipit iā languere. ⁊ q̄si ad nihilū redigor. desiderans tuis vulneribꝫ cōsolari. O dñe iesu vbi est sapiētia tua? An ignoras q̄ meli⁹ est te ha

bere creaturaȝ tuā vulneratā q̄ȝ ad nihil
um redactā? Nō ḡ me q̄so differas vulne
rare. ne mlta dilatiōe amittas quē tuo p̄
cioso sāguine redeisti. Curre curre dn̄e ie
su curre ⁊ me vulnera qꝛ fortasse nichil de
me iuenies si expectas. Sȝ heu mihi q̄ȝ
vilis fact⁹ sū. qꝛ videt etiā q̄ de⁹ q̄ inimi
cos diligit me odiat. Nūq̄d ḡ plusq̄ȝ ini
mic⁹ fact⁹ sū. Naȝ vt inimicos redimeret
voluit letaliter vulnerari: et ego deffici
o. ⁊ nō videtur curare. Nō em̄ peto vt p
me āpli⁹ vulneret. sȝ vt mihi q̄si iā mortuo
applicet sua vulnera: et reuiuaȝ Dn̄e iesu
ferrū (tuā creaturā isēsibilē) voluisti tuū
corp⁹ vulnerādo itrare: et me tuā creatu
rā rōnalē itrare p iā facta vulnera nō per
mittis. Quid ē h̄? Nūq̄d cor meū ē duri⁹
et vili⁹ oī ferro? an cogitas q̄ crudeli⁹
ē? Sȝ mea crudelitas n̄ tibi oberit si in
trauero. cū amodo sis ipassibilis. Quātū
cūq̄ȝ em̄ itrem p tua vulnera et discurrā
et tuas carnes comedā pre amore. sp̄im
passibilis pmanebis et meus saciabitur
appetit⁹: ita tamē q̄ āpli⁹ icēdat. Sȝ q̄d
vociferabor amplius? Tardas et non

venis: ⁊ iã lassatus desiderio incipio in/
sanire Amor regit et non ratio: et curro
cũ impetu quocũq; me volueris ĩclinare.
Nã qui me vidẽt derident: ⁊ ꝙ tuo amore
sim ebrius nõ cognoscũt. Dicunt enim
quid iste insanus vociferatur in plateis.
Et quãtum sit desideriũ non advertunt.
Ignorant ꝙ amor tuus intens⁹ impedit
visum sensus. ⁊ ꝙ qui te feruẽter querit se
ipsũ ⁊ omnia derelinquit. ⁊ qui te querit
puro corde sic parũ de extrinsecis curat.
vt etiam quid faciat multociens non ad//
uertat: Ueni domine bone iesu. et noli ã
plius tardare: ne pre nimio desiderio fiã
simpliciter sine sensu. Sed forsitan hoc
requiris. vt cũ ab oĩbus fuero abstract⁹.
purus intrem per tua vulnera gloriosa q̃
bus tũc plenarie vulneres amãtē. Tũc
clamabo ⁊ dicam heu heu mihi domĩe mi
iesu q̃modo te video crudeliter vulnera//
tũ. quãto dolore te video agrauatũ? Quis
mihi hoc tribuat vt ꝓ te moriar dulcissĩe
domine iesu. Te videre viuere in tãto do
lore sustinere nõ possũ: te aspicere horreo
supramodum. Te etiam liberari mors

mihi esset. et ideo āgustie sūt mihi vndiqȝ
et quid eligā ignoro: nisi tecū ꝑiter cru/
cifigi Tuas angustias ↄsiderans ī me ip
so deficio et iam exanimis efficior pre do
lore et ira. ꝙ pro me sustines tanta mala
Quid fecisti domine. quare pro me vilissi
mo ascēdisti in crucē? Et qd sū ego vilissi
mus vermis: putredo detestabilis. pro q̇
tu dn̄s oīm debeas sic affligi. cū tu sis sa
pientia patris? Quare talē cōmutationē
fecisti vt dares vitā pro morte. veritatē
ꝓ vanitate. gratiam pro malicia. gloriam
pro miseria? Quis. quare hoc tu potens
feceris. poterit cogitare vel īdicare? Ni/
mia fuit dilectio tua: et in hoc apparuit
abissus tue scilicet īmēsitas pietatȝ. Nō
em̄ in te video causaȝ mortȝ. nisi supabun
dantiam caritatis. Nōne melius erat bo
ne iesu. vt n̄ essem. q̄ȝ vt factus te occiderē
Et cur carnes meas nō lacero pre dolore
aut quomodo me omnis creatura nō oc/
cidit q̇ fui occasio tue mortȝ? Nonne mi/
rabile videtur me cogitare te tam nobi/
lissimū et benignissimū dominū pro me
tā vilissimo mortuū. et nō stati deficere p̄

nimis tristicia? Et quomodo (si non esset tue contrariũ volũtati) me materiali gladio nõ occido pre dolore. qui fuit occasio tue mortis? Cuz pugna ergo magna me debes sustinere sicut sustinerem aliquem inimicũ meũ coram oculis meis cum video quem toto corde occidere affectarez. quãuis non auderem aliqua ratione. Nonne et hoc nequissimũ est q post tam admirabile et fructuosum tue passionis beneficium non cesso peccare in conspectu oculorum tuorum. ac si tua passio nihil esset? Te mihi dedisti ꝛ te renuo: tenebras effugasti. et ipsas incurro. mundũ abiecisti. ꝛ ipsum eligo vel elegi. An non vides patientissime domine iesu q semper nitor facere tue contrarium voluntati et in facie tibi resisto aperte? Si dicis nolo vt hoc facias. dico volo: si dicis volo vt hoc fiat dico nolo.

¶ Scio te dominum meum summum bonum esse et nihil ego sum et ad te ac si nihil esses non aspicio. sed conuerto cordis et corporis mei faciem ad ea que vana sunt. et aliquando ad q̃ icõgruũ est nomiare. et sic eis cor meũ

amoris vinculo colligatur. vt ad te cuius est nequeat eleuari: et hoc certe detestabilis abusio est. Sed nunquid bone domine iesu voluisti pro me frustra mori. qui quem sic care emisti pro nihilo perdidisti. Me tecum occidas et pariter transfigas: ne a te valeam amplius separari. et tecum possum viuere in eternum. Amen

Oratio deuotissima

Domine iesu christe cor meum tuis vulneribus saucia et tuo sanguine inebria mentem meam vt quocunque vertam semper te videam crucifixum. et quicquid aspexero in tuo sanguine mihi appareat rubricatum vt sic in te totus tendens nihil preter te valeam inuenire. nihil nisi tua vulnera valeam intueri. Hec mihi consolatio tecum mi domine vulnerari. hec intima sit mihi affectio sub te aliquid meditari. Non quiescat cor meum bone iesu donec inueniat te centrum suum. Ibi cubet ibi suum terminet appetitum Amen. Meditatio compassiua in parasceue doloris quem tunc habuit beata virgo maria. Capitulum tercium

STabat iuxta crucem iesu mater eius. O domina mea vbi stabas? Nunquid tantum iuxta crucem? Immo certe in cruce cũ filio. ibi crucifixa eras secũ. Sz hoc distat quia ipse in corpore tu autem ĩ corde. Necnon et eius vulnera per corpus eius dispersa sũt in tuo corde vnita. Ibi domina lãceatum est cor tuum ibi spinis coronatum. ibi illusũ exprobratum. et cõtumelijs plenum aceto et felle potatum. O domĩa cur iuisti immolari pro nobis? Nunquid sufficiebat filij passio nobis. nisi crucifigeretur et mater? O cor amoris. cur cõuersum es in globum doloris? Aspicio domina cor tuum. et id non cor sed mirram et abscintium et fel video. Quero matrem dei et ecce inuenio sputa flagella et vulnera: quia tota cõuersa es in istis. O amaritudine plena. quid fecisti? Curvas scititatis fecisti vas penalitatis? O domina. quare non es solitaria ĩ camera tua Quare iuisti ad caluarie locũ Non est tua consuetudo domina ad talis spectacula properare. Cur te non retinu

it pudor mulier℥. cur te non retinuit horror facinoris? Cur te non retinuit vere//cūdia virginitatis? Cur te non retinuit loci turpitudo. multitudo vulgi. detestatio mali? Cur te non retinuit clamor℥ vehementia. stultoru℥ vesania. demoniacorum catenia? Hec non considerasti do//mina. quia cor tuum elienatum totu℥ pre dolore non erat in te: sed in afflictione filij. et in vulneribus vnici. et in morte dilecti. Nō ꝯsiderabat cor tuū vulgꝰ. sed vulnꝰ. n̄ presurā. sed fixurā: nō clamorē. sed liuore℥. nō horrorē. sed dolorē. Reuertere domina ad locum pristinu℥. ne cum percussione pastoris te etia℥ amittamus vt nō vna hora vtriusq₃ priuamur regimine. Non est consuetudo domina. mulie//res. tali morte condemnari. nec etia℥ cō//tra te domina sententia est prouulgata. Sed vt puto audire hec non potes. quia amaritudie repleta es: totu℥ cor tuū versum est domina circa filij tui passionem.

O mira res. tota es in vulneri//bus christi. totus christus crucifixus est ī intimis visceribus cordis tui.

Quomodo est hoc q̄ continens sit in con
tento. O homo vulnera cor tuum. si vis
hanc intelligere questionem. Aperi cor tu
um clauis et lancea. et vita subintrabit.
Non enim intrabit sol iusticie in cor clau-
sum. Sed o vulnerata domina vulnera
corda nostra: et in cordibus nostris tuam
et filij tui renoua passionem. Cor tuū vul
neratum coniunge cordi nostro. vt tecum
tuis vulneribus pariter vulneremur. Cur
hoc tuum cor saltem domina non habeo.
vt quocūque pergam. semper tuo filio videā
te confixam? O domina si non vis mihi
dare tuum filium crucifixum. nec cor tuū
vulneratum. saltem queso mihi tribue fi
lij tui vulnera contumeliasque et illusiones
ac opprobria. et illa que in te sentis. Que
enim mater est. que si posset et a se et a suo
filio non aufferret passiones. et in suo po
neret seruo. Aut si sic inebrietas es istis
q̄ nec ea vis a tuo corde nec a tuo filio se
parare. saltem domina illis ignominijs
et vulneribus indignissimum me coniun
ge. vt tibi et filio tuo solacium sit habe-

re socium penarum. ❡O q̄ȝ beatus essem si possem vobis satem in vulneribꝫ sociari: Nam quid est maius hodie domina. q̄ȝ habere cor iunctum cordi tuo et filij tui corpori perforato? Non ne cor tuum plenum est gratie illius. Et si apertū est gratia illa non decurrit in cor sibi iunctum? Et filius tuus gloria beatorū quomodo si perforatū ē corpus eius nō emanat illius dulcedo glorie in cor sibi iunctum? Non enim intelligo aliter posse eē sed timeo ne simus aliquādo longe: ꝛ credamus esse prope. O domina. quare mihi quod peto non tribuis? Si te offendi pro iusticia cor meū vulnera. Si tibi seruiui. nūc pro mercede peto vulnera. Et vbi est domina. vbi est pietas tua. vbi est imēsa clemēcia tua? Quare fctāes mihi crudelis. que semper fuisti benigna? Quare facta es mihi amara. que sēper fuisti dulcis et pia? Quare facta es mihi amara. q̄ semper fuisti liberalis et larga? Non peto a te domina solem neqȝ sidera. sed peto vulnera. Quid est hoc si de istis vulneribus es auara? Aut a me domina vitā au

feras corporalem: aut cor. meū vulnera
Verecundū enim et opprobriosum ē mi
hi videre dominū meum iesum vulnera//
tum et te conuulneratam dominā. et me
seruum vilissimū pertransire illesū. Cer//
te scio quid faciam. vel tibi sine cessatio
ne vel intermissione cū clamore et lachri
mis tuis pedibus prouolutus postulabo
proclamabo et ero nimium inportunus.
Aut hec mihi tribues. aut si me percusse
ris vt recedam tamen stabo et tua susti//
nebo flagella donec ero vndiqꝫ vulneratꝰ
nec aliud a te nisi vulnera peto. Si aūt sīn
percussione blandiri volueris perseuera
bo cōstans et tua recipiam blandimēta.
et ipse blandicie cor meum vulnerabunt
amore. Si autem nec quicqꝫ dixeris tūc
cor meum vulnerabitur tristicia et dolo
re et sic sine dolore non recedam.
¶ Circa passionem domini sex sunt con
sideranda.

¶ Capitulum quartum.

Circa pa ssionē dn̄i iesu
sic potest hō se
habere vt ꝯsideret eā. Prio ad imitandū

Secūdo ad cōpatiendum. Tertio ad admirandū. Quarto ad exultandū. Quīto ad resoluendū. Sexto ad quiescendum.

¶ Primo igitur eam cōsideret ad imitādū. hec enī est sūma et perfectissima christiani imitatio. Hec est sūma et perfectissima vita imitando christum. Hec est summa et pfecta religio et religiosa perfectio. Hec est regula et exemplar pfectiōis omnis vite et virtutis scz christum imitari in passione et morte. Sit ergo regula nostra viuendi passio saluatoris. et tanto āplius ī hō cōsolemur quanto āplius xpo cōformemur et tāto amplius desolemur quanto ab hoc exēplari et regula āplius elongamur. Sēper ergo quātū in nobis est velimus ab omnibus cōculcari. deijci. vilipendi. illudi. persequi flagellari. et indiuinis obsequijs ab omnibus exprobrari. Simus nudi cum eo mundo et nihil penitus cupiamus habere. immo habere aliquid sit nobis grauissima pena et dolor immensus nihil autem habere plena exultatio. Abhorreamus dulcia et delectabilia degustare. et potius velimus vilibus et amaris cibari. et desid

remus q̄ quelibet cibaria felleum nobis potius q̄z melleum ferāt saporem. quia ipse christus felle et aceto fuit potatus. Et vt breuiter dicam consideremus que pro nobis sustinuit qualiter ī passionibus se habuit. ꝛ nos pro modulo nostro quantū possumus conformemus eidem. ¶ Secūdo deberet eam homo considerare ad cōpatiendum. Debemus enim considerare ipsius flagella. illusiones et opprobria. et in corde nostro ruminare et imaginari quanta ibi fuit deiectio et contemptus erga dominuꝫ nostrum iesum christū quātus dolor quanta ve afflictio in corde et corpore. Hic et ratione passionis et compassionis pro peccatis nostris fuit. Considerem⁹ ergo quanta tunc amaritudine repletus erat āgelorum dulcedo. quātumq̄ꝫ aggrauabat eum non tantuꝫ pene illatio et nostra īgratitudo. sed et assistē tis matris afflictio. quam sic diligebat. et quasi deficere pre compassionis dolore videbat. Ibi filius crucifigebatur cū matre ꝛ propter mutuam et intensem dilectionem ex compassione mutua erat

nimia afflictio vtriusqz. et maxime cū pro
inuicem pateretur. Sciebat mater q filius
patiebatur pro ipsa sicut pro reliquis
redimendis. sciebat filius et certissime
scrutabatur q suus gladius ex cōpassione
matris animā pertransibat. Unde passio
filij erat passio matris. Eya ergo christi
ane hec verte et cōuerte i corde tuo. et to
tum cor tuum reple conuicijs illis et pe//
nis. videns dominū tuum et sponsū tuū
pro te talia sustiere. Si enim ei per amo
rem bene vnitus fueris. tunc compatie
ris eidem. Si autem non sentis dolorē
capitis. quomodo es vnū cum ipso. At
sicut plus cōpatiendum est capiti qz ce//
teris mēbris. sic magis sine comparatōe
sibi compati debem9 plus qz quātumcū//
qz dilecto filio vel amico. imo plus qz tibi
ipsi si omnia pdicta patereris. Nunc er
go charissimi felle et absintio atqz mirra
iebriemur et soluēeius vulnera sentiam9
transfigant cordis nostri intima eius cō
uicia flagella et vulnera. nec in nobis sit
qd non pfundatur cōpassionis dolore. et
affligatur intense. ¶ Tertio əsiderem9

eam ad admirandū. Si enī ꝯsideremus quis. que. pro quibus passus est. multū mirari debemus. Quis. scilicet filius dei verus. summe potens. sapiens. et bonꝰ et simpliciter quicq̄d. nobilitatis ei at// tribueris. nihil est adhuc respectu mag// nitudinis sue. Omnia quantūcunq; bo// na sint et magna. sūt sicut quedam fauil la immo quedam vnitas in cōparatione ipsius: Sed queꝰ peregrinationē. fugā. sitim. famem. calorem. frigus. temptatio nes.. horrores. persecutiones. obserua// tiones. sputa. opprobria. vincula. flagel// la. illusiones et dolores. plagas et vulne ra. Conspuitur enim gloria. condemnatꝛ iusticia. iudex iudicatur. īoffensus incul patur. īnocens infamatur. deus blasphe matur. christus conculcatur. occiditꝛ vita obscuratꝛ sol. luna denigratur. sidera dis perguntur et hec omnia tolerat paciēter vt agnus cum solo nutu omnem creatu// ram demergere posset in profundum in// ferni. Sed pro quibus hec patiturꝰ pro nequissimis mancipijs. ꝓ celeratissimis inimicis. immo pro dyabolicis viris et

per imitationem diaboli filijs: pro contē
ptoribus diuine maiestatis. et diuine bo
nitatis ingratis Ergo talis et tantus ta
lia et tanta pro tam vilissimis et abiectissi
mis passus est. Sed a quibus? a specia
liter pre dilectis et alijs preelectis qui
bus omnem benignitatem ostendit. a vilis
simis maximus. a stultis. sapientissimus
quia dei verbum et dei sapientia. ab im
pijs summe pius. a sanie fetidissima: splē
dor eternus. In hijs ergo omnibus in di
uine benignitatis et largitatis admirati
onem eleuemur. ¶ Quarto consideremus
eam ad exultandum Exultare in ea debe
mus de redemptione humana. restaurati
one angelica et diuina clementia. De re
demptiōe humana sine dubio nimis gau
dere debemus facta per christi passionē
et mortem. Quis queso non exultet et gau
deat cum cernit seipsum per hanc beatis
simam passionem liberatum a damnatio
ne eterna. a culpe ignominia. a potestate
diabolica? Sed quis non exultet in im
mensum cum cernit deum. ipsum in tan

tum diligeret vt tante vilitati et penalita
ti subieccerit semetipsum pro eo? Non q
gaudeat de eius vilitate et passione dico
sed de eius effectu. affectusqz et amorꝫ ma
nifestatione. Quis princeps in regno vl'
imperio alicuius imperatoris vel regis
cernensqz tantum a rege vel imperatore
diligi vt paratus esset mori pro ipso non
gauderet et exultaret? Quāto magis nos
vilissimi homines et nephandissimi pecca
tores et serui gaudere debemus et exul//
tare cum videmus regem regum et domi
num dominantium et creatorē nostrū ie
sum nos ita continue diligere vt immo//
lauerit seipsum pro nobis in tam turpi et
vilissima morte. Debemus etiam super ex
tolli imensa exultatione Plus enim sine
comparatione me diligit qz ego meipsum
Gaudeamus etiam et exultemus q per
christi passionem restaurata est angelica
ruina. Magna iocunditas debet nobis
esse cum videmus per christi mortem tā
nobile collegiū reparari de nob: vt fiat
vnū ouille et vn9 pastor et simus vnū i vno

In hoc enim debet tota celestis curia et etiam militaris ecclesia gratulari. O certe amabilis et venerabilis passio saluatoris que sic disiuncta cōiūgis. ꝛ tam seque strata conglutinas ꝛ vnis firmissime insimul stringi sqꝫ vinculo consummati amoris et felicitate gaudij sempiterni. Precipue autem gaudere et exultare debem⁹ cernentes in supradictis omnibus summam clementiam domini deiqꝫ nostri iesu christi. Hec puto summam esse gloriam bonorum tam hominum qꝫ etiam angelorum. quanto intimius et profundius contemplantur clementiam et beniuolentiam dei et immensitatem bonitatis eius. et hoc debet esse cuiuslibet contemplantis exultatio medullaris. Sed vbi queso magis apparet diffusio bonitatis diuine et benignissime clementie dulcissimi ꝛ amātissimi patris et domini nostri iesu christi. qꝫ in passione sua. vbi talia. tanta. tam turpia et grauia sustinere voluit pro inimico suo liberando et glorificando pro vanitate quadam digna morte eterna. In istud gaudiū intret homo. et reficiatur magni

ficentia benignitatis diuine. Alleatur
homo ad cor altum. et in corde suo exalte
tur excellentissima et inenarrabilis cle
mentia christi passi et cetera. ¶ Quinto
etiam consideremus beatissimam christi
passionem ad cordium nostrorum resolu
tionem et etiam perfectam tranformatō
nem in ipsum. quod fit quando homo nō
solum imitatur. compatitur. admiratur ꝛ
exultat: sed etiam totus homo conuerti᷑
in eum scilicet dominū nostrū iesum chri
stum crucifixum. vt iam quasi vbiqꝫ et sp
crucifixus sibi occurrat. immo tunc ille
vere in ipsum resoluitur homo. quando
exiens ex se et superpositus vniuersis im
mo super se abstractus ab omibus. totꝰ
est conuersus in dominū suum passum. vt
nihil videat aut sentiat intra seipsū. nisi
christuꝫ crucifixum illusum exprobratū
et passum pro nobis. ¶ Sexto conside
remus eandem vilissimaꝫ christi passionē
ad quietam dulcoris īterni. quod fit qn̄
resolutus homo vt dixi sitibūdus eādē
passionē ruminare non cessat. et intrans
secundū posse suū illuꝫ passionis thezau

rum humiliter et deuote. liquescit amo/
re deuoto. et feruida deuotione vel dile
ctione deficit a se. et requiescit in chri/
sto crucifixo: Sed quanto ei plus inhe/
ret et appodiat. tanto amplius deuotissi
mo amore in se deficit et liquescit. ⁊ quā
to plus deficit a se amore et deuotione.
tanto amplius eidē dilectio pro se mor
tuo inheret. et plus requiescit in eo. Et
sic mutuo se augēt adhesio amoris et de
uotio. donec tota sponsa absorbeatur ab
illo camīo amoris passionis dilecti. Sic
in amplexibus sponsi soporata quiescit.
qui clamat et dicit. Adiuro vos filie hie
rusalem. ne euigiletis neq; suscitare fa/
ciatis dilectā: donec ipsa velit et cetera.
¶ Sic ergo circa passionē dn̄i debz eē
imitatio. ad purgationem mentis et di/
rectionem: compassio ad vnionem et amo
rem admiratio ad mentis eleuationem.
gaudiū et exultatio ad cordis dilatatio
nem. resolutio ad perfectam conformati
onem. quies et pausatio ad deuotionis
compositionem.

¶ Qualiter passio domini adaptat quattuor affectibus animi.

Sed necdum ruminare cessemus christi gloriosissimā passionem: vt per eam dirigamur in omni bona affectione. virtute: sapiētia cogitatione. locutione et operatione. Et primo de quattuor affectibus animi videamus. qui sunt gaudiū. dolor. spes. et timor. In hac aūt btīssiā passione datur nobilissimi gaudij materia. et vehemens exultatio Ibi est etiam omnis inutilis et nociui gaudij resecatio. Ubi est maior materia gaudij et exultationis. q̄ circa christi passionē. qua ab oī potestate diaboli liberamur. a culpa. et pena absoluimur. in dei filios adoptamur. et christo in matrimonium iungimur. qua etiam gratia largitur. celum aperitur. gloria offertur et datur? Ubi maior est et excellentior gaudij materia q̄ vt videamus nos a deo in tantum diligi. vt talia voluerit pati pro nobis? Est etiam ibi inutilis et nociui gaudij resecatio. Considera domini nostri passionem vilissimam. et videbis quomō

resecanda est omnis consolatio corporal et omne gaudium corporale . et oīs laus humana. Est etiam in hac vilissima passione materia immēsi doloris. In dolore enim domini nostri iesu christi . debem⁹ intime sibi condolere et compati. Debemus etiam ei cōdolere et multum dolere q̄ peccata nostra fuerunt sibi occasio tante abiectōnis et tā imēse afflictionis Est insuper ibi materia spei . Qui enim proprio filio suo non pepercit . sz pro nobis oībus tradidit illum . quomodo etiam cum illo nō omnia nobis donauit? Est etiam ibi vehementis materia timoris . Si ei sic pro delictis nostris passus est hō de⁹ in quo non potuit esse peccatum quanto magis punientur peccatores? Si enim sic actum est in viridi . quid fiet in arido? Inuicem autem cōiunge scilz gaudiū ꝛ dolorē . spemqz ac timorem ne desperationē īcurras vel presūptionē. Et sic aliq̄ltier adaptatio de quatuor aīmi affectib⁹ patz.

¶ Quomodo passio domini adaptatur virtutibus et p̄mo fidei et post de aliis.

¶ Capitulum sextum

Nunc aliquantulū de vir-
tutibus videam⁹ di-
uinis. Quid dicem⁹ de fide? Di-
co q̄ hec est robur et fundamentū totius
christiane fidei vel religionis. Peto an
deus erat iste qui passus est. an non. Si
sic. habeo propositum. quia ipsa passio ve-
ram hūanitatē demonstrat patet ip̄z esse
verū deum ⁊ hominem. Si autem dubi-
tas: ōndo tibi ex ipsa passione ip̄z fuisse
deum. Nam si non erat deus et dicebat
se deum esse. erat superbissimus hominū
immo et demonū. quia lucifer nunquā di-
xit se esse deum: licet quantū ad aliud vo-
luerit esse similis altissimo. Sed sic sup̄-
bum impossibile est tantam deiectionem.
illusionem. passionez. ⁊ ignominiosā mor-
tem subire tam volūtarie tam humiliter
tam pacifice et velle cum peccatorib⁹ re-
putari. Quod christus se deum ostende-
re voluit permultotiens occultauit. Si
enim non erat deus et volebat se osten-
dere deum: quicquid fuisset vilitatis fra-
gilitatis et deiectionis occultasset pro
posse. Ideoq̄ nec famē. nec sitim. nec la-
borem. nec fatigationē: nec lachrimatōez

nec timorem nec vllum dolorem ostēdis set sed si habuisset libenter occultasset. Nec eñ multum curasset se ostendere hominē et maxime passibilem et mortalez sz q videretur esse apparentie sublimitatis et magnificētie: vt posset aliqualiter credi deus. Sufficeisset superbo credi deus non multum curassz reputari homo. Cū hec simul credere sit difficillimū et parū ad elationez superbi faceret reputari hō mortalis. quomodo obsecro dixisset. tristis est anima mea vsqz ad mortem. Quo modo se dixisset filium hominis: Si dicas q nō volūtarie sed inuite passus est hoc stare non potest. quia ipse dixerat. Ecce ascendimus hierosolimam. et filius hominis tradetur vt crucifigatur et cetera. Vnde predixit omnia. Si dicas q hec ad deceptionem fecit. hoc nihil est. q scilicet aliquis se velit morti tradere propter aliquam deceptiōem. Si dicas q videbatur mori. sed nō moriebatur. Ad hoc dico. q nullo modo homo quātumcūqz maliciosus seu etiam diabolicus. nec etiam diabolus hoc fecisset. quia nō erat

ista via tradenda ad credendum aliquem
non deum esse deum. sed potius contra/
riebatur. Quod patet quia discipuli ei⁹
relicto eo abierũt. et ut dicitur in sola vir
gine remãsit fides ecclesie. Stultissimũ
enim et incredibile est nec etiam licet di
cere nec etiam cogitare q̃ homo quãtum
cunq̃ diabolicus procuraret se ab om/
nibus pro deo coli. taz ignominiosa mor
te et vilissima deiectione. sed potius ecõ
trario. cum passio christi sit iudeis scan/
daluz. gentibus autem stulticia. Ex qua
gloriosissima passione arguitur iesũ chri
stum non esse tm̃ verũ hoiem sed etiã verz
deum et oim dominum. Item si solam hu
manam laudez quereret et appeteret. no
nne descendisset de cruce. quando iudei
dixerunt descendat nũc de cruce. et credi
mus ei. Hec enĩ via passionis ignominio
se et si non esset expediens homini deci
pere volenti ut ostensum est. tamen con
gruẽtissima fuit deo saluare cupienti ra
tion: sue bonitatis potẽtie et sapientie
qui nõ pcurabat nisi nostrã redẽptionẽ et
salutẽ. obediẽdo patri usq̃ ad mortem.

¶ De spe et caritate

Est autem hec gloriosissima passio nō solū fidei fūdamentū sed ꝛspei erectio. Ubi se ipsū donauit. et caritatis inflammatio. vbi se pro nobis īmolauit. Et hec sufficiant de theolgicis virtutibus et etiā de cardinalibus. De quib⁹ tamen latius tam in precedentib⁹ ꝙ etiam in sequentibus patet:

¶ De quatuor virtutibus cardinalib⁹.

¶ Capitulum septimum

Est nichilominus exemplum et ratio pfectissime prudentie. temperantie fortitudinis et iusticie. sicut itelligentib⁹ apparet maifestissime

¶ De septemplici ascensu cōtemplationis in passione scd̄m septiformem gratiam spiritus sancti.

¶ Capitulum octauum.

In hac etiam gloriosissima passione gloriosissime relucet speculū sapiētie et intellect⁹ cōsilij et fortitudīs. sciētie et pietatis ꝛ

timoris. Sz qualiter ibi sit & apparz su-
ma sapiētia et sensus cōsūmat⁹ cogitare
de ea. et q̄z sapientissi⁹ hō fiat in illā et de
alijs donis ꝑtractare ꝑ singula nimis est
plixū. Adhuc tamē charissime frater po-
tes in p̄clarissima passione quā nomiare
sū indign⁹ septem ascensus siue grad⁹
ꝯtēplationis euidentissime speculari se-
cundū septiformē gratiaz spūs scti donū
scilz sapientie et itellectus et cetera.

¶ Ascēs⁹ p̄m⁹ siue grad⁹ ꝑ donū sapie

¶ Nam in illa vilissima passione crucifi
x⁹ cū christo ad acumē ꝯtēplationis ascē-
dit ꝑ sapiētie donū hoc modo.

¶ Cōsideratio sapiētialis est in hac vi-
lissima passiōe qn̄ hō ꝯsiderat potentissi-
mū ꝑ nobis cōculcari: sapientissimū ad
modū stulti illudi. optimū amaritudine
repleri. et tanq̄z pessimū turpissia morte
dānari. Et ex hoc surgit mēs in quadam
admiratōe tāte dignationis diuine & tā-
te erga nos benignitatis indignos. Et
tunc cū masticat illā passionē dn̄i sui iesu
diligenter admirās i ea excellētissiaz be-
nignitatē dn̄i dei nr̄i ih̄ū christi. erga nos

seruulos suos. Incipit mentis desiderium et amoris ardor erga dñz nostrũ iesũ christuz intendit et quadã auiditate hãc excellentissimã passionẽ et imensã saluatoris clementiam ruminans. ¶ Incipit eius gustus animi quodammodo ineffabili dulcorari amaritudĩe. appetitus refici. et totus homo iterior alienari a se et quietari in christo. O mira et a seculis res inaudita. In effabili amaritudine. dulcor indicibilis reperitur. et in hoc pficitur cõtemplatio speculãtꝫ qꝛ sũmã et inenarrabilem dulcorꝫ suauitatem quam sentit in cõsideratõe illius summe clemẽtie qua dignatꝰ est p nobꝫ mori ꝯiũgit cũ amaritudine inestimabili quã sentit cõpatiendo doloribꝫ dñi nr̃i iesu christi passi. Amaritudo eñ ꝯpassionis animũ recolligit et vnit admiratio diuine clementie in eadẽ passione animũ iam vnitũ eleuat. et totũ in deũ diffundit O mira passio ineffabil' potatio. o ꝯfectio ipreciabil' ꝯmixtio inestimabilis. Intimus dolor interne ꝯpassionis cũ imensa exultatione diue bonitatis. Et qꝛ ibi inenarrabilis amaritudo cũ inenarrabili dulcedine re

peritur. ideo inter vtrūq; ɔtēplātis animus obstupescit et quasi ebrius cornuit tot⁹ in deū. In ɔpassione illi⁹ amaritudinis fit quasi aurum in fornace aīa purissima In cōsideratione vero illi⁹ clementie et benignitatꝫ fit aīa ab illo sole iusticie splēdissīa. fit quidē illa amaritudīe homo inocētissim⁹: fit illa benignitate deuotissim⁹ fit homo interior illa amaritudine abstractissimus. et fit illa clemēcie imēsitate diuinissim⁹: Quid dicam⁹ Extaticus fit aspectus īterior. et ab illa īeffabili clemētia absorbet. et tūc reqescit spōsa cū sponso. ⁊ mira suauitate sopitur

¶ Scd's grad⁹ p donū ītellectus

¶ Postetiā ascēsus ī pamabili passiōe p donū intellect⁹ h mō. Eo em q hō cogitat q filius dei voluit pro ipso redimēdo talia sustinere. recognoscit quāte nobilitatꝫ sit aīa sua. p qua redimēda voluit fili⁹ dei mori. et h ipso ad nobiliora aiat. Et q2 illū pciosissimū sāguinē p aīa sua dealbāda effusū eē agnoscit dedignat se vilitatib⁹ viciorū īqnari Quia cognoscit etiā p illaz beatissimā passiōez ruinā āgeloꝝ de hoib; reparari. ideo reuocatur ad angelice vi//

uendum. et in celestibus conuersari. Et quia videt christū in cruce totū p̄ no/bis expositū tribulationi. iam sibi omia leuia videntur dum tñ possit illi soli vi/uere et placere. Recogitat quomō ab ipo christo dilectus est quē p̄ se sic videt igno/miniose et acerbe tractatū. et amore ipsi/us accensus illud latus beatissimū p̄ suo modulo nitit introire. qđ p̄ se ac sibi di/gnoscit esse apertū. Ardescit quasi ignis anim⁹ eius. et cū christo toto corde desi/derat crucifigi. Suspirat: anhelat et an/xiat totaliter illa passione p̄fundi. et ple/narie in suū dn̄m crucifixū trāsformari. In seruitute et miseria se reputat eē. nisi cōseruet in sāguine redēptoris. Non se reputat hoīem. sȝ bestiā. et pei⁹ q̄ȝ bestiā. nisi sit vestitus dn̄ica passione. Adhorret negligere tam nobilissimū dei beneficiū et ideo semp̄ vel q̄si vult meditari de ipsa passione. Sicut em̄ vult sp̄ redēpt⁹ ma/nere. sic semp̄ vult redēptionis p̄cium in corde portare. Suā vitā et suas delicias reputat christū passum. et ideo sp̄ p̄uersat cū illo: O quātus dolor. quātaq̄ȝ tristicia si videat cor suū ad aliud iclinari. Inebri

at se christi cruore. et iam dedignatur perfrui
alia re. Nam sāguis christi ornat genas
ei⁹. vt christiformis sit pura christi spō
sa. Agnoscit eni͂ ꝗaptōe lateris ei⁹ copu
lata est in ꝯiugiū ei⁹. Et ideo sp vult sta
re ad latus eius. Palpat ꝛ tractat spōsū
suū vulneratū. ꝛ totū vulneratur cor eius.
Applicat cor suū vulneribꝫ spōsi. ꝑligat
ꝛ ꝯiūgit idissolubili vinculo caritatis. ꝛsic col
ligatur vulnerata spōsa cū vulnerato spōso
et vuln⁹ vulneri copulatur. Emanat sponsi
sāguis ī vulnera spōse. et ipa deficit dolo
re. amore liquescit. ibiqꝫ requiescit.

Terti⁹ grad⁹ ꝑ donū ꝯsilij.

Tercius ascensus est in illa beatissima
passione per donum ꝯsilij hoc mō. Recogi
tatani⁹ ꝯtēplantisqꝫ dn̄s nr̄ iesus chri
st⁹ crucifixus vsqꝫ ad crucis mortē fuit o
bediēs pr̄i. oī vilitati. abiectioni et deri
sui subiectus pro nobis. paternū cū sua
dilectōe reqrēs honorē. vt sicut quātū ex
pte nr̄a erat. pctis nr̄is ihonorauerām⁹
eū. sic seipz ihonoraret ignomiose moriē
do p nob. Recogitat etiā ꝙ si christ⁹ sp fu
erit pauper. in cruce tamē paupꝰrimus fu

sit. cum expoliatus nudus remāsit pēdēs
in ligno. Recogitat etiam quod in cruce fuit
amaritudine et doloribus plenus. quia an
gelorum dulcedo et solatium erat. Elon
gata enim fuit ab eo omnis delectatio et
consolatio temporalis. Ex his ergo con̄sur
git animus ad similia facienda. et iam se
abstrahere cupit ab omni appetitu hono
ris. et ab omni rerum passione. ac ab om
ni corporali consolatione. Primo ergo in
tuens christum dominum suum abiectū
et vilificatum non iam temporalem hono
rem appetit. sed toto corde desiderat cū
domino suo omnem vilitatem abiectionē
et derisionem subire. in quibus possit do
mino suo aliqualiter cōformari. honores
tanquam vilissimum stercus abhorret. Iam
nō desiderat placere hominibus. sed po
tius quantum in se est oībus displicere
et ab oībus abhorreri. semper tamē ad dei
honorem. Et etiā si indifferent esset vtrū
quod vituperiū potius appeteret quam honorem
Sūt enim ei fetidissime sanies. laudes sui
id ē de seipso. vnde solum diuinas laudes
reqrit. ibique totus affluit. resoluitur. et siti i

extīguibili iestimabiliter in oib9 solū di
uinum honorē reqrit Jam non ad se refle
xus nec ad alia obliquat9 sꝫ totus rectis
sime tendens in deū. Tūc maxime letat
ei9 anim9 quando vituperio suo honori
ficat deū. qꝛ ad vtrūqꝫ anhelat cor eius
et vtrūqꝫ respicit in christo crucifixo fuis
se. Sꝫ qd dicā de pauptate Sēp vellet
eē nud9 cū nudo ī cruce dolor em̄ sibi ē iti
m9 aliqd hr̄e: gaudiū maximū n̄ hr̄e si
ue ī ppo. siue ī꜓muni siue quātū ad domi
niū siue quātū ad vsum. Usus enī paup
tatis maxime ei placet. Sed qꝛ necessi
tas aut spiritualis vtilitas n̄ pmittit eū
aliquorū vsibus indigere. ideo secūdum
q9 ad honorem dei videt esse. tenet ea: sed
tamen quasi gladium acutū in corde. Et
ideo paucioribus vtitur quib9 potest. al
leuians se āplius quo pōtest. nec dlectat
in ml'tiplicando. sed gaudet in abijcien
do. Sed qd de corporeis cōsolationibꝫ
et delicijs dicā? Ab oī breuiter cōsolati
one que non est a deo vel scd̄m deum vel ī
deo se abstrahit quātū pōt Sēper desi
derat amaritudīe et afflicione cum chri

sto repleri. quicq̄d cōplacet suo corpori aut corporis sui oblectationi corde abhorret. Nō potest gaudere. nō potest letari. nisi videat se illis vilissimis vulneribus ↄformari. horret in cōsolatōibus in amaritudinibus et doloribus gaudet

Sic ergo egregius cōtemplator per donū ↄsilij in passione christi se ab omnibus abstrahēs. totus in deū tendens. sup omnia eleuat̄ a seipso abstract⁹ solū in dei honore. in christi vilificatione et afflictione. cor suū ꝛ sua meditatio cōuersat̄. Iā solus cū solo cōuersatur et circa diuinos honores. circa eternas diuitias circa īmēsas dei delicias negotiat̄. ī p̄dicta passione aīa delicata. Ibi habitat. ibi requiescit. in dn̄o deo suo dulcoratur cor. liquscit pectus. mens supra se eleuatur. inebriat̄ aīa spūalib⁹ delicijs ꝛ in eis sepelit̄

Quart⁹ grad⁹ p̄ donū fortitudīs

Quartus ascensus est per donū fortitudinis p̄ hunc modū. in predicta passione. Nam anima diligēter illā passionē dn̄i sui ruminans. cōsiderat christi fortitudinē. aggrediendo. tollerādo. subiugā

do. In aggrediendo tam voluntarie. tā op
probriosa certamina. offerendo se ad tam
vilia et acerbissima pferenda pro nobis
ydolatris ꝛ īimicissimis suis. In tollerā
do tam acerba et vilia a creatura sua quā
in momento destruere posset q̄si māsuetis
simus agnus īmo sine cōparatione māsu
etius in tollerando. In subiugādo se in
cruce diabolū dn̄s supauit. et mortē mo
riendo destruxit. Hic ꝛ fortis christi mi
les et imitator dn̄i sui quāto res diffici
lior quātoqꝫ ignominiosior tanto feruen
tius et ardenti⁹ atqꝫ libenti⁹ aggredit eā
dum tn̄ sit ad dei honorē et laudem aut
alioꝝ salutē vel ꝓprie anime vtilitatē qđ
totum ad honorē diuinū est. Nā nihil ei
difficile esse vel ignominiosum videtur
dum pro eo facit qui pro ipso īdigno. ta
lia est aggressus. imo oīa dulcia. oīa ama
bilia. omnia laudabilia et desiderata iu
dicat. Quanto magis assimilat illi igno
miniose passioni. illa libenti⁹ abstrīgit. ā
plectit auidius. Hec q̄rit. hec recogitat
hec sicienti animo adimplere desiderat.
Nō dicit quare mihi impositum est hoc

vel illos onus. sed dicit q̄re nō subeo hoc
z illos ḡuissimū z vtilissimū op⁹ Et hoc ni
titur etiam imitari dominum suum iesuz
in tollerantia passionum. Sit eni͂ agn⁹. et
corā se tōdētib⁹ irridētib⁹ z flagellātib⁹
obmutescit penitus. imo in omnib⁹ his
arridet cor eius. videns se domino suo
conformari et pro meritis digna pati. et
eo ipso dominum honorari. Imitatur eti
am dn̄m in fortitudine dominādi Sub
iugat eni͂ sibi oēm animi sui appetitū. vt
ad nihil nociuū ad nihil superuacuū et i
utile extendatur. Quasi castrū fortissimū
cor suū custodit: vt nō solum nociua. sed
nec etiam ociosa vel infructuosa permit
tat ibi rogari. Omī custodia custodit cor
suum. et semper vult diuina vel ad deū
suum tendentia ruminare. Et quia dum
in hac vita sumus semper vel quasi semꝑ
tritico palee admiscētur. ideo semper vē
tilabrū tenet ī manu: ad continue perflan
dum et purgandū aream suam. In hostio
cordis sui ipsius statuit versatilez gladi
um: vt ipsum quasi dei paradisum custo
diat diligenter. Quisqz cogitatus in cor

de suo vesci voluerit ligno vite. hunc di
ligēter fouet et nutrit. q vero ad lignū ve
titū solum aspectum direxerit. illum sta
tim a corde suo abscidit. ¶ Non
ibi introitus colubri tortuosi. nec mulie
bris cogitatio reperitur. Et si inueniat
cū vituperio z quadā īpetu remouet. solūqz
ibi virilia nutriūt. Hic vere pt diuine cō
tēplationi adherere. q purgato corde et
mūdo corpe īcedit. Nō em̄ leuat oculos
ad vana. aures ad īutilia vel nociua. nō
nares ad odorifera. nō gustū ad dulcia.
nō tactū ad mollia. sz totaliter īteriꝰ et ex
teriꝰ cū oī diligētia se custodit. et dn̄at
sui plenarie scdm q pōt asseq̄ ī hac vita.
Sicqz ꝓpter sui puritatem aptissimꝰ fit
ad susceptionē diuinarū irradiationum.
Libenter ī taz puro habitaculo habitat
sol iusticie et fulget ī q̄buslibz āgulis eiꝰ
Initimis eiꝰ resplendet claritas huius
solis. qz nec īpediēs īuenit nec resistens
Resplēdet et resplēdet donec illd cor pu
rū absorbeat diuīa claritate. Tūc aīa sup
se eleuata dīnā caliginā ītrat. tūc clamat
et dr Et nox illuīatio mea ī dlicijs meis.

¶ Quint⁹ grad⁹ p donū sciētie

¶ Quintus per donū scientie ascensus est in vilissima passione domini nostri iesu christi. Et si vel' accipere donū scientie in medio natōnis praue et peruerse prudēter cōuersari. Prio clarissimum speculum de hoc inuenies in hac vilissima passione. Possumus tamen p̄fatum donum scientie accipe prout est inferiorꝫ cognitio. prout ipsa sut auxiliātia et inducentia ad spiritualia. et supcelestia cōtemplāda. et hoc in passione dn̄i nr̄i iesu christi inuenire poterim⁹ maxime cōsiderantes correspondentia figurarū. Et reperies ibi mirabilem thezaurum sub illis figuris absconditū in quo mira deuotionis suauitas et animarū satietas fodienti cū diligentia elargitur. Videas ergo qualiter figure et diuina scriptura in domini passione clarescūt: et inde postmodum altius eleuare ad admirandā sapientiam et clementiā dei patris nr̄i: qui sic ad vtilitatē nr̄am oīa tam diligenter ordinauit Oia ergo in quantū possum⁹ ad christuꝫ crucifixū reducamus. Dicamus igitur.

In principio creauit deus celū et terrā
id est in filio sic crucifixo angelicā et hu//
manā naturā restaurauit: humanā redi//
mendo angelicā de hoībus reparando.
Dixit deus. Fiat lux. Ipse in cruce lux ē
expellēs oēs peccatoꝝ tenebras. ꝑ sui p̄//
sentiam faciens diē: et ꝑ absentiā noctē
Fecit etiā firmamentū in medio aquaꝝ
in cruce diuidens cōsolatōes tēporales
ab eternis vel diuidens aquas sapiētie
humane ab aq̄s sapientie diuine vel diui
dens aquas vicioꝝ ab aquis graciarum
vel aquas tribulationū ab aquis digna
rum seu diuinarū consolationū. Item in
christo existente in cruce cōgregate sunt
aque que sub celo erant. quia deꝰ posuit
in eo oēs iniquitates nostras id ē penas
pro nr̄is iniquitatibꝰ debitas. In eo ve//
ro facta est ꝯgregatō aquarū. q̄a ī eo fue
rit diluuiū passionū amaritudinū et op//
probriorū. ⁊ ideo gr̄a sui t̄ra appuit arida
Qui em̄ ꝑ pctis nr̄is digni eramꝰ inūda
tione oīs pene: liberati sumꝰ merito pas
onis sue. Unde vere ipse fuit mare mag
num et spaciosum nimis et profundum.

Et sic discurre per scripturas scd̃m q̃ do
minus tibi dabit. quia quasi infinita inue
nies ibi: que pulcherrime dominicã passionẽ
sionẽ designant. Nec tamen si multo plus
sine cõparatione essent. sufficerent ad ip
sam plenarie declarandam. Et si quis be
ne et diligenter eas scripturas recollige
ret. et videret in quo ista et illa christi pas
sionez ostendũt. videret in hoc eis mira
bilem correspondentiã et audiret ibi mi
rabilẽ melodiaz. que miro modo dulcora
ret cor suum. et faceret eum ingredi in sã
ctuarium domini. Accipe vnam quantũ
cũqz vis alienam figuram de passione do
mini nostri iesu christi et videbis quan//
ta est ibi dulcedo. si bene cum diligentia
ruminetur Vide obsecro illam abrahe fi
guram de vitulo quez tribus angelis ad
vescendum dedit. quantam dulcedinez
continet cõtemplationis. que tamen in
apparentia parũ vel parua apparet. Quã
tam ergo continet dulcedinem. que ĩ ip
so primo aspectu ipsam mentez dulcorat
sicut ẽ illa ligni vite in medio paradisi id
est christi in cruce in medio ecclesie siue ĩ

corde virginis que erat sicut paradisus
et de fonte egrediente de loco voluptatꝫ
id est de latere christi ⁊ cetera. Quid est
obsecro abraham vitulum tenerrimum
de armento dare ad vescendum tribus
viris. nisi deum patrem suum filium vni
genitum incarnatum innocentissimum i
mo gratie. et veritatꝫ plenum pro nostris
iniquitatibus tradere morti crucis? Et
q̇d ē tres viros vitulo vesci. nisi ex illa pas
sione toti satisfieri trinitati que erat pro
nostris iniquitatibꝰ ad iusticiam fameli
ca? In hoc apparet illius figure dulcedo
q per abraham intelligitur deus pater. ⁊
per vitulū filius et per illos tres viros
ipsa trinitas cū tamen non distīguntur
pater et filius ab ipsa trinitate nisi quia
sunt de tribus personis due. In hoc di
co apparet ineffabilis mirat inestimabi
lis dulcedo cordi contemplantis. quia
deo ad iusticiaꝫ famescente in seipso pro
pter nimiam benignitatē suam iudiciuꝫ
flexit. Alioquin deuorasset nos iusticie fa
mes. quia non erat qui satisfacere posset
illi appetitui. nisi iste vitulꝰ tenerrimus.

Deus ergo pater tradidit filium suū omni afflictioni et derisui ad satisfaciendū sibi ꝛ filio. et spiritui sācto ꝑ iniuria eis illata a nobis. Quid est hoc? Nūquid q: offendim⁹ eum: debuit se ipsum iudicare Nōnne alit potuit vindicare se nisi adiiret penam offense. Ipse christus erat offēsus a nobis. et iterū iudicat⁹ fuit a nob ꝛ in nobis et pro nobis. et hoc scd'z diuersas naturas. tn̄ eadem ꝑsona fuit offensa et iudicata. Comede ergo ꝛ tu frater dulcissime de vitulo abrahe: si vis mirabilē refectionē habere. Attēde etiam ꝙ ꝙcquid in figura sequit. Filius abrahe ꝑmittit de sarra post vituli comestionem. cū tamē essēt ābo senes prouecteq; etatis. Quid hoc est? Nunq̇d post mortē christi nascit denuo christus q̇ ꝑ ysaac itelligitur? Sic certe i cordib⁹ nr̄is. Nā iste abraā senex est deus pater q̇ antiqu⁹ dierū in daniele vocatur ꝑpter principalitatē auctoritatꝫ q̄ residere consueuit apud senes. Nō em̄ in eo est durationis successio. Nā et si ꝑpter immensitatem sit eius duratio iterminabilis vite possessio. tamen propter

nimiam simplicitatem est tota simul. Iste
pater antiqu⁹ de sarra antiqua post vitu
li comestionē genuit ysaac. id est vnicum
filium quem genuit et generat ab eterno
id ē postq̄ꝫ ꝓ nobis ī cruce īmolat⁹ ē: ī mē
tes nostras omni malicia antiquatas mi
sit nō ꝑ loci mutationē. sed per mentium
nostrarū irradiationes. et tunc ridere ve
re potuim⁹. quia dulce lumē et delectabi
le ocul' solem iusticie intueri potuimus.
Et ideo vere ysaac dicitur risus noster.
Sed nunquid domino mirabile fuit. q̄
antiqu⁹ d' ātiqua generaret? Ita omni ad
miratione dignum. et gratiaꝝ actione q̄
ille qui est summe maiestatis ⁊ antiquus
propter auctoritatis principalitatem vi
lissimarum animarum et ydolatrarū om
niūq̄ꝫ malicis antiquarum voluerit recor/
dari. Sed hoc maxime mirum videtur.
quia post mortem vituli. id est filij: quia
eoipso digni eramus carentia eius quia
ipsum occideramus. Fecit ergo benignis
simus dominus antiquato tempore. et ā
tiquata malicia nobis bene. q̄a fecim⁹ ei

male. occidimus filiuz suum. et illa mor-
te nobis ipsum donauit. Uide et atten-
de mirabilia dei. Sed nonne anxiaris
in corde in nouissimis diebus. iam sene
sarra? Quid si sarra mortua esset. quid si
paululum expectasset qui tãto distulit tẽ
pore? Nonne defecissemus in iniquita-
tibus nostris nisi esset ysaac? amplius ri
sus noster. Sed quare plus modo q̃z pri
us. Nonne quia habundauerũt iniquita
tes nostre pre ceteris? Gratias tibi do-
mine iesu gratias agimus quia recorda-
tus es nostri repugnantibus meritis no
stris. Totum ergo me tibi debeo. immo
in infinitum plusq̃z totum si possem. quia
non solum me fecisti totum: sed immensa
etiã benignitate tua me refecisti. Acce-
dam ergo et attendam ad te totus. et ti-
bi totaliter adherebo. Ibi reqescat cor
meum. et decetero per deuia non discur
rat. Sic ergo in predicta passione mens
eleuari debet per scientiam figurarũ cor
respondentium et prefigurantium ipsaz
vilissimam passionem. Debet em̃ eas cũ
summa diligẽtia ruminare. et in illos di

uine bonitatis et benignitatꝫ thesauros per ipsarum considerationem introire. donec in tantum eleuetur. vt tota mens in christum suum dominum vulneratum totaliter perfundatur et eius amore absorbeatur cor eius. Hoc tamen donum dei est. totumqꝫ ab ipso et recognoscere debet faciat tamen quod in se est.

¶ Sextus gradus p donū pietatis.

¶ Sextus est etiā ibi ascēsus per donuꝫ pietatis. Cum enī homo considerat illa itima pietatis viscera domini nostri iesu christi. que super nos effudit in cruce taliter moriendo pro nobis. mouetur et aperitur cor eius erga proximum suum vt libenter pro salute sua se totuꝫ ei impendat pro quo videt suum dominum crucifixum. Dilatat cor ei⁹ ad sanguīe christi redemptos. et sicut toto corde compatiꝛ domino suo iesu christo in cruce pendenti. ita intime et quasi sibimetipsi condolet proximo suo ab ipsis vulneribus recedenti immo istum sanguinem conculcanti. Ideo vulneratur cor eius propter contemptum sui domini vulnerati. et propꝛ

compassiones scilicet proximi beatā vitā
in eternam mortem voluntarie cōmutā
tis. Dei videt cōtemptum. mortem chri
sti filij dei vnigeniti cōtemptam eiusqȝ p̄
ciosissimum sanguinem conculcatū. nobi
lissimam creaturam dei imagine insigni
tam voluntarie ire ad inferni suspendiū.
Et sicut malis cōdolet. ita bonis congau
det. videns eos recipientes effectum vul
nerum iesu christi. Cum omnibus intrat
vulnera illa. et fit vnum cum illis. Cum
gaudentibus de bono gaudet. et cum tri
stantibus de malo tristatur. Quemlibet
proximum reputat se ipsum. videns se et
proximum esse ab eodem creatos. cōsimi
li ymagine insignitos. eodem sāguine re
demptos. et ad idem premiū ordinatos
Et ex hoc precipue ad proximū cor suum
aperit: quia videt dominū suum pro om
nibus crucifixum. et ideo ipsum in omni
bus requirit. in omnibus considerat. et
in omnibus pro suo modulo intuetur sci
licet christum suū contemplans. totusqȝ
est proximi. quia totꝰ est crucifixi. O qua

tum cordis gaudium. quãtumq3 tripudi
um cum videt proximum suum dominũ
bonis operibus honorare? Non inuidet
non emulatur. non detrahit. nõ retrahit.
non impedit. non retardat signis dictis
aut factis causaliter seu occasionaliter.
sed totaliter sitit proximi pfectum et de
testatur defectum. vtrumq3 reputans suũ
Et hoc maxime placet domino nostro ie
su christo crucifixo: quia p animarũ salu
te ⁊ paterno amore est ipse affixus ĩ cruce
Animaru3 salus honor diuin9 compassio
proximi ⁊ inflammatio sui sunt proprie
attendenda in vulneribus christi. et per
illud pietatis donum modo mirabili ani
ma eleuatur in deum suum. Quando em̃
homo in quantum potest se nititur con-
formare illi diuini pietati quã erga nos
manifestauit in cruce. tunc. anima preci-
pue complacet ipsi christo. Et ideo sibi
conformatam. sibi dilecta3. pietate aptã.
ad suos ãplex9 tanq3 spõsã electã adducit
Hãc amat. Hãc diligit. Hanc strĩgit quã

videt secum idem sentire sibi compatien
do. idem sapere deum honorando. idē ze
lare animis sitiendo. in seipsuz transfor
mari nimio amore ardendo. Ideo pietas
ad omnia vtilis est. que et diuinuz hono
rem appetit. et dolores ab animabus ex
pellit. et animarum fructus sitit. et chri
sti sanguinem in anima sua requirit: et a
morez erga deū ꝛ ꝓximū erigit et ignit
ꝛc. Attēdam⁹ ḡ charissimi qꝛ ꝑ certo cre
do q̄ istō donū īter oīa et forte p̄ aīs. im
mo firmiṯ credo q̄ p̄ alijs placz dn̄o do no
stro iesu xp̄o. Faciam⁹ ḡ obsecro bn̄placi
tū ei⁹. et pietatē suā hauriam⁹ de latere
ei⁹. Sim⁹ oēs vnū in vno dn̄o nr̄o cruci
fixo. et nihil nisi iesum in proximo req̄ra
m⁹. et sic ī ꝓximū tēdam⁹ vt sp̄ ī xp̄i vul/
nerib⁹ recurram⁹ cū ipso. Nō ꝓximū no
struz aspiciam⁹ vt pulcꝛ. aut huōi q̄ aīam
retrahere a xp̄i vl' ei⁹ amore p̄nt. sz vt xp̄i
morte redēptū sāguine xp̄i ꝑfusū. Aīa ꝓ
ximi cū sanguine xp̄i ītret ī cor nostrum.
Nihil nob sit difficile. nihil videaṯ vile:
etiaz igm iosa morte mori ꝑ illo. pro quo
dn̄s noster: ē cū tanta ignominia cruci/

fit⁹: imo oēs sitiam⁹ ꝓ aīaꝝ salute oēm af
flictionē. oēm ignominiā et mortē etiā tur
pissimā sustinere. Sit vnusquisqꝫ ꝓxim⁹
sicut cor nr̄m, ꝑ q̄ fuit cor vel corpus dn̄i
nostri iesu christi tot doloribus aggraua
tū. Multiplicem⁹ ꝑditatiōis exercita
tiones. bona exēpla. orōnes. ieiunia. genu
flexiones vigilias et vilificationes ꝓ aīa
rū salute. Hoc sit officiuꝫ nostrū. hec glo
ria et ꝯsolatio nostra. sp̄ ꝓ animabꝫ aliq̄d
deo offerre: Nō cesset lachrymaruꝫ fons
ab oculis nostris ꝑ nostris et ꝓximoruꝫ
peccatis. Sufficiat nob̄ charissimi his
dolorib⁹ in hac valle miserie satiari. Sē
per proximoꝝ pctā et nostra pendeāt in
oculis nostris imo ītrēt et penetrēt inti
ma cordis nostri. et semꝑ vbiqꝫ et in omi
bus domin⁹ noster iesus ꝑ pctis nostris
crucifixus ocurrat. Hec pietatꝫ ascensio
totuꝫ emollit cor et dilatat. et inter chri
sti amplexus collocat et quietat.

¶ Septimus gradus per donum timoris et cetera.

¶ Septimus gradus ac vltimus ascensus est per donum timoris a quo om

nis perfectio actionis et contemplati-
onis obseruatur vel cõseruatur dũtaxat
vt seruitus excludatur. Et est iste ascen-
sus per huncmodũ in passione dñi nostri
iesu christi. Quãdo em̃ homo videt q̃ fili-
us dei dominus deus suus natura huma-
na assumpta tãta p̄ peccatis nostris susti-
nuit et tam grauissime peccatũ nostrũ in
se iudice innocentissimo imo deo nr̃o piis-
simo vindicauit cõsiderat quãta pena q̃n-
tis opprobriis atq̃ illusionib9 et flagel-
lis dign9 est ipse q̃ ipsam nequiciã ppe-
trauit. Cognoscit etiam ex hoc quantum
pctm̃ suũ summe maiestati displicuit et
quantũ ipm̃ abhorruit dũ ad ipsũ abluẽ-
dum suũ filiũ tradidit morti crucis Si-
cut em̃ deo displicet filii cõtempt9 et oc-
casio. sic suo modo ei nr̃m displicet pctm̃
p̄ quo facta est illa traditio. imo tm̃ pec-
catum nr̃m abhorruit. vt potius mortez
fili q̃z peccatum sustinet. magis sibi pla-
cuit filium tradere cruci q̃z dedec9 pecca-
ti sustinere. Videat ergo hõ et cõsideret
q̃ntũ illã maiestatẽ offẽderit. dũ ipm̃ deũ
etiã post tale iudiciũ contempsit. rursus

quantum in se est dei filium crucifigens
Mirum est quomodo homo nimio timo-
re non cōtinue tremit coram deo quē offē-
dit sicut tremit populeū folium cū a mag-
no vento mouet et deberet quasi ī cinere
et terra p̄ timore resolui. Recurram⁹ ḡ
charissimi ad vanitatē et nequiciā nostrā
et diuinam offensam et coram ipo nos hu-
miliem⁹ quantumcūqȝ poterim⁹. q̇a ad-
huc modicū est scd̄m ꝙ cōgrueret neq̇cie
nostre et maiestati sue. Paueam⁹ atqȝ ve-
reamur oculos nr̄os ad celū leuare et tō-
dam⁹ pectora more publicani. vt nobis
ipsis peccatorib⁹ misereatur. Dicamus
Magnum est si indignabit aspicere nos
qui p vilissimo stercore cōtempsim⁹ ipm.
Timore reuerentie illius sūme maiesta-
tis in nihilū put possum⁹ redigamur. ⁊ de
cetero de nobis nō nisi vilia sentiamus.
Cōtra nostrā prauā nequiciam animem²
et nosipsi nr̄i iudices sim⁹. vindicemus
in nobis iniuriā dn̄i nostri et quātū pos-
sum⁹ nos cōculcem⁹ dicentes vnusq̄sqȝ
intra se. Si p peccatis meis dn̄s meus
ita vilificat⁹ ē et afflict⁹ quō mee vilitati

et afflicioni parcere potero qui peccaui. Absit a me vt de cetero presumaz de me nisi detestabile vilissimū et abhominabile stercus cuius fetorem egoipse sustinere non possum. Ego ipse qui cōtempsi dominum deum et pro quo mortu⁹ est dominus meus iesus. Jaz horrent me vestimēta mea et mirū videtur quomodo me non detestatur omnis creatura. quia omnium creatorem cōtempsi. Sic tamen timere debemus vt semper de dei infinita clementia confidamus. quia certe in infinitum sua bonitas excellit maliciam nostrā Et iste supradictus timor et humilitatis et reuerentie est mire ascensionis occasio quia tunc precipue ducitur homo ad supabundantiaz gratie. Sed ne tibi displiceat charissime frater si huius timoris occasione aliquā digressionez fecero a dñica passione. Jntendo em̄ tandem reuerti ad illam. Ut plenius ergo huius timoris ꝯceptū tibi exprimere valeam. Jam mihi videtur vt tota huius mūdi machina post me. et cōtra me nephādū ꝓclamet et dicat. Jste ē ille qui dñm deum nostrū cō

tempsit et ꝯtempsit. Iste est ille vanissim⁹
et nequissimus qui plus vanitatem q̄ȝ do
minū dilexit. Iste est ille pessimus et ing̃
tissim⁹ qui plus diabolicis figmētis q̄ȝ di
uinis beneficijs est tractus. plus sibi
ꝯplacuit diabolica nequicia q̄ȝ diuina be
niuolentia. magis elegit esse seruus dia
boli. q̄ȝ filius dei. Iste est qui in presentia
dei ei iniuriari non timuit. Iste trahi nō
potuit diuinis blandicijs nec terreri di
uinis iudicijs. Iste certe est qui diuinaȝ
potentiam diuinā scientiam: diuinaȝ sa
pientiam. diuināq̄ȝ bonitatem suis male
ficijs ꝯtēpsit. et quantū in se fuit irrisit.
Plus timuit vni infirmissimo viro īiuri
ari q̄ȝ summe potentie dei. Plus verecū
dabatur coraȝ aliquo vilissimo rustico ali
qua turpia peragere q̄ȝ coraȝ summe sapi
entie deo nephādissima perpetrare. pl⁹
amplexatus est stercus fetidissimū q̄ȝ sū
me bonū ⁊ sūme suauissimū. cū tn̄ id eēt ī
ꝓhibitiōe istud in precepto et exhortati
one Iste est qui deū pro nihilo reputauit
et nō pro deo adorauit et vanitatē supra
deum dilexit conuertebat se ad abhomi

nabilissimam saniem: et dorsum vertebat ad diuinam maiestatem. Quid dicam? Omnia abhominabilia non timuit in dei presentia perpetrare. nec veritus e͂ creatorem suum. Clamant suo modo creature et dicunt. Iste est qui nobis abusus est. et qui debuit in beneplacito creatoris nos ordinare fecit nos ad diaboli dolum seruire. dum nos supra deu͂ amauit magna͂ nobis iniuriam fecit. Iste est nephandissimus homo qui nos ad honorem dei factas in iniuria͂ dei conuertit debuit nob in beneplacito dei vti: et voluit potius nob in diabolica s͠uitute abuti. Erat anima eius ad imaginem dei facta. et ipsam deturpans voluit omniu͂ nostrum imagine insigniri. Terrenior em͂ fuit terra. furibilior aq͂. vanior aere. plus ardesce͂s. vel ardentior. igne concupiscentie. durior saxis. contra se crudelior brutis: co͂tra malos venenosior basilicis. Quid dicam? Nec deu͂ timuit nec homines reueritus est. suum venenu͂ quantum in se fuit in multos diffudit. nunc ocul'. nu͂c cogitationibus. nu͂c verbis. nu͂c gestibus et

factis. Non suffecit ei deo iniuriari in se
sȝ et alios ad dei iniuriā quasi in quantuȝ
potuit prouocauit. Quid dicā? Seipsū
q̄si aliq̄d magnū. nō omīpotentē deū existi
mauit. dū nec dei volūtate nec aliq̄ lege
voluit regulari. sȝ ꝑ libito ꝯ̄ deū et ꝓut si
bi placuit sua volūtate vagari: se ꝑ suo pos
se supra deū erexit. Si de⁹ suum nō adī
pleuit bn̄placitū et aliqua aduersa intu
lit l' nō semꝑ sue felicitati ꝓuidit contra
ipm dn̄ȝ deū suuȝ. q̄si cōtra vnū suū famu
lum turbabatꝰ: Nō deū dilexit ꝓpt̄ deum.
sȝ ꝓpter seipm. ꝛ deū ordinās ad se tanq̄ȝ
ad finē. In sua propria voluntate. oīa ad
se tanq̄ȝ finē. et deū et finem vltimū ꝓut
potuit ordinauit. Et si dimisit aliq̄n pec
care nō dimisit ꝓpter odiū et detestatōeȝ
mali et delectationē sūmi boni: sȝ quia ali
quādo timuit sue pelli. Vn̄ sꝑ erat ad se
reflexus siue in dimittendo siue ī facien
do. et omīa ꝓpter se vel dimisit vel fecit.
Tā de bonis q̄ȝ de malis voluit ꝯmendari
ac si de⁹ esset a q̄ cūcta q̄ sunt bona et ma
la ordinantꝰ in bonū. Quid vltra discur
ram? Superbior fuit lucifero. ꝑsumptuo

sior adam eiecto de paradiso. q2 illi clari‑
tati pleni. habuerũt allectiuũ aliquod im‑
mo maximum ad presumendum. Iste aũt
plenus fetidissimo stercore tenebrosita‑
te et miseria non habuit nisi retrahentia
Clamant ergo contra me indignissimum
dignissime omnes vel vniuerse creature
et dicunt. Venite et dispdamus eum q
totus fuit deditus iniurie dei nostri. Un‑
suomodo clamat et dicit terra Quare tã
nequissimũ sustineo? Aqua dicit. Quare
eum nõ suffoco? Dicit aer Quare non de‑
ficio. Ignis aũt. Quare eum non conbu‑
ro? Lapis. Quare eum nõ lapido? Infer‑
nus. quare eum nõ deuoro et crucio Heu
heu miser quid faciaz? Quo ibo. quia oĩa
cõtra me sunt armata? Ad quem recurrã
Quo diũtã? Contra oĩa feci. deũ contẽ‑
psi. angelos irritaui. sanctos inhonoraui
homines viatores multipliciter offendi
abusus sum ceteris creaturis. Quid tm̃
discurro? Hoc ipso q2 deo creatori oĩm in‑
iuriatus sum cũ ipso simul oẽm creaturaz
offendi. Nescio ergo miser quo me cõuer‑
tam qui oĩm me ↄstitui inimicũ. nec suge

tius vel inferius ante vel retro a dextris vel a sinistris declinare possum. immo nec interius nec exterius. Conscientia enim mea contra me pugnat. et totum diuisum ē cor meum. Euigilabo ego miser. et oculis sine fine plorabo. dum sum in hac valle miserie. Si forte me dignetur respicere piissimus pater scio quid faciam vel facere disposui. Proiciam me in conspectu domini dei mei et dicam ei. Eya vere domine. ego sum ille tu9 pessimus inimicus nequissimus seruus nephādissima creatura que feci detestabilissima in presentia tua. Non sum dignus domine creatura tua esse. etiam in quantacunqz pena constitutus. Si enim ego solus haberem illam penam infernalem. quaz omnes demones et omnes homines damnati habebūt nō sufficienter secundum peccata mea punirer. Expande domine super hunc miserū pallium immense clementie tue. et vincat nequiciā meam immensa bonitas tua. Recognosce in me imaginem tuam q̄zuis deturpatam. et deduc me ouem q̄uis er-

rantem ad te pium pastorez. Gratuletur dulcissimus pater de redeunte prodigo filio. pastor bonus de inuenta oue. et pijssima mater de dragma reperta. O quam felix erit dies et hora. quando super collum meum corrues. et oscula exhibebis. Et vt te quidem possim placare scio quid faciam. Contra meipsum egoipse armabor. et ero pre ceteris crudelior mihi et seuerissimus iudex. Afficiam me vndique penalitatibus et angustijs. et me tanquam lutum fetidissimum conculcabo. et abhominabor me sicut stercus et intolerabilis ero mihimetipsi. In mea confusione et deiectione et conculcatione siue a me siue ab alijs illata letabor et exultabo. cum apparuerit ignominia mea. Et quia non sufficio me detestari. contra me vniuersum cetum creaturarum congregabo. et a quolibet confundi et puniri desiderabo. quia earum contempsi creatorem. Hic erit michi thezaurus desiderabilis super me penas et opprobria aggregare et eos intimo corde diligere qui me adiuuerint in hoc facto. Omnem consolationem et honorem vite presentis horrebo. et ve

sut valde hostes blandientes habebo? Credo firmiter q̄ si sic fecero vniuersa q̄s uis a me offensa ad mihi cōpatiendū po tius q̄z ad vindicandū inclinabo: et que prius contra me clamabant. nūc suo mō pro me creatori suo intercedent. Aperie tur sup me indignū et miserrimū diuine pietatis thezaurus sed et illustrabor in eū vel glia sua. Exuar vestimētis viduita tis nimie. ꝛ clara veste fulgebo. Et cert⁹ sum q̄ si sic me deiecero sicut dixi. q̄ nunc sum oībus creaturis abhomiabilis ꝛ ma lo dignissim⁹ ꝓpter nimiam clementiam dei mei ornabor monilibus. et in ei⁹ spō sam assumar. Introibo secum in cubiculū eius et tandē secum matrimoniū cōsum mabo. Resoluar in ipsum et fiam vnus spiritus cum eo. ꝛ qui prius eram demo niacus ero diuinus. O mira et inenar rabilis immutatio dextre tue domine de us meus. Ad quid ergo retardabo adi plere que dixi? Quomodo capient som num oculi mei. aut quietem cor meum do nec veniaz ad diu desideratū spōsum meū et dn̄m meū iesū. Currāt ergo vndiqꝫ op

probria et flagella. et me neq̄ssimuz intro
ducant ad benignissimū dominum meuz
iesum Omne honorificum et delectabile
sit procul a me: nec audiatur in finib⁹ me
is. Solus honor diuinus in omibus no
bis requirat ⁊ abiectio nostra Scio etiā
quid faciam. domini mei iesu vulnera in
troibo. et in eius dolores et opprobria
quantum potero trāsibo vel transforma
bor. et eius opprobriosissimam passionē
induam tanq̄ȝ vestimentum regale et ni
hil requirā nisi que sunt cōformiora huic
passioni. Ceteraqȝ abijciam sicut stercus
Que creaturarū . audebit de cetero post
me cōclamitare? Si fuero hac veste idu
tus Iā xp̄i passio p me pugnet necesse fuit cōtra
oīa militabit Non erit qui ꝯtra me mili
tare audeat. si christi stigmatibus fuero cō
signatus. Ubiqȝ et semꝑ habitabo in il/
lis. vt sim quasi in castro secur⁹ ab omni i
pulsu maligno. Et impossibile erit carissi
me frater ꝙ si fuero bene in christum cru
cifixum transformatus quin sim illi con
formis. ⁊ coheres ī regno vbi illi sunt di
lectissimi dei. qui sunt crucifixi cum chri

sto. Non enim potest se deus negare san
guie christi perfuso. Ornabo ergo genas
meas christi cruore. et ero amabilis deo.
mirabilis mundo. laudabilis consolatio
beatorum. clamabunt et dicent. Quis ē
iste formosus in stola sua. quis est iste qui
sic gloriose icedit laureatus in sanguine
christi? Certe oēs predicabunt me bea//
tum qui oculum habebūt aptū. Unde nō
dubites frater carissime q͡ h̄ est summū
refugium ad oē malum vitandum ⁊ ad oē
bonū assequendum. Hic deliciarū para
disus de cuius lateris medio habūdan
tia omnis dulcoris ⁊ suauitatis emanat
Ibi inebriatur homo dulcedine indici
bili. et mira amenitate alienatur a se: et
super excedenti deuotione reparatur et
superfertur in christo. Ibiq͡ requiescit in
ter amplexus dilecti. ¶ Hec autem oīa
carissime frater redigamus ad tria ad q̄
sp̄ tenemur vel conemur scilicet ad hono
rem dei compassionem christi ⁊ proximi
et deiectionem nostri. Et hoc toto corde
et nihil aliud sitiam⁹. Qd̄ nob̄ cōcedat q̄
viuit et regnat i secula seculoꝝ Amē.

¶ Quod christus in sua passione beatitudines octo perfecte habuit.

¶ Capitulum ix.

Beatitudinum septem refulget clarissim⁹ splendor in hac vilissima passione dñi nostri iesu christi. imo ꝓprie hic est fons et origo earũ et etiam allectiuũ ⁊ directiuũ exemplar. Quis em̄ pauꝑ spũ. nisi christ⁹ i cruce nudus? Quis mitis. nisi q̇ tanq̃ ouis ad occisionē ductus est. et coraꝫ tondēte se nō apperuit os suũ? Quis lugens nisi qui cũ clamore valido et lacrimis p̄ces supplicationesq̃ offerens ꝑ suis crucifixorib⁹ et nobis peccatorib⁹ suisq̃ inimicissimis q̄s excusabat apud deuꝫ patrem intercedēdo dicebat. pr̄ ignosce illis q̄a nesciunt quid faciunt. Ipse em̄ plus peccata nostra lugebat q̃ꝫ penam suam. plus cōpatiendo nobis q̃ꝫ sibi. Quis vero esuriuit ⁊ sitiuit iusticiã. nisi christus ĩ cruce pro peccatis nostris satisfaciendo iniurie patris esuriens ⁊ sitiens animaꝝ salutē? In cui⁹ rei signũ dicebat. Sitio. Quis

vero misericors nisi hic samaritanus qui transeunte sacerdote et leuita infundēs vinum et oleum vulnerato alligauit vul-nera et imposuit iumento suo scilȝ corpi proprio. nostras īfirmitates assumens p nr̄is peccatis. Quis patiēs. nisi q̄ iustissi mꝰ ꝛ innocētissiꝰ pro peccatis et īiusticijs nr̄is crucifixus vi amoris et ardore cari tatis īiquitates nostras portauit sup li-gnum. Ubi relucet mūditia cordis nisi in eo q̄ innocēs immolat. et ipse corda no stra suo sāguine p̄cioso mūdauit ꝛ lauit. Quis vero pacificus nisi ille qui est pax nostra. q̄ fecit vtraqȝ vnum et passione sua pacificauit nos deo ī sāguine suo. Quis vero persecutionem passus est propter iu sticiam quam habebat faciebat predica bat et sitiebat. nisi ille q̄ est a iudeis cru-cifixus. Uere hic ē vere beatus. cui ma ledixerunt homines aduersus eum men tientes Hee sunt beatitudines quas ha bere ipse christus docuit. et ī seipso qua liter sint adimplende suo exemplo mon strauit.

¶ Quod in cruce apparet duodecim fru
ctus spirit⁹ quos enarrat apostolus ad
galathas. ¶ Capitulū. x.

IN hac etiam crucis ar
bore sunt illi su
auissimi fructus quos enarrat a
postolus ad galathas copitulo quito di
cens Fructus autem spiritus sunt cari
tas. gaudium. pax. patientia. longanimi
tas. bonitas. benignitas. mansuetudo. fi
des. quia ibi est fundamētum fidei et ful
cimentum et verū oblectamentum in ra
tiōe sui obiecti et nō subiecti. quia i xpo
non fuit fides. Sequitur modestia. con
tinentia et castitas. Hec omnia manife
stissime relucent in passiōe christi in cru
ce. Et ideo conuenientissime subdit apo
stolus ibidem. Qui autem sunt christi car
nem suam crucifixerunt cum vicijs et con
cupiscentijs scꝫ vt manifestissime ostēdat
hos fruct⁹ pendere in arbore sancte cru
cis quos capere possunt conformantes se
et affigentes seipsos cruci.

¶ Q i cruce speclari possi⁹ pulcherrim
exēplar. x. mādatoꝝ dcalogi ¶ Cap. xi.

Esteriam in hac vilissima passione regula et exēplar et executio mādatorum dei. vt sicut ipse fuit deo patri obediens vsque ad mortē: sic et tu obedias vsque ad mortez diuinis mandatis. Possumus autez ibi speculari exemplar pulcherrimū omniū mandatorū. ¶ Quātum enim ad primū mandatum. in quantum ipse homo summ⁹ dei cultor fuit: offerens se deo patri in ara crucis sacrificiū medullatum oblationem et hostiam pacificam pro peccato. ¶ Quantū ad secūduz mādatum non assumpsit nomen dei in vanum nec falsum iurauit. sed i passiōe crucis vilissima que patribus iurauerat adimpleuit. ¶ Quantum ad tertium mādatū sabbato in sepulcro quieuit. et ibidē etiam nos debemus celebrare sabbata nostra: non in trufis vanitatibus et discursibus sed in quiete cum gratiarum actione. ¶ Quantū ad primū preceptum secūde tabule pr̄i sūmam reuerētiā i cruce exhibuit dū se eiusqz ad mortē crucis humiliauit. vt debitū hōrē ɔtra iuriā a nos-

bis illatam im pēderet ei. Exhibuit etiā
debitam reue rentiam matri sue cui non
solummodo fuit subiect⁹: immo in cruce
pendens cum magna diligentia dilecto
discipulo eam cōmendauit. ¶ Quantū
ad secundum non solū mortuos non occi
dit. sed etiā sua vilissima passione et mor
te mortem occidit: et mortuos viuifica
uit. ¶ Quantum ad tercium contra me
cham detestabilem sibi in matrimoniū co
pulauit ecclesiam spōsus castissimus spō
sam castissimam eligendo. non habentē
maculā neq; rugam. ¶ Quantū ad quar
tū. nō rapinam arbitratus ē esse se equa
lem deo. sed exinaniuit semetipsum formā
serui accipiens. Uel dicimus q̄ furtū nō
fecit. sed furtum recuperauit per mortē
Descendit eīm ad inferos: et spoliauit in
fernū et quos furtiua manus diaboli de
bonis iiuste rapuerat ꝛ iniuste detinebat
merito sue passionis redemit captiuā q;
ducēs captiuitatē. dedit dona hominib⁹
¶ Quantū ad quintū. non solū falsū te
stimonium non dixit sȝ p veritate quā di
cebat et faciebat contra se falsos testes

habuit dicentes contra eum blasphemiã et nequiciam propter qđ etiã adiudicatus est morti. ¶ Quantum ad sextum et septimũ non solum non aliena concupiuit. sed etiam semetipm proximis in cruce donauit. Hic igit manifestissime apparet qualiter mandatorũ obseruantia relucet in passione gloriosa domini nostri iesu christi.

¶ Quod a passione dñi omĩa sacramẽta ecclesiastica trahunt virtutẽ et q sine ea impossibile est ĩtelligere sacrã scripturã. ¶ Capitulum. xii.

Ab hac etiam sacratissima passione omnia sacramenta ecclesiastica trahunt virtutem que sunt nobis contra omnem morbum spiritualem saluberrima medicina. Hec etiam vilissima passio est nobis diuinarum scripturarũ dauitica clauis. q̃ appit et nemo claudit claudit et nemo apperit. Sine hac enĩ ĩpossibile est ĩtelligere sacrã scripturã. Et hac bñ ĩ mẽte ĩpressa: oĩa ĩ luce clarescũt Incipias ab adã: quomodo eua de late

re eius formata est. et de ligno vite in me
dio paradisi. de immolatione abel et mor
te eius. Et sic per totam scripturam dis
curre si vis videre quō veritas eius res/
plendet in speculo passionis.

¶ Quomodo in beata domini passione re
lucent oīa āgelicaꝝ iherarchiaꝝ officia.

¶ Capitulum. xiij

Ex predictis mani
festis
sime apparet quomodo a passione
christi emanat omnis perfectio et ī ea re
lucet omnis pulchritudo ecclesiastice vl
euangelice iherarchie. ¶ Simili mō in
ea resplēdet et relucet oīs ꝑfectio pulcri
tudo et decor āgelice iherarchie. ¶ Nā
ī ea primo et ꝑncipaliter refulget ille se
raphicus ardor amoris. quia maiorē ca
ritatem nemo habet vt animam suam po
nat quis pro amicis suis ¶ Non credo
ꝙ omnes angeli de paradiso possent su/
is intelligentiis capere hanc vehemen/
tiam caritatis qua dominus noster iesus
voluit talia pati pro nobis vilissimis ser
uis immo nequissimis inimicis eius.

¶ Refulget etiā cherubica speculatio et intelligentia veritatis. Nihil enim scio in hoc mūdo quod tantuz veritatem scripture elucidet. tantum ad celestia contēplanda eleuet. tantū ad deum sapienduz illuminet sicut passio iesu christi. Hic vere inuenitur scientie plenitudo. ¶ Hic etiam maxime splendet erga maiestatem eternam thronica reuerentia et veneratio. Sicut enim illi celestes spiritus troni dicuntur quia in ipsis dicitur deus tāq̄z in suo throno quiescere propter nimiā venerationem et reuerentiam quaz erga diuinam maiestatem habent. quia ipse q̄escit super humiles et timentes eius sermones. sic et in hac vilissima passione domini nostri iesu christi dicitur dominus deus tanq̄z in suo throno quiescere quia ibi fuit excellens humilitas reuerētia et veneratio summa erga maiestatez eternā. Nullamq̄z credo angelorum reuerentiaz huic posse comparari. Et ideo vt per antropopatos loq̄r spūs dei pctis nris irritat⁹ ꝛ iq̄etat⁹ i hac btissia passiōe pacificatus fuit et quieuit. Naturaliter em̄ dei

thronus potest appellari passio quia ī ea
id est in signis eius iudicaturus est mun
dum. Unde etiaȝ firmiter credo ꝙ ad mū
dum iudicādum de nequicia sua appare
bit ibi lancea. corona spinea. claui spon
gia et huiusmodi. et dominus iesus cum
stigmatibꝰ suis qui clamabit dicens Ui
dete q̄lia a voƀ. in vobis ⁊ ꝑ voƀ passus
sū ⁊ tamen ingrati omnia contēpsistis. et
pro nihilo penam et ignominiam meam
duxistis. Jte ergo maledicti in ignem et
num et cetera. Et sic patet de prima ihe
rarchia. ¶ Jn hac etiam beatissima pas
sione relucet dominationuȝ precellentia.
Humiliauit enim semetipsum factus obe
diens vsqȝ ad mortem. mortem autē cru
cis. Propter quod et deus exaltauit il
lum. et dedit illi nomen quod est super oē
nomen. ¶ Jbi etiam relucet vl' resplēdet
potestatum resistētia. quia illam diaboli
cam potestatem de qua dicitur ꝙ non est
potestas super terram que cōparet ei. ip̄e
iesus victoriosissime sibi subiugauit ꝑ pa
tibulum crucis et mortem moriendo de
struxit. Refulget etiam ibi virtutum effi

cax operatio. et precipue ibi fuit virtus
cordium penetratiua et attractiua. Un
de illud est. Cuz exaltatus fuero a terra.
omnia traham ad meipsum. Unde qꝫ nos
credamus aut diligamus euz nullomodo
nobis ipsis attribuamus. quia nemo ve//
nit nisi tract⁹. In quo notatur motus nõ
volũtarius ex parte nostra sed potius vi
olentus ⁊ sic patet de secũda iherarchia.
¶ Clarescit etiam in hac beatissima passi
one principatuum regimen. quia fact⁹ est
principatus super humeruz eius. ¶ Ibi
etiam virescit archangeloꝝ reuolutio q̈a
per hanc gloriosissimã passionem fit suf//
ficiens leuatio ab omni culpa et ab omni
pena. ¶ Ibi etiam lucescit angeloꝝ reue
latio qua occulta scripture abdita vl' ab
scondita. et diuinoꝝ secretoꝛuz misteria
panduntur per aptionem lateris xpi. et
ideo merito in eius morte velum templi
scissum est vt appareren t q̃ erant ĩ sãctis
scripturis occulta. et sic patet de tercia
iherarchia. ¶ Ex his ergo omibus patz
manifestissime quomodo non soluz eccle
siastica sed etiã angelica ierarchia in pas

sione domini refulget. Et sicut est ange-
lorũ purgare illuminare et perficere. sic
immo multo magis in passione christi re-
peritur aperte. ¶ Per
has igitur cõformitates quas christi pas
sio ordinibus angelorum habet conueni
entissimum fuit non solum redimere ani
mas. sed etiã ad reparationem angelice
ruine. conuenientissime disponere et or
dinare. ¶ Propter enim nimiam carita
tem que resplendebat in cruce. incendiũ
amoris erga deum et proximum in homi
bus accendebatur. Et sic reddebantur
et ad huc redduntur apti ad supeminen
tem seraphicum ordinem. ¶ Per verita
tem etiam in hac beatissima passione ex-
pressam illuminantur homines contem-
plantes ipsam ad diuine veritatis cogni
tionem et ideo aperti sunt ad cognitionẽ
et restaurationẽ cherubin. ¶ Et per mag
nam humilitatem et reuerentiam et vene
rationem erga dei maiestatem que fuit i
illa passione. prouocantur homĩes ad cõ
similem pro suo modulo humiliationem
et venerationeʒ ac reuerentiam ⁊ honorẽ

et sic apti fiunt ad thronoꝝ repartionem
¶ Exemplo etiam illius excellentissime
dominationis diuine per passionem ha=
bite de qua dictum est supra. propter qꝺ
et deus exaltauit illū ꝛc. homines prouo
cātur vt macerationibus et afflictionibꝫ
corporalibus nitantur vitijs et concupi
scentijs dominari. et omnem sibi animi
appetitū subiugare. vt nihil ociosum ni
hil inordinatū presumāt ī ratione homi=
nis dn̄ari sꝫ oīa recto iudicio rōis huiōi
appetituum genua flectantur. et sic apti
fiant ad reparationem ordinis domina=
tionū. ¶ Et vt breuiter transeam sic per
reliquos ordines discurre siue per ordi=
num perfectiones secundū qꝫ de istis di
ctum est. vt scilicet per resistentiā cōtra
diabolicam temptationem et fraudē ad
potestates ¶ Per virtuosas opera=
tiones et conuersationes ad virtutes.
¶ Per diligens regimen omnium sensu
um suorum et motuum internorum et eti
am alioꝝ hoīm si ad ipm spectāt ad ꝑncip
atꝰ. ¶ Per reuelatiōeꝫ necc̄itatū ꝛ īdigē
tiaꝝ prioꝝ ad archāgelos. ¶ Per predi

catione͂ ꝛ doctrinā ad āgelos ¶ Uel si vis dicer̃ ꝙ archāgeloꝝ̄ ē maiora āgelorum minora docere: sic doctores ad archangelos p̄dicatores ad angelos ordia. Et hec omnia ad passione͂ xp̄i ordia sicut de seraphico et alijs dictum est. ¶ Potes etiā aliam breue͂ assignare ratione͂ quare passio xp̄i fuit ydonea ad reparatione͂ angelorum quia sicut illi per summā p̄sumptionem et superbiaꝫ ceciderunt. Ita per infimā exinanitōnem et humiliatione͂ xpisti crucifixi veri dei et hominis. debuerūt p̄dicti ordines ex hominib⁹ in suis oculis abiectis ꝛ humilibus reparari. vt quod superius dictum est ꝑticulariter per restaurationem thronoꝝ hoc pro omnibus vniuersaliter restaurādis ordinib⁹ sumamus. ¶ His autēꝫ eisdem rationib⁹ q̇b⁹ videmus qualiter angeloꝝ decor et ꝑfectio ī christo crucifixo refulget possum⁹ videre quomodo in eadem passione refulget gloria hominū beatoꝝ. quia illi dare veritati que est in illa passiōe beatissima sicut supra dictum est correspondet apta visio patrie quantum ad cognitionem rationalis. ¶ Illi profundissime humilita

ti et reuerentie qua passio domini thro//
nus dicebatur superius. correspondet fir
ma intentio quãtum ad irascibilem quia
super quez requiescet spiritus meus nisi
super humilem et cetera. ¶ Illi etiam su
perexcellentissime caritati dominice pas
sionis correspondet in patria ipsius con
cupiscibilis dilectio vere cõsummata.
¶ Illi dominationi de qua dictum est pro
pter quod et deus exaltauit illum ꝛc. cor
respondet agilitas. quia subest ei cuz vo
luerit posse. ¶ Illi resistentie potestatis
qua moriendo mortez destruxit. correspõ
det impassibilitas: ¶ Illi virtuositati
qua exaltatus a terra omnia traxit ad se
ipsum correspondet subtilitas tanq̃ pe//
netratiua virtus. ¶ Illi claritati et no//
bilitati ꝑncipat⁹ de quo dicit̃ fact⁹ est ꝑn
cipat⁹ eius super humerũ ei⁹ ꝛc. et de qua
claritate ꝑ illo adduci. pat̃ clarifica me
ꝛc. correspõdet dos claritatis. ¶ Officio
aũt archãglorũ ꝛ ãglorũ qđ bñ repñtat̃ i illa
passione vt ꝑmõstratũ est corrñdet in ho//
minibus beatis decor aureole que debe
tur doctorib⁹ et predicatoribus. ¶ Et
sic p3 q̃liter i hac btĩssima passiõe refulget

tanq̄z in speculo preclarissimo et mūdissi
mo omnis gratie et glorie plenitudo. Glo
rie dico quantum ad premiū substantia/
le vt dotes. ⁊ aīe quātū ad p̄miū cōsbstāti
ale vt dotes corporis. et quantum ad pre
mium accidētale vt decor aureole que de
betur predicatoribus siue doctoribus.
martyribus et virginibus: Nam in ca/
thedra sancte crucis docuit et martirum
caput fuit. et virgo virginum virginē vir
gini cōmendauit. Non solum autem ipso
rum sanctorū plenitudo glorie refulget
in hac beatissima passione. sed etiā ab ip
sa meritorie emanat. Et vt magis appro
priate loquamur: per apertionem lateris
mittit sanctis visionem apertam. per pe
dum et manuum conclauationem intenti
onem firmam. per gustationez aceti ⁊ fel
lis inebriationez amoris. et hoc erat qd
sitiebat. per coartationem ligaminūz me
ruit nobis agilitatem. per illusionez spu
torum solis claritatem. per mortem im/
passibilitatem: per inclusionem in sepul/
cro subtilitatem. per coronam spineam
non solum auree. sed etiam aureole venu
statez. scilicet illis tribus generibus ho

minum videlicet virginum martirum et doctorum. ¶ Et quicquid dicamus credo q in hac beatissima passione est materia excellentissime glorie et immensi gaudij tam angelorum q3 hominum beatorum. Et hoc est quod credo firmiter ꝛ non dubito q taz angeli q3 homines beati totaliter in deum tendunt et totaliter ꝛ totis mentibus intime deum diligunt. Ita q plus sine cõparatione deum diligunt q3 seipsos: immo non credo q se ipsos diligant nisi propter deum. Et ideo sine comparatione plus exultant et gaudẽt de dei magnificentia q3 de propria gloria. Cum ergo in christi passione sit excellentissima manifestatio summe potentie. summe sapientie. summe clemẽtie dei. sicut postea aliqualiter declarabo: ideo predicta passio est eis materia excellentissimi gaudij et exultationis immense. Unde quãuis gaudeant homines videntes se per illã passionem redemptos et angeli vidẽtes se per eãdem reparatos et sic quodaz modo ad seipsos reflectantur q3uis hoc semper videant et referant in deum: tamen

credo q sine comparatione plus exultent et gaudeāt et totaliter in deum excedāt cognoscentes in ea tam potentiam q̄z sapientiam et inestimabilem et immensam clementiam dei sui. Unde sicut apparet hic summa et immensa diffusio diuine bonitatis ita credo q in ea sit excellentissima plenissima et totaliter medullaris diffusio mentium in deum ob nimiam iocunditatem. et gaudium. Hic ergo manifeste apparet q passio xpisti fons gracie et glorie reperitur et q in ea refulget decor et perfectio subcelestis iherarchie et etiam celestis.

Quod summa potentia sapientia et clemēcia summa ibi relucent et etiam circa hec q̄dam excitatiua vl' exercitatiua.

Capitulum. xiiii.

Nunc deo fauēte videre restat q̄liter supercelestis iherarchia q̄ de⁹ est in cruce splendet. vt scilz aliq̄liter videam⁹ qualiter in ea refulget sūma potētia sūma sapiētia sūma

clementia dei. Et quia infirmum de potē
tia. stultum de sapientia. prauū de bonita
te loqui presumptuosuz est. ideo mihi vel//
le subtilia et que supra vires meas sunt
inuestigare non licet. Attamen ad maio
rem predictorū intelligentiam et conso
lationem nostrā aliqua cōmunia videam⁹
Manifestatur autem in illa beatissima
passione diuina potentia et beniuolentia
in tolerando. in liberando. in gratifcādo.
in iustificando. in suscitando. in manifi//
cando. ¶ Dico primo q̄ manifestatur in
hac beatissima passione eius fortitudo ꝛ
clementia in tolerādo. Quod autem ille
qui est deus omniuz. et omnia conseruat
sine cuius manu omnia rediguntur in ni
hilū sustineret patienter effugari qui vbi
q̄ erat. ligari qui immensus erat. flagel//
lari qui gloriosus existebat. alapari qui
mundum plasmauerat. conspui splendor
eternus et speculum sine macula. plasphe
mari pater immense boītatis. diiudica//
re iudex immense potestatis. crucifigi
domin⁹ īmense libertatis: aceto et felle
potari fōs īmēse suauitatꝫ. gaudiū āgloꝝ

affligi. vita viuentium occidi. spinis coronari glorie corona. latus aperiri agnus immense clementie. in lapide sepeliri solis iusticie. Hec oĩa a nequissimo homine pro eo patiẽter sustinere. immo pro eis orare fuit potestatis immense tolerantie bonitatis et clemẽtie. Sic ergo patet potestas seu potentia et bonitas christi in tolerando. Signum etiam fuit huius immense bonitatis et potentie in liberando. Quod enim christus crucifixus potentissimũ ligaret mortem moriendo destrueret et occideret et sepultus infernum spoliaret fuit immense potentie signũ. Sed etiam hoc fuit immense et excessiue clemẽtie signum. quod pro suis nequissimis inimicis a morte liberandis dignatus est mori. Hoc enim inexcogitabile est quod morte que sibi inferebatur liberaret inferentes a morte cũ propter hoc debuisset fortius vel potius secundũ humanum iudicium nos omnes eterna morte condẽnare. hoc ipso quod a nobis et occasione nostri fuisset tam vili et crudeli morte occisus. ¶ Nec credo quod angeli de paradiso potuissent

hanc summam clemētiaȝ cogitasse anteq̄ȝ
fuerit eis reuelatum· ¶ Fuit auteȝ immē
se potentie et beniuolentie signum·in iu
stificando· Si enim maius est iustificare
impium q̄ȝ celum et terram creare propt
repugnantiam voluntatis · quante ergo
clementie quanteq̄ȝ fuit potentie saluare
et iustificare impium summam impietatē
perpetrantem et saluatorem et iustifica//
torem occidentem? Et ideo illud immen
se clementie fuit· ꝙ effectu illius summe
impietatis voluerit nos ab omni impie//
tate iustificare· cum secundum humanuȝ
iudicium debuisset si nunq̄ȝ alia interue/
nisset culpa nos penitus reliquisse et ad
nichilum redegisse· quod idem est· quia
si penitus nos relinqueret in nichiluȝ re
digeremur aut illam nequiciam nō in iu
stificationeȝ·sed in penam ordinasse eter
nam· Hoc ergo summe potentie et clemē
tie fuit ꝙ nos iustificauit merito sue passi
onis que procreata est a nequicia nostra
et merito nequicie nostre· Hec om̄ia inau
dita et mirabilia sunt diligenter rumi/
nanda ⁊ omni ammiratione digna et de

ficit ibi omnis ratio ⁊ intellectus et non
modicum succēditur affectus. ¶ Appa-
ruit etiam ibi summa potentia in resur-
gendo. Planum est enim ꝙ a mortuis re
surgere et maxime per se vel mortuum re
suscitare vtrūqꝫ ē īfinite pōtētie. ⁊ vtrūqꝫ
ibi fuit quia et resurrexit et aliquos se-
cum suscitauit qui venerunt in scām ciui
tatem et apparuerunt multis. Sed et hō
fuit immense clementie ꝙ dignatus est
non statim resurgere sed pro fide nostra
aliquantulum differre et pro nobis mor
tuus permanere vt ipsū fuisse verum ho
minem crederem⁹ fideliter. Nec nimis
distulit vt et ipsum esse deum verum cre
damus et alios suscitauit vt ei redderēt
testimonium. Et ipsemet per quadragin
ta dies adhuc apparens in multis argu
mentis vt ei crederemus distulit ad ce-
lum ascendere cum omni dignatione et
feruenti dilectione nostram salutem ope
rans et procurans. Non enim suffecit ei
mortalis et passibilis cōuersari nobiscū:
sed et gloriosus et īmortalis per quadra
ginta dies manifestissime apparere appo

stolis et eos de regno dei docere. Mag
mo: quantum deum nostruz iesum signa
sti nobiscum qui non videtur posse sepa
rari a nobis. et nos villissimam saniem di
gnatur cum tanta ac tali diligentia sibi
per fidem et amorem vnire. Manifesta
ta est etiam ibi summa potentia in magni
ficando. Magnificauit enim eum in cō
spectu regum et principum. qui tamen in
ɔspcū dei fuit sp magnꝰ. ⁊ istū scȝ xp̄z cru
cifixū i cōspectu hoīz magnificare ⁊ omī
bus supere xtollere fuit summe potentie
Quare? Quia fuit cōtra sapientiam gre
corū. cōtra scandalum iudeorum: contra
ydolatriam romanorum. contra seuiciem
tyrannorum. contra omnem astuciam de
monioꝝ. supra omnem rationem et intel
lectum scilicet credere hominem crucifi
xum esse deum. Et istud fuit summe cle
mentie eius. ꝙ nos fecerit sibi credere. i
mo etiam eum credere deum: contra om
nem duriciam et nequiciam nostram nos
ad se sua intima virtute trahendo. et ideo
sūmas grates et gratias ei debemꝰ. q2 non
fuit currētis neqȝ volētis sȝ dei miserētis

Quid enim sibi fecim⁹ q nos in eu3 plus q̃3 reliqui crederemus? Fideliter ergo ꝛ cum omni timore ꝛ honore seruiamus ei perfecto corde et animo volẽti. et iubilemus ei cu3 totis precordijs nostris. quia nobis indignis luxit cu3 iocunditate ammirabile lumen eius. ꝛ dulcissima suauissima et amabilissima claritas eius irradiat intima mentis. et tenebras conuertit in lucem. eleuat coniungit deificat et resoluit. Ex his ergo manifeste apparet q summa potentia et summa clementia dei refulget in passione dñi nostri iesu christi. ¶ Nunc restat videre qualiter sũma sapientia relucet ibidem. Et quãuis nõ sufficiamus neq3 sciamus omnia enarrare. tamen aliqua de multis ad consolationem nostram dicamus. Sapientia ei⁹ sũma in hac passione apparet in gratissima correspondẽtia in omnibus misterijs redẽptionis a culpa. Nam sicut prima mulier de virginea carne sumpta et facta seducta est: sic christus de virgine nat⁹ crucifixus est. Et sicut illa accepit de ligno vetito et dedit viro suo de quo facta erat

sic christus in ligno crucis est passus vo
luntarie et hanc passionem matri sue de
qua natus fuerat comunicauit. cuius ani
mam doloris gladius pertransiuit Usqz
enim hodie ignoraui quare dominus no
ster iesus christus voluerit illam dulcissi
mam matrem suam sibi assistere et secum
tam immenso dolore affligi: cum bene no
bis sufficeret sua passio Sed vt video hz
summa clementia et summa eius sapien
tia exigebat quis essemus indigni Et si
cut eua seducta est volendo esse sicut de⁹
ita passus est homo deus. Et sicut illa de
latere viri facta fuit principium nostre
damnationis quia virum sibi consentire
fecit. sic christus latus aperuit vnde vir
tus sacramentorum emanauit. Et sicut il
la vidit lignuz quod erat pulcrum visu ꝛ
ad vescendum suaue sic christus cōsput⁹
est in vultu et amaritudine fellis gustat⁹
Et sicut illius pedes currunt ad ad lignū
et man⁹ extenduntur ad fructuz. sic chri
stus pedibus ꝛ manibus est in cruce affi
xus. Illa ambiciosissima. iste humilimus
Illa vero iobediētissima. iste vsqz ad mor

tem obedie͂tissimus. Contra appetitū sci
entie. dei sapie͂tia condemnatur. Illi era͂t
a͂bo nudi cum peccauerunt. christū vero
nudū crucifixerūt. Ibi homines post cul
paꝫ se abscōderunt a facie dei hic christus
dominus deus noster post morte͂. i sepul
chro absconditur a facie hominū. Illi de
sce͂derunt ad ymū ad laborandū. hic de
sce͂dit ad i͂fernum spoliandū: Sic appa
ret apte ꝛ manifeste qualit͛ in hac btissi
ma passione gloriosissima sūma dei sapie͂
tia claret. Et in oi͂bus istis non soluꝫ
dei sapie͂tia. sꝫ etia͂ sūma dei dignatio ꝛ cle
me͂tia demonstratur ꝙ ipse voluerit pro co
mestione illius ligni lignū crucis ascen
dere et pro extensis ad fructū manibus
manus suas eleuari in cruce. et huiusmo
di que superius dicta sunt. Hoc eni͂ fuit
sūme ꝛ inefabilis sue clementie Nec cre
do ꝙ tanta dignatio possit a creatura ali
qua cōprehendi. sed credo ꝙ in ipsa a͂ge
li et sancti vere exceduntur et sup͛ effun
duntur ab illis i͂mensitate clementie. vt
pote sicut piscis in mari et si non sit simi
litudo perfecta. Accedamus ergo caris

ssimi ad cor altū. et in illa profunditate be-
nignitatis imense totaliter imergamur
Accedamus cum fiducia ad christi lat9
et intremus ipsum. Accedam9 carissimi
accedamus et moriamur cum ipso. Acce-
damus obsecro. accedamus quia ad am-
plexus. eius brachia sunt extensa. O h
bone iesu quid fecisti. q me tantum ama-
sti? Quare domine quare? Quare domine
iesu. Quid sum ego? Non sum dign9 vt
intres sub tectum meum. quāto magis vt
moriaris propter peccatuz meum: sed tā-
tum dic verbo. et sanabitur anima mea.
Quare ad ipsam sanādam vis emittere
animam tuam? Sufficit domine sufficit
verbum tuum. Quare tam ignominiosa
et crudeli morte offendis sanguinem tuū
Solo verbo angelos celos et totum hūc
mūdum creasti. Quare tot doloribus tā
dura et crudeli morte me nequissimū ser-
uum redemisti? Sonet obsecro carissimi
fratres in auribus vestris vox illa domini
nostri iesu christi. immo sonet in intimis
cordis vestri. Attendite et videte si est do-
lor similis sicut dolor meus. penetrent

carissimi etiam isti dolores intima nostra et corda nostra istis doloribus gladientur Accedamus ad latus eius et sugamus sanguinem eius quia hoc beneplacitum eius est: Non faciamus ipsum talia frustra pati. non permittamus hunc sanguinē effluere super terrā. Fiant ergo corda nostra receptacula et vasa sāguinis domini nostri iesu christi: et eius inebriati doloribus dicamus Nobis autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi crucifixi. Quod nobis concedat qui vivit et regnat et cetera.

Quod in passione domini excitetur et inflammetur cor hominis ad septem opera misericordie.

Capitulum. xv.

Quum tamē per ea que dicta sunt in passione domini nostri iesu christi multipliciter possit nostra contemplatio regulari et perfici. nunc qualiter in eadem ad actionem excitemur et dirigamur restat aliqualiter i

tueri. Et quia actiue vite siue inter alia o
pera misoricordie et pietatis. amplius e
loquia sacra commendant. et etiam quia
de illa actione que ad veram afflictionez
et deiectionem spectat satis est superius
tractatum. Ideo ad presens alijs preter
missis videamus qualiter in illa passione
dominica est excitatio inflammatio exem
plar z speculum illorum misericordie ope
rum de quibus in Mat. dominus noster
dicit se in iudicio disceptaturum. et pro
illis eternum premium largiturum siue
redditurum. Venite inquiens benedi
cti patrꝫ mei et cetera. Esuriui et cetera.
Abstergamus ergo charissimi caliginem
ab oculis cordis nostri. z intueamur dili
gentissime illam beatissimam passionem
et videbimus clare qualiter in ipa predi
cta opera eleganter relucent: Sed prio
videamus qualiter ad ipa complenda al
licimur postea videre poterimus qualiter
per ipsam in eisdez operibus regulamur
¶ Si enim consideramus qualiter dn̄s
noster esuriuit et sitiuit ml'tū p nob. ml'tū
moueri debem⁹ vt esurientes z sitientes

pascamus. vt sibi in suis mēbris subue-
niamus. Et vt omnia reducamus ad pas
sionem xpi audiamus in euangelio ipsuz
iesum clamantem in cruce. sitio. Nam si
beati sunt qui esuriunt et sitiunt iusticiā
cum ipse fuerit plenus omni gratia et p
fectione. ipse maxime in hac beatissima
passione nostram iusticiam esuriuit et siti
uit. quia quādo moriebatur non pro caso
lum esuriem et sitim spiritualem habuit
ipse in cruce. sed etiam valde probabiliter
credo q corporalem famē et sitim ibi ha-
buit. quia nocte p̄cedenti multuz labora
uerat et vigilauerat in oratione. et post-
modum in capture anxietate et demū di
uersis flagellis et laboribus fatigatus
circa horā sextam quādo appetitus solet
incitari et intendi. vel excitari et incēdi.
fuit cruci affixus et vsqz ad nonam ieiu-
nauit ibidem et dixit sitio. Et ipsi ei pro
pinauerūt accetum. qd cum accepisset in
clinato capite emisit spiritum. Nec est
multum credibile q tunc virtute diuini
tatis restiterit alicui necessitati et indi-
gentie corpali. sicut cū q̄draginta dieb9

seiunauit. quia ipsi passioni exposuerat se plene pro nobis in cruce. Sic ergo quia dominus noster iesus christus esuriuit et sitiuit pro nobis. multum allici debemus ad ipsum pascendum in membris suis.
¶ Peregrinus etiam fuit do⁹ noster. qa dixit iminēte illa morte beatissima. Regnum meū non est de hoc mundo. Etiam ī cruce maxime peregrinus fuit et alien⁹ reputatus pro nobis. quia amici et proximi eius tunc longe recesserunt ab eo. et tanq̄ peregrinus extraneusq̄ factus est fratribus suis. Hunc ergo peregrinum fratres carissimi pro nobis factū recolligamus in membris eius. ¶ Nud⁹ etiā fuit dn̄s noster in cruce pro nobis ipsum obsecro induamus in mēbris eius.
¶ Ibi etiā apparuit vere infirmus: doloribus et angustijs plen⁹ pro nob ipsum visitemus in mēbris eius. ¶ Captus ē p nobis et captiu⁹ ad crucem deductus in ea suspensus et conclauatus ad membra sua captiua et incarcerata eamus.
Sic ergo apparet qualiter ī prehabita passione fuit tanq̄ verū abiectū allectiuū et excitatiuū ad p̄dicta opa mīme cōplēda ī

membris eius. ¶ Nunc videamus qua liter in predicta passione fuit exemplar motiuum et directiuum in operibus su- pradictis. Ipse enim eadem opera exer- cuit. Ipse enim latus suum aperuit et sa guinem suū fudit ad sitientes potandos Carnem suam in ara crucis igne ardorꝫ nimij amoris concremauit ad esuriētes pascendos. Et ideo in cena precedēti sa cramentum altaris ordinauit ad nos re ficiendum. quod quidem sacramentum est memoriale dominice passionis. Nam caro sua vere est cibus et sanguis eius ve re est potus. sicut dominus ipse testatur Si ergo de seipso dominus noster iesus fecit cibum nobis et potum. q̄nto magis nos alere debemus esurientes et sitien- tes non solum de superfluis sed etiam de necessarijs nostris? Si enī dominus no ster dedit nobis carnem suam in cibum. quantomagis nos debemus dare ei i mē bro suo carnes bestiarum nostrarū? Si enim se ipsum panem vinum qui de celo descendit dedit nobis ad manducandū quantomagis dare ei debem⁹ in mēbris

eius panez mortuum qui de terra exiuit. Si nobis dedit cibum spiritualem pa//nem scilicet angelorum qui nos sibi vnit et conuertit in seipsuz. quãtomagis nos ei in menbris eius dare debemus vtrem vini vel lactis. vermium scilicet nutrimẽtum? Simus ergo carissimi fratres solliciti ad alẽdos pauperes christi. immo ad alendum christum in pauperibus suis.

¶ Opus etiam hospitalitatis exercuit in ipsa cruce. Nam ibi erat quidam peregrinus qui iuerat viaz longinquam. et a christo hospicium petens ait. Memento mei domine dum veneris in regnum tuum? Quasi diceret. Digneris domine iesu christe peregrinum recognoscere ⁊ in illo regni tui palacio recolligere. Mirũ de dei clementia. iam oblitus esse videtur quod alias dixit. illi qui de eius ho//spicio iterrogabat eum. Uulpes foueas habent et volucres celi nidos. filius aũt hominis non habet vbi caput suum reclinet. Sed quid? Non tantũ non tardat ipsũ hospicio. recipere. ñ sub porticu nõ in stabulo. sed in seipso. non cras. nõ post

cras. sed hodie mecum eris in paradiso
O misera hominū nequicia dominus no-
ster latronem recepit in hospicio et ī seip
so. et nos in terrenis et lutosis domibus
etiam bonos recipere nolumus sed excu
samus nos et dicimus forte ipsi sunt la-
trones. Memento miser homo ꝙ latro-
nem dominus ipse recepit. Et si forte nō
potes quia et tu pauper es recolligere ī
materiali domo. recollige saltē eum in cor
de tuo. ei cōpatiendo Denudauit etiaꝫ se
dominus noster iesus christus ad nostra
verenda operienda et nudus pependit ī
cruce quantomagis perticas nostras nu
dare debemus ad operiendū eum ī pau-
peribus suis. aut (vt de nobis loq̄r) cel
larum aut lectoruꝫ angulos a superfluis
tunicis pro christi pauperibus euacuare
debemus. o quātum gaudium nobis esse
deberet cum nos exuere possemꝰ pro chri
sto vt non solum superflua sed etiam nob
necessaria pauperibus largiremur. Ipse
enim pro me nudatus est: et ego pro ipso
nolo idigentiā illā pati. Absit a nob hoc
fratres carissimi. nō solum nostra. sꝫ nos

proximis nostris. immo xpisto in proximo largiamur quia ipse se totum nobis dedit. Nam et ipse nos infirmos visitauit et in cruce infirmitates nostras et cunctarum infirmitatum nostrarum angustias et dolores super se portauit. Hic carissimi fratres infirmos eius sollicite visitemus et eorum infirmitates in nos cōpatiendo simul recipiamus siue trāsformemus vt dicamus cum apostolo paulo. Quis infirmatur et ego non infirmor? Ipse etiā dominus noster iesus in illo triduo captiuos inferni adijt. Quomodo ergo erit sic teterrimus et profūdissimus carcer. quin ibi visitemus captiuos. immo in captiuis dominum nostrū iesum? Totum enim reputat dominus noster sibi fieri qd amore ipsius facimus membris eius. Omnium autem istarum pietatum in domino nostro compulsiua. conseruatiua et confortatiua fuit illa pietas quas pro suis crucifixoribus exorauit. Sic et nos nostram pietatem et misericordiam erga proximum conseruare debemus in hoc vt non solū nos offendentibus parcamus et erga il

los tranquillū animū habeamus verum etiam pro ipsis affectuosissimas ad deū preces fundamus. Quod nobis ꝯcedat qui in trinitate et cetera.

¶ Oratio valde deuota circa passionem domini.

¶ Capitulum. xvi.

O Domine iesu christe. o vere amice. o amantissime sponse fac lutū ex puto. et lini oculos meos: vt qui cecus sum videre valeā vulnera tua. Introduc me domine iesu q̄uis indignissimum famulum tuū in gazophilacium veri templi vt intueri valeam q̄d quantūq; obtuleris patri pronobis fortassis anima mea q̄uis ad te vero sponso multis iniquitatibus viduata sit offeret ibi duo minuta. Recipe me q̄uis filium ꝑdigum ad comedendum tecum vitulum saginatum assatum in cruce. O bone et vere magister doce me thezauros sapientie vilissime mortis tue. Iterum atq; iterum domine iesu aperire digneris latus tuū mihi nequissimo famulo tuo. vt ocu

lis mei qui depredati sunt animam meam in tuo latere inueniant predam meaz. O bone iesu nimis saxeum est cor meum nisi emolliatur sāguīe tuo nimis distractū ē cor meū nisi recolligatur ī latere tuo. O bōe pastor ego sum illa ouis que periit et errauit pro qua in cruce posuisti animam tuam. Ecce ego sum agnosce eam. introduc me in caulas vulnerum tuorum. Tu autem domine iesu christe in tua passione me custodias diligenter. Nam sine tua morte morior. sine tuis vulneribus vulneror. sine tuis conuiciis conuicior. sine tuis flagellis virga n̄ equitatis sed īiq̄tatis flagellor. Sed quia nesciui pseuerare in tua vilissima passione sum quasi in nihilum iam redactus. quia ignominiaz crucis dimisi ignominiosus factus sū. quia stulticiam crucis reliqui. stultissimus et vanissimus factus sum. quia infirmitatem tue passionis neglexi infirmus factus sum. quia a doloribus aculeorum tuorum recessi spinis concupiscentiarum confixus sum. Quid dicam? Nisi cor meum doloribus tuis aperiatur nefandissimis viciis aperitur.

Nisi sciat latitare in vulneribus tuis. a
latronibus plagis impositis spoliatur.
Nam contra superuacuam et vanam glo
riam. auariciam et inuidiam. odium siue
iram. et accidiam. gulam et luxuriā. per/
fectissima medicina. immo sine qua nulla
alia medicina est passio tua. Contra sup/
biam eius humilitas. vanā gloriā eius vili
tas. auariciam eius nimia largitas et sic
de alijs. Ipsa est que sepit aures ne au/
diā vana vel praua. oculos claudit ne aspi
ciaȝ mortifera vel nociua. os obstruit ne
loquela vel gustu offendam: Nares obtu
rat ne circa odorifera offendaȝ. manus li
gno affigit ne extendantur ad tactus vel
opera viciosa. pedes conclauat cruci ne
inutiliter vel nociue discurrant. Ipsa fouet
mutuā dilectioneȝ. auget internaȝ deuo
tionem. eleuat ad supernaȝ contēplatio
nem. Hanc ergo domine acerbissimā pas
sioneȝ et ignominiosaȝ da mihi in spon/
sam et indiuisibili et in dissolubili vincu
lo ipsaȝ mihi coniunge. super omnes mu
lieres id est delicias et consolationes tē
porales adamaui eam: et tamen sepe alis

super inducta repudiaui eaz. nunc modo
venio et requiro eaz. ne queso mecuz a//
gas iuris rigore. sed tue clementie dispē
satione. Hanc ergo da mihi domine iesu
quia hanc amaui. Hanc dilexi. Hanc to
tis visceribus concupiui. Ipsa sola mihi
sufficit. ipā sola me medullitus nutrit et
reficit in hac vita. Ipsa est vita mea con//
solatio mea et dilicie mee. ipsa lux et sa//
pientia mea. ipsa reducit et deducit. sine
ipsa deuio et erro. sine ipsa a portu salutꝫ
declino. O bone iesu nihil a te peto in
hac vita. nisi vt perfecte sim tecū crucifi
xus in cruce. Certe dilectissime domine
iesu nolo viuere nisi moriar tecū. aut ergo
da mihi mortē tēporalē aut ī corde modo
īprime tuaz mortez. Heu mihi quare natꝰ
sum nisi dn̄z meū iesuz āplectar in cruce.
et requiescā in vulneribus eius. Magꝫ
eligo ad pn̄s tecū crucifigi qꝫ tecum de//
licijs affluere. hanc tuam vilissimā passi//
onē volo. hāc peto. hāc totꝫ internis con
cupisco medullis. omnibus pro ipā abre
nuncio et etiam meipsum relinquo. ipsa
sit mihi anima mea et corpus meū et om

nis consolatio mea. Nam sanguis tuus inebriat me et dolores tui sciderunt cor meum. Domine iesu pro me fecisti celum. et solem. lunam. et stellas. ignem. aerem. aquam et terram. aues. et pisces. bestias. et reptilia. arbores et flores herbas et olera. aurum et argentum. vniuersa metalla. colores diuersos et lapides preciosos. Et quis de manibus tuis quesiuit hec? Sine petitione sine instantia hec omnia nobis dedisti. et tota die affligo animam meam petendo ignominiosam mortem tuam et vix possum aliquam guttulam impetrare. Scias domine iesu quia omnia visibilia mihi vilescunt. pro ipsa tibi vniuersa restituo. et da mihi vulnera tua. Hec super celum abilitant cor meum: super sidera refulgent: et illuminant intellectum meum. super ignem accendunt affectum meum. super aerem fecundant sermonem meum. super aquam emolliunt animum meum. super terram stabiliunt et fecundant affectum meum. Hec auibus bestiis et piscibus vtiliora et fructibus suauiora. arboribus et floribus ameniora argento auro. et lapidibus pre

ciosis preciosiora. imo certe hec oīa nō ni
si vanitas ē vel sūt respectu tue passioīs
vilissīe. hanc volo dn̄e iesu. hāc volo. hāc
tribue mihi in vxorez Non peto pulchri
tudinez celi. sed ignominiaz tui: non mū
di delicias. sed tuas angustias. Cito mi
hi dn̄e iesu tribue eaz nolo secuz dn̄e ie
su sponsalia facere: sed matrimoniuz consū
mare Consentiat in me dn̄e iesu. quia cō
sentio in eaz: et est matrimonium ratum.
Intrent cor meū vulnera tua. et ipsa ītrēt
animaz meaz: et erit matrimoniuz consū
matuz. ¶ Sed quis suz ego domine mi
iesu. vt a te in sponsaz illaz audeaz petere
quam solam tuis intimis amicis et maxi
mis pro omnibus amiciciis tuis cōiun
gis? Sed q̄uis nichil nisi vanitas et de
testāda sanies sim. p̄sumo tn̄ de īmēsa cle
mētia tua. et si nō habeā puritatem et san
ctitatem matris tue vt digne tibi compa
tiar. latronis tamen prauitatem habeo
vt secum ad latus tuum crucifigi debeā
Magis in hac vita desidero domine iesu
cum latrone tecuz in cruce ascendere: q̄z
cum petro iacobo et iohanne in montem

transfigurationis tue conscendere Ma
gis placet ad presens oculo mentis vide
re te consputum q̃z transfiguratum. et si
non sum tanq̃z velum nobilissimum in tē
plo. vt in morte tua scindar. sum tamē fe
tidissimum monumētū vt ad apertionem
tui lateris aperiri debeam. Quid in me
queris dulcissime dn̄e iesu? Si in morte
petre scisse sunt. ego tn̄ durior sū petra.
Si em̄ terra mota est: et ego terrenissi⁹
sum. Quid ergo iniquitatis deest in me.
vt nō indigeam tua morte? Et si celestis
non sim. in tibi cōpatiendo. nec queā cū
sole obscurari: tamen infernalis conuer//
satōnis sum. vt in hoc triduo mortis tue
a te debeaz visitari. Non ergo dn̄e iesu
te retrahat iīquitas mea. quin mihi hāc
nobilissimā sponsā ignominiosaz scilicet
mortē tuā inseparabiliter mihi eius desi
derio estuanti coniungas. Ipsa em̄ est pul
cherrima omniū mulierū id est excellen
tissima omniū gratiarū In ea fuit sūmus
cultus dei. sūma dei dignatio. sūma dei
ad nos diffusio. Ipsa sūma dei sapientia
et prudētia percussit superbum sua po//

tentia. animas de inferno transtulit in//
celum sua potestate. placauit imo et do//
nauit deum cuius violeũ colorẽ ãplectũ//
tur humiles et confessores. lilij candorẽ
innocentes et virgines. roseum ruborẽ
ãplectuntur martires in caritate feruen
tes quia in ea fuit sũma humilitas inno
centissima virginitas et excellentissima
et excessiua caritas. Eius purpureũ et
coccineũ colorem admirantur angeli. ac
eius fragrantissimũ odorẽ sentiunt et su
scitantur mortui. Ad eius suauissimum
tactum roborantur infirmi. ad eius dul
cissimũ gustum reficiuntur et conseruan
tur perfecti. Talis est filij hierusalẽ et fi
lie sponsa mea et amica mea. desiderium
anime mee Ipsa inimicum meum diabo
lum superat in me. a mundo me alienat.
carnem meam bene castigat Michi ergo
absit gloriari nisi in cruce domini nostri
iesu christi per quem mihi mundus cru//
cifixus et cetera. Est ergo mihi qppe mi
dñe iesu mag̃ gloriatio q̃ ꝓ me celũ ⁊ ter
ra ⁊ alias ĩferiores creaturas fecisti. Sz
mlto sĩ cõpatõne maior mihi gl̃iatio q̃ ꝓ

me dignat⁹ es mortalis fieri Mag quippe gloriacio ꝙ me fecisti ad imaginē et similitudinem tuā: sed sine comparatione maior mihi gloriatio ꝙ pro me formā serui accipiēs factus est similis mihi Mag mihi gloriatio ꝙ tot beneficijs me gubernas et nutris. Sed sine comparatione maior mihi gloriatio ꝙ pro me. esuristi. sitisti. et fatigatus super fontem sedisti. et multa incōmoda sustinuisti. Magna mihi gloriatio ꝙ cunctis animalib⁹ me preposuisti. sed sine ꝯparatiōe maior ꝙ pro me te dominū omniū vni puelle et fabro subdidisti. Magna mihi gloriatio ꝙ me si amicus tuus fuero honorificaturus es in celo tuo. sed sine cōparatione maior mihi gloriatio ꝙ pro me adhuc pessimo inimico tuo conuiciatus consputus et multipliciter illusus es ī medio terre. Mag mihi gloriatio ꝙ me si iustus fuero ditaturus es in regno. sed multo magis ē mihi magna gloriatio ꝙ pro me peccatore ī extrema paupertate fuisti ī ligno. qꝛ quātum ad gustum cum sitires fel habuisti et acetū. quantū ad operimentū corpus

habuisti nudum. quantum ad reclinatori um non habuisti vbi reclinares caput tu um. imo corona spinea fuit puluinar tuū. Magna mihi gloriatio q si gratiam vsqz ad finem habuero me delectatione es im pleturus vniuersarum delitiarū paradi si. sed multo mihi maior gloriatio q pro me tuo cōtēptore et pleno omni abhomi nabili sanie. impletus es inestimabilibus angustijs et doloribus et morte turpissīa condemnatus in caluarie loco. Magna mihi gloriatio q si angelice vixero in ter ris angelis es me sociaturus ī celis. sed multo maior mihi gloriatio q pro me di abolicaz vitam ducente cum latronibus es crucifixus in terris. cum impijs et ini quis associatus et deputatus. Mihi er go absit nisi in cruce iesu christi gloriari. In quo debeo gloriari. nisi in summo dei mei honore. in summa dei mei erga me gratia siue dilectiōe et dignatione. Hec autez sunt plene in cruce Mihi ergo ab sit gloriari et cetera.

Si em̄ preciosa ē in cōspectu dn̄i mors

sanctorum eius quia patiuntur et mori-
untur pro ipso quanto magis debet esse
gloriosa in cõspectu nostro mors domini
nostri iesu christi. cũ ipe patiatur ⁊ moria
tur ꝑ nobis. Igitur gloriari nos oportet
in cruce domini nostri iesu xpi. Sed heu
heu audi iterum clamantem iesum et di-
centez. longe fecisti notos meos a me po
suerunt me abhominationem sibi: Elon-
gasti a me amicuz et proximũ et notos me
os a miseria. qui videbant me foras fuge
rũt a me. periit fuga a me ⁊ nõ est qui req-
rat animaz meam. Extraneus factus sũ
fratribus meis et peregrinus filiis ma
tris mee. Sustinui qui similis contrista
retur et non fuit qui consolaretur et non
inueni. Nolite fratres kmi nolite fuge
re: nolite christum crucifixuz in medio la
tronũ solum relinquere. Redite obsecro
et eamus et moriamur cuz illo. omnes fu
gerunt. sola domina mater remansit cuz
eo. Eamus cuz iohanne. et associemus do
minam nostram et stemus iuxta crucez cũ
ea. Si enim maria cleophe ⁊ maria mag
dalene associantur virgini mrĩ: bene pos

sumus nos associari matri et discipulo. Credo firmiter q̄ cum iohanne dicetur nobis. Ecce mater vestra de domina nostra. et ei dicetur ecce filij tui. Simus carissimi cū matre si volumus filium cū matre lucrari. Non enim potest vnus sine altero impetrari. Ascendamus cum eis in palmam. et apprehendamus fructum eius nam in ea cor virginis cum filio pēdet Nullus se excuset in quocunq̄ sit statu: quia nullus est qui non inueniat ī hac arbore suauissimum fructū et sufficientissimum nutrimentū: Nam si peccator es illā acerbissimā et ignomiosā passionē cōsidera ad detestandum pctm̄ ⁊ horrēdū. q̄a ipse pro peccatis nostris mortuus est. Si incipiens et penitens es considera illam passionem ad exemplum penitentie et satisfactionem habendam. Si es proficiens considera illam passionem ad eius effectus rimandum et ruminandū in quo multum proficit homo. Si es perfectus considera illam passionem ad xpo et matri eius intime compatiendū et totum te in illam passionē transformandū

Si tu es in iusticia consummatus. considera illam passionem ad dei dilectionē et dignationez erga nos admirandū. Nullus ergo se excuset quin hic inueniat suū pabulum. quin hic inueniat portū domicilium et centrum suuz Uos igitur quicq status quinqz domini nostri plagas cum estuanti desiderio apprehendite in curā et sollicitudinē continuam cordis vestri Quod nobis concedat iesus ipse crucifixus benedictus in secula. Amen.

Explicit prima

pars hui9 libri que specialiter tractat de christi passione gloriosissima.

Incipit secunda pars que specialiter tractat de profectu hominis et contēplatione de hijs videlicet que ad contemplationem dispositiua sunt. Et primo Qualiter homo possit amplius proficere et magis deo placere.

Capitulum primū.

Ut homo possit amplius proficere et magis deo placere: ista decem que sequuntur in se studeat habere. ¶ Primo studeat qualiter possit vel quātum potest se vilissimum reputare ⁊ indignum omi beneficio dei. Sibi displiceat soli deo placere cupiat. Ab alijs velit vilis non humilis reputari. Et ex hoc sūmā dei clementiā recognoscat q cū sterc⁹ sit vilissim̄ i oīb⁹ īfidelissim̄ ad īmēse maiestatis iniuriā tā p̄p̄tissimū. dignatur

in seruum sibi assumere. et quod maius ē adoptare. in filium. Non enim reputes magnum ꝙ deo seruis. sed reputa maximum ꝙ ipse dignatur habere sic insufficientem et miserum seruum. ¶ Secūdo vt de nihilo nisi de peccato vel ad peccatum inducente et a bono retrahente doleat. immo de quacunqꝫ tribulatione iniuria et afflictione gaudeat. Inferentes intime diligat. specialem orationem ꝓ eis faciat. deo inde copiosasqꝫ laudes referat et ad regratiandū ei de tanto benefitio insufficientem se recognoscat quia quem diligit deus corripit et castigat. et ipē tribulationes ad deum nos ire compellunt ¶ Tertio vt paupertatem et omnē penuriam propter christum diligat. de temporalibus nisi stricte ad necessitatem suam non requirat aut quocunqꝫ modo appetat. sed xp̄o capiti in paupertate et in omnis cōsolationis corporalis deiectione se studeat conformare. Et hoc debet maximum reputare ꝙ rex regum et dominꝰ dominantiū xp̄s sic seruū vilissimū suis dignatur induere ornamētis vel vestimē

tis et sibi lutum fetidissimum m similare. Ideoq̃ quãto videt se ditiorez et in pluribus corporis consolationibus abundare tanto debet intimius et profundius contristari. cernens se eo magis a xp̄i similitudine elongatum ¶ Quarto vt in bonis. et in indifferentibus alterius potius q̃z suã studeat adimplere voluntatẽ. immo semꝑ suam in exterioribus actibꝰ studeat abnegare. aliorũ beneplacita affectans cũ omni vigilantia in licitis adĩplere. Et si hoc circa omnes facere debeat. suoꝝ tamen superioꝝ debet precipue obedire beneplacitis et ea totis viribꝰ et visceribus amplexari quecunq̃z dixerint honesta esse aut velle fieri. Si ergo aliqua intimauerint. debet proposse suo cũ mogno desiderio effectui mancipare.
¶ Quinto vt nulluz quantũcunq̃z miseꝝ despiciat. sz potius erga omnes materno moueatur affectu. et sic omnibus intime cõpatiatur sicut mater vnico filio suo ꝑdilecto. oẽs eoꝝ miserias reputat esse suas. Et sicut sibimetipsi. debet omnibꝰ si tñ potest subuenire. Et q̃uis erga oẽs in

ꝯpatiēdo ⁊ ministrādo debeat maternalit̄ se habere. debet tamen omnes tanꝗ̄ p̄res et dn̄os revereri. ¶ Sexto vt nullum iudicet de peccato cum ignoret quid divina gratia in anima operetur: Sed si aliquē per signa aliqua manifesta cōpererit peccatorem. plus de peccato doleat: q̄z si vulnus proprio corpori millesies inferretur Recogitet etiaz q̄ preciosior est anima q̄ sic letaliter vulneratur q̄z oīa corpora vniuersi scz tam hoīm q̄z celoꝝ inquantum corpora. Et ideo sicut corpus meuz amare vel custodire vellem. sic īmo multo magis deberem proximuz cum omni diligētia custodire et a peccato retrahere. oratione. exhortatione. ⁊ exemplo. ¶ Septio vt bonū proximi sicut suum diligat. et sicut mater in bonis filij iocundatur sic in bonis omnium viuentium debet iocundari ⁊ maxime de his que spiritualia sūt et ad spiritualia inductiua. ⁊ sic ac si sua essent debet aliorum bona procurare et procurata sollicite promouere et semper debet plura et maiora de proximo credere q̄z valeat intueri. debet nihilominꝰ de

bonis tēporalib⁹ primi nō modicū con//
gaudere. ¶ Octauo vt nihil preter deū
diligat sed pure propter deū vt in oībus
solus de⁹ sinceriter diligatur sine socio
nec eum aliciat quantacūq; sanctitas ali
cuius aut beneficiorū īmensitas. nec ali//
quem amore diligat singulari. sed amore
cōmuni. vt scz caritate omnes in deum re
ferens magis diligat meliorem. ¶ Pōt
tū beneficia pro beneficijs rependere. ⁊
p benefactoribus et propinquis et preci
pue parentibus oratione deo ad salutez
animarum effundere specialem ¶ Nono
vt quicq̄d faciat ⁊ quibuscunq; negocijs
implicetur deum tamen semper actu ī cor
de habeat et nihil aliud q̄z honorem suuz
in omnibus actualiter seu habitualiter ī
tendat. ac ad hoc precipue nitatur vt sic
semp p̄ntem deum intelligat. ac si ipsum
qui vbiq; est presens in sua videret sub/
stantia et essentia sicq; eum timeat ⁊ re/
uereatur et īmenso amore in ipsum fera//
tur eoq; prout potest in via fruatur et in
ipso et non in alio requiescat. ¶ Decimo
vt si predicta assequi potest eē magna dei

beneficia recognoscat. Debet tamen et
ceteroꝝ beneficiorum innumerabiliū se
cundum ꝙ potest reminisci. et precipue
ꝙ sua euz voluit imagine insigniri. eiusqꝫ
naturā assumere. et se ꝑ ipso morti trade
re. In via sibi in cibum. in gloria in pre//
mium tribuere semetipsum. Et quia nō//
dum assecutus est eum in premium tandē
in via aspiciat eum in patibulo. sicqꝫ sibi
compatiatur ac si omnia eius vulnera in
suo corde sustineret. Et de hoc precipue
dolere debet. ꝙ tot videt frustrari bene
ficio tam immenso. Cernat eum deniqꝫ in
altari exhibitum sibi in cibū et potū om
nis saporis suauitatem habentem. et in
ispo toto affectu delectatus clamet et di//
cat. Domine iesu xp̄e qui es panis vite.
ita me de te satiare dignare vt nichil pre
ter te esuriam. ita me de te inebriare di
gneris vt nichil preter te sitiam: Tene
domine mentem meam ne interueniente
vmbra terre a te vero sole iusticie sepere
tur. Matri autem xp̄i omnem quam po//
terit reuerentiam exibeat et dicat. Dile
ctissime domine iesu dignare me ifimū

peccatorem matri tue reuerentiam debi
tam exhibere. Et tu clementissima domi
na impetra mihi vt sue et tue semper de
ditus sim seruituti et tibi omni tempore
obsequar pura mente. et corde ꝛ corpore
deuotis continue tue benignitati assistã
Amen.

Qualiter homo in se amorem vel ad a
morez dei se debet incitare vel excitare
et quantũ potest cor suum vnire vl' ignire
Capitulum. ij.

Quia cor contē-
plã
tis nõ cessat siue cessare nõ debet īuesti-
gare quomodo sui creatoris amore am-
plius inardescat proposui balbutiẽs ad
hoc inducere aliquod inductiuum.

Primuz ergo agnosce o homo ꝙ nihil
est quod ad eius amorez tantum te inflã-
met sicut beneficiorum eius īmensa dona
tio. Hoc eñ ipso ꝙ ipsũ ad largiẽdũ tibi
ineffabilia liberũ vl' liberalẽ recogitas. ipm
te diligere nimium recogitare conuin-

ceris. Quid est hodie quod magis icitet
vel excitet ad amorez q̄z diligi et amari?
Hoc em̄ faciunt q̄ztūcunq̄z crudeles homi
nes. quia diligētes se diligūt q̄zuis hoc
erga suum creatorem instigante antiquo
serpente negligant adimplere. Cogita q̄c
quid velis. et inde creatorem tuum habe
bis non modicam materiam diligendi.
Accede ergo ad ipsum per hunc modum
Debes non ficte sed veraciter recogita
re te assistere coraz dn̄o tuo. (Ita em̄ est
vbi es sicut est in celo empyreo) et te esse
suum et non tuuz cogita: Et non dubites
q̄ ab eo quicq̄d ad salutem pertinet non
ad tuum damnū petieris. ip̄etrabis Hec
certe omnia sunt incentiua amoris. Quō
diligis eum cuius es et qui parat⁹ est oīa
tibi dare? Nonne multum diligis cuz q̄
aliquid tibi tribuit. Nonne ergo magis
eum diligis qui oīa. imo etiam tibi tri
buit semetipsum? Si ergo te diligis. q̄
modo ipsum qui te fecit non diligis: Tu
te destruxisti et adhuc destruis ⁊ te amas
et ipsum qui te construxit et restruxit et
conseruat non amas. Dic ergo domino.

domine creatura tua sum. et mihi teipsum negare non potes. Sed antequam procedas. hec que dixisti meditare. et inflammare amore. Quis enim amplius se continere potest quin statim omnibus oblitis in deum se totum proijciat non per partes? dum cogitat dominum suum summum bonum. delicias angelorum. premium beatorum. homini infirmo et corruptibili cuius miseriam nemo posset exprimere semetipsum negare non posse. et quantumcumque sit infirmus seu miserrimus et peccator si ad ipsum se converterit et ipsum petierit obtinebit et hoc nos desiderat petere et largiri cum dicit petite et accipietis. Nescio quid amplius laboramus. cur cotidie nos affligimus circa nihil cum possidere creatorem omnium valeamus. Quid ergo amplius laboramus et querimus? Si enim omne bonum sic leviter habere valeo. cur nitar plena miserijs possidere? O domine deus meus quid tibi nisi iniuriam fecimus. quod te nobis tribuis sic libenter? Si te habeamus nihil tibi confert. et tamen sic nos diligis quod te nobiscum esse. delicias tuas dicis.

Quare nos tantũ diligis: vt libentius teipsum nobis tribuas q̄ȝ aliquid aliud quod petamus? Et certe nec ego volo de cetero aliud possidere: ex quo debita peti tione valeo possidere deum meum. Or= nabo me monilibus. et ipsum introducaȝ in thalamum cordis mei: et ibi secum de cetero requiescam. Bene scio q̄ nihil ali ud petit et querit ipse animam meam vi= sitare et intrare desiderat. et diu ē q̄ pul sauit. doleo tñ q̄ tantū et tamdiu carui tā to bono. Dic ergo ei Scio q̄ plus q̄ȝ ego me diligis. de me igitur amplius non cu rabo. sed solum tuis delicijs inherebo tu mei curam habeto. Non possum inten dere mihi ⁊ tibi. Et ideo permutatim tu intende mihi et mee infirmitati vt ipsaȝ subleues. et ego intendaȝ tue bonitati vt in ipsa delecter. Et q̄ȝuis ego tecum lu= crer nimis. et tu mecum nihil. scio tamen q̄ libentius mecum es et me conseruas ⁊ promoues: q̄ȝ ego tecum vt tua perfruar bonitate. Unde hoc? certe nisi q̄ ego me odi ⁊ tu me diligis Si aūt dñe vellē dis currere per omnia tue dilectionis signa.

deficerem. quia nec bona nature. nec bo
na fortune nec bona gratie. nec bona glo
rie. si hominum et angelorum linguis lo
querer exprimere posse. Et ideo hijs ta//
citis in tuum filiuz pater eterne respira
bo. O quanta fuit erga hominem deus
meus tua dilectio. qui eum tantum dile//
xisti vt velles hominem esse deum. et deū
hominem appellari. Quid dicam de se//
xu fragili? Ipsum tuum filium de ipso na
sci voluisti. et qui erat tuus vnigenitus
et proprius voluisti filium virginis no//
minari et esse. Multum quidem domine
secundum vtrūqz sexum exaltasti genus
humanum: qui tibi equalem filium volu
isti hominem esse et filium mulieris. Nō
hoc dilectionis signum voluisti circa an//
gelos demonstrari. Non enim angelos sz
semen abrahe apphendit. Mirū est cer
te quomodo pre tuo amore corda fideliū
vel filiorum hominum non scinduntur.
Quid habuit deus aliud facere q̄z cū pec
cauimus in inferni profundum nos deij//
cere. et aliam nobiliorem creaturam si vo
luisset in instanti creare? Quāta fuit ista

dei dilectio. q̄ p⁹ lapsuz dignatus ē nos querere taz benigne. et post eius offensā nos āplius q̄z prius exaltare? Quid fuit istud? Nunquid exultationez meruit culpa nostra? Certe nō: sed ne a te fugerem⁹ amplius humanam naturaz tibi inseparabiliter vnire voluisti. Mira videtur tua dilectio deus meus. qui te odientes diligis et exaltas. Si ergo nos qui nihil sumus tm̄ diligis qui es summus. quomodo nos miseri te nō diligimus qui es omne bonuz? O cor meditantis. quomodo in taz excellēti dilectionis affectu non deficis pre amore? Quid in hoc deus voluit. nisi vt suo nos inebriaret amore? Quāta est hec creatoris nostri dignatio. q̄ nos tm̄ desiderat sibi per dilectionis vinculū colligari? Quō pōt cor hōis aliud cogitare? Ut sic ergo nos exaltares deus noster voluisti puulus nasci: vt nos bestiales per peccatū celestes faceres voluisti inter bestias in presepio collocari et reclinari O mira bonitatis diuine diffusio. O detestabilis nostrorū excecatio oculorum. O glacies. non cor. cur non liquescis ad

hunc calorem? Heu mihi nescio per quaz viam deus amplius nos requirat: ex quo per hanc nos non habet. Sed quid dicā Christus qui est receptaculuz expulsorū voluit fugere in egiptum. Nūqd dn̄e iesu qui vbiqꝫ eras fugere non indigebas? Nō certe qꝛ oēs īimicos tuos ī tua potestate tenebas Sꝫ hoc facere voluisti vt p me patiens tuuz mihi manifestares amorem et ad te fugerem persecutus. O de9 meus bene video quia totus es meus. ꝛ me vis totaliter possidere. ¶ Sed quid plura? Taceo vite tue processum qui tot9 es dilectiōe plenus. et venio ad alapas et consputa. Certe hoc dilectionis signū cor hominis nō sufficit cogitare. Si em̄ nihil amplius mihi vnqꝫ fecisses nec etiā facturus esses. nisi q deus etern9 in mea natura sustinere voluisti hec opprobria. deberē totaliter tuo igniri amore. Quid em̄ mai9 deo. et qd vili9 pctōre? Et tn̄ tu de9 pro pctōribꝫ voluisti a peccatoribꝫ cō spui et illudi. O de9 meus quid fuit istō quoniam a creatura tua quam in momento delere poteras sic vilia tolerasti et di

centibus te esse demoniacũ benigne respondebas? O sũma tue manifestatio caritatis qui talia pro nobis a demoniacis audiebas. Quid tibi tantũ cure erat de nob. q te omni opprobrio supponebas? Sed tua nimia dilectõne hoc sustinere voluisti placide. O cor plus q̃ lapideum. o cor non cor. cur non accenderis ex amore? Lapis calore solutus in es vertitur. et tu ad tantum calorẽ imutabilis perseueras. Utinam ergo lapideũ esses nõ carneum. Et quid vero mirabilius q̃ q caro cordis lapide durior et isensibilior inuenitur? Sed nonne dicit dominus q auferet a nobis cor lapideum. et dabit nobis cor carneum? Immo ex quo lapis citius immutatur quam cor carneum det lapideum. cor carneum auferendo Ad verecundiam nostram dico. O cor nequissimũ. o cor inanissimũ. o cor infidelissimũ cur te sic odis? Cur te sic laceras et consumis. Cur te sic fortiter diligentem nõ diligis. O cor crudelissimũ cur mortẽ plus q̃ vitam diligis. cur te querentẽ nõ

recipis. O lapides et creature insensibiles. flete vesaniam cordis mei. Certe domine iesu etiam si me odires ex quo deus meus es et refugium meum. solus protector et gubernator meus. te diligere deberem. quanto magis cum me tantum diligas. et me sequeris tuis bn̄ficijs fugiētē? Nā tm̄ me diligis: vt te ꝑ me odire videris. Nōne tu iudex omium voluisti ꝑ me iudicari et mortē turpissimam et grauissimam sustinere: O deus meus quid mihi amplius facere debuisti? Certe si hoc mihi fecisset minimus rusticus: ipsum deberem diligere in eternū. et ego non te diligam deum meū? Non dico ꝙ sāguis effusio que tota fuit plena caritate sed plane solus tuus aspectus me inebriare deberet. quanto magis ergo tua passio grauissima et ignominia plena? Certe me totum voluisti. qui mihi te totum tribuisti. Et quis requirebat hoc de manu tua domine mi? Cur tibi cure fuit de tam vilissima creatura? Certe nihil aliud nisi tua maxima bonitas ⁊ immensa dilectio hoc

exegit. Naz si non redimere volebas alit
facere potuisti. sed sic facere dignatꝰ es.
vt nos tuo amplius imflammares amore
O amor et desiderium cordis. o dulcedo
et suauitas mentis. o ardor et inflamma-
tio peccatoris. o lux et claritas oculoruz
o auriuz pulchra simphonia. o hostia deo
pr̄i odorifera. o mellifluus gustatio fluxus
sanguinis. o amantissima palpatio lateris
o anima mea. o vita mea. o viscera cordis
mei. o medulla ossium. vegetatio carniū
sensificatio organoruz. intellectus inspi
ratio et exultatio mea. Cur ego non sum
conuersus totus in tuum amorem? Qua
re aliquid est in me nisi amor? Quomodo
possum aliquid aliud cogitare vel medita
ri? Et quid amore tuo dulciꝰ? Quid am
plius cupio? Cur ergo nō sum illo illaq-
atus et captus? Undiqz circundat me a
mor tuus. et nescio quid sit amor. Sed
heu mihi cur sic insensibil' maneo sine cau
sa? Cur vanitas plusqz tu qui es veritas
me allexit et allicit? Cur iniquitas plusqz
saluatoris mei benignitas me attraxit?
Cur stercorum odium plusqz mei creatoris

et redemptoris amorem nimium adama
ui: O quantum dilexisti hominem deus me
us. Non solum in cruce pro ipso pati vo
luisti. sed etiam apud inferos ipsum visi//
tasti. et tecum ad superos reduxisti. Non
ne potuisti domine iesu pro ipso mittere
aliquem angelorum: nisi ipsum extrahe//
res per te ipsum: Cur vis hominem vbi
que sociare: Cur in omni loco vis cum ho
mine habitare. Quid habet nisi vilia et
mala ipse homo: Cur ipsum diligis sic im
mense. Postquam etiam surrexisti voluisti ad
huc quadraginta diebus homini appare
re. sed et cum glorificatus esses velle vo
luisti. pacem donasti. et te ei palpabilem
tribuisti. Sed domine iesu nonne suffici
ebat homini quod pro ipso fueras crucifixus
nisi ipsum de inferni profundo et imfimo
lacu extraheres: Videtur quod tantum homi
nem dilexeris: vt ab ipso nolueris absti//
nere. An ignorabas quod de tam excellen
ti passionis beneficia fueramus ingrati.
Etiam quos speciales habueras incre//
duli extiterunt. ¶ Quomodo
ergo nos potuisti amplius intueri.

O q̄z mirabilis est tua dilectio dulcis-
sime domine iesu. cum non possis ab ho-
minibus separari. Nōne qui ascensurus
eras ad dexteram patris tui. potestatem
homini dimisisti. vt te cum velit habeat i
altari: hanc potestatem ei anteq̄z mori in
ciperes dimisisti: ne amittere te timeret
Sed cur hoc facere voluisti cum missurꝰ
esses spiritum sanctum? Cur semper cuz
homine vis morari? Sed tuo corpori i-
corporare nos totalit̄ voluisti et tuo nos
potare sanguine. vt sic tuo inebriati amo
re tecum vnum cor et vnam animam habe
remus? Quid enim aliud est tuuz sangui
nem bibere qui sedes est anime. q̄z nostrā
animam tue anime inseparabiliter colli-
gare? Hoc est certe quod vis. hoc certe ē
quod desideras deus meus. hoc est redem
ptor et domine mi quod tāto tempore p
curasti. Pro hoc enim ab infantia tua la
borasti. Hoc nobis concedas qui in eter
num viuis et regnas Amen.

Qualiter homo debet libēter deo da
re cor suum.

Capitulum terciū.

O Domine mi ie
su. tu te mihi dedisti et a me cor me
ū petis. sed quantū ē hoc domine mi qui
ita excellens es? Si eñ haberē cor vnū
quod solum maius esset q̄z si simul essent
omnia corda filioꝝ hominum et omnes ā
gelorum effectus. et vt materialiter loq̄r
maius esset. et ꝙ plura spiritualia et cor
poralia simul actu contineret vl' contine
re posset q̄z celum empireum. ipsum totū
et totaliter tibi tribuere deberem. et ad
huc tanto domino munusculum paruum ī
mo quasi nichil esset. quanto magis ergo
illam paruam scintillam cordis quam ha
beo tibi dabo et totaliter in te ponam.
Hoc enim permaximū est mihi: ꝙ cor me
um habere digneris. Nonne ergo stult⁹
essem si illud applicarem de cetero alicui
creature cum deus meus illud velit habe
re? Etiam in meipso nolo ꝙ remaneat ā-
modo. sed volo vt totaliter requiescat in te
qui creasti illud ad laudandum te. Meli
us est ꝙ cor meum maneat in eterna iocū
ditate in diuina maiestate et immensa bo

nitate q̄ȝ in mea fragilitate. In tua scilicz deitate q̄ȝ in mea iniq̄tate: Si h habere o ꝯtēplatiue cupis. mlt̄ū corde desideres et mlt̄ū ore postules. ⁊ desideriū aīe tue tribuet tibi de⁹ ⁊ volūtate tua n̄ fraudaberis. sed mentem tuam eleuans in benedictionibus dulcedinis te preueniet et tā q̄ȝ corona lapidis preciosi semetipsomentem tuaȝ circundabit. Regula Null⁹ enī potest perfecte inuenire deum: qui se perfecte non odit.

¶ Qualiter homo ordinet cogitationes suas ad deum ita q̄ deum semper habeat in corde. ¶ Capitulū. iiij.

O Homo vis cognoscere quomodo ad deum tuum dirigas cogitatuȝ? Semper cogitare debes te esse in presentia dei tui: ⁊ ipsum semper habeas in tuo cogitatu. Super christum autem pro te grauissime vulneratum quasi semper dirigas cogitatū et q̄ ipse sit deus tuus q̄ pro te talia passus est cogitabis: Sepe etiam ad matrē

christi reuerenter que est multorum solatiũ festinabis: et quotiẽscũq; ad ipsam tuum diriges cogitatum ipsam cogita matrem dei: vt sic quocunq; dirigas cogitatum. deum tuum semper habeas in corde. et semper coram ipo existens suamq; admi-rans magnitudinem et tuaz miseriam re cognoscens quantum poteris resilies in te ipsum. admirans non modicum q dignatur rem tam fetidam coram suis oculis presentare. et te ad momentum patitur in sua presentia cõmorari. Hec sic faciens: de hoc dono et de omnibus alijs referas deo gratias. Et q etiam ei regratiari possis recogita magnum donum Et hoc donum scilicet q in presentia sua valeas cõmorari semper. et alia que tibi cõcesserit dominus debes cum omni vigilãtia custodire. semper cum magna auiditate inhians ad maiora. Et si propter tuam miseriam aut aliquam occupationem exteriorem cogitatum tuũ a sua p̃sentia absẽtare perpenderis vel respicis i p̄peditũ cũ magna anxietate reuti studeas vbi eras scz ad presentiaz dei. Et h faciẽs q̄lez p

cessum habere debeas vnctio te docebit ¶ Hoc tamen pro certo in te habeas q̄ q̄cũ|quid sit de aliis. semper debes te ad ni|hilum redigere quantum potes. et omni|um peccatorum te infimum reputare. et tam p̄ te q̄ pro aliis a deo tuo tibi presẽ|te cum omni humilitate veniam postula|re. et tuam considerationez super hoc di|rigere poteris per hunc modum. ¶ Nunq̄ considerare vel cogitare debes q̄ alii pec|catores taliter a deo sint elongati. quin ipsi sepe et si non semper ad dominuz se cõ|uertant in corde. et quin dominum suum tunc intimius recogitent q̄ tu. et clarius recognoscant. et quin reuerentia maiori coram ipso assistant. et maiorem suorũ ha|beant confusionem peccatoruz. et humi|lius se ei presentent. quin etiam maiori et ardentiori moueantur affectu in presẽ|tia tanti boni. Et si hoc pleno corde non poteris cogitare: hoc ipso deberes te su|perbissimum reputare. ¶ Nec de congruo deberes huic tue superbie prepondera|re conscientias alioruz. cũ a sapientibus sentiatur q̄ sicut contingit de bonoitas

de malo. q aliquez deffectum est in quoli
bet reperire. quem in alijs tam excellent
non possumus inuenire: debes tunc fir//
missime credere q superbia sit illud viti//
um in quo singulariter tu excedis ex quo
nō potes tuā respicere prauitatez. Et scer
te si hoc est veruz satis potes te infimuz
omniū reputare. Sed forsan tua super//
ba cogitatio dicet tibi. quomodo hoc de
infidelibus cogitare possū scilicet q sim
eius infimus. qui nec deum etiam cogno
scunt? Sz audi ceca superbia. An igno
ras q si deum recognoscis: ipsumqz te re
demisse credis suo sanguine precioso. et
contra eum eleuaris in superbiā q graui
us peccas qzsi hec omīa ignorasses? Nō
ne vbi cū peccato maior est cognitio ma
ior est contemptus? Et nonne vbi maior
est contemptus. maius est peccatū? Nul
lū ergo excipias o insania: sz pleno corde
te humilians tuaz miseriam recognosce.
Et si tibi tunc subrepat cogitatio: q tu a
deo reprobat?. hāc qz cicius excludere de
bes: nec pmittere aliq mō tecū cmorari.
¶ Timere tamen debes non modicum.

et altissimi dei super extollere pietatez et
confidere in christi vulneribus. et in cle
mentia matris eius. Immensa est eni mi
sericordia dei nostri Et si essent in te so
lo omnia peccata que vnq̃ȝ facta sunt vel
etiam possent decetero perpetrari. in in
finitum super excellit eius misericordia.
et tibi hec omīa si ad se recurreres pro
pter suam pietatez largissimaz condona
ret. Si etiam tunc tibi subrepat cogita
tio vtrum sis in caritate an non. timere p
cul dubio debes. sed caue ne determina
te in partez aliquam inclineris: fideliter
tñ age et de diuina misericordia semper
spera. Si enim hoc egeris. et tui conside
ratione reputaueris te ipsum peccatorē
nocte vndiq̃ȝ obrutum. ac de tanta tene
brositate intense dolens ad fontem pie
tatis humiliter conuerteris mentez tuā.
orietur ī tenebris illis lux tua. et eleuabe
ris dei nostri dulcissima pietate ad cele
stia contemplanda. et ibi delicijs habun
dabis ⁊ dices cuȝ propheta. Et nox illu
minatio mea in delicijs meis: Quod no
bis prestare dignetur et cetera.

¶ Qualiter homo opere mundo vel ad ꝓperandū plus in deo ferueat.

¶ Capitulum quintum.

SI attenderes o homo qualiter deus ad imagi nez suaz te creare et formare voluit. et ꝓ te tot ⁊ tā nobiles creaturas condidit. ⁊ tuaz assumens naturā tā care te redemit. et non soluz vt ipsum habeas in cibuz in presenti. sed etiam se ipsuz in futurum ti bi in premiuz repromisit. nunc naturam conseruat: gratiāqꝫ infundit. et hec oīa ad suum facit honorem. Si etiam in ip sum tenderes vt deberes. et eius hono rē appeteres. vt quasi tui oblitus pro ni chilo te supponeres. quicquid hono ris consolationis aut tribulationis siue iīurie tibi contingeret. ac si nichil accide ret reputares: totū in laudem et gloriam referens creatoris. Et quantūcūqꝫ et qñ cūqꝫ aliqđ faceres ad dei honorē. aīeqꝫ sa lutē. vtrū difficile esset nō iudicare debe res: sꝫ cū iꝑetu mētꝭ. imo amore ferventi deberes studere effectui mācipare. Si eīn bñ

creatoris tui esses succensus amore. o hō
nihil pro ipso iniuriosū nihil difficile re
putares. omia tibi leuia amabilia. omnia
dulcia et suauia apparent. et taz libenter
hec oīa adipleres et cuz oīa perfecisses.
te tamen quasi nihil. pro ipso fecisse cre
deres. imo potius defecisse. teqz ex hoc
tantū exosum haberes. vt te ipsuz vix pos
ses aliquatenus tolerare. et cogitares sol
licite quomodo posses maiora facere aut
saltē perfectius eadez adiplere. propone
resqz in corde tuo de factis ⁊ defectibus
tuis grauiter flagellari. Nā erubesceres
nō modicū et doleres. tā altissimo domi
no tuo sic miserrime ministrare. Quid
plura dicaz? Quanto plus proficeres. tā
to plus te defficere cogitares. et ampli
us erubesceres et doleres. et maiori suc
cēsus ardore semper maiora reincipere
conareris. Nunqz em̄ de his q̄ ad hono
rem dei cerneres tuus posset refici appe
titus. Semp em̄ famelicus appareres.
O mirabilis calor amoris. qui sic cito di
geri facis. ac tandem conuertis i p̄mium
sine fine. Non dubito quin tunc nimio

feruore ebuliret cor tuum somnūq; habe
res erosum. et quitquid ad momentū te
subtraheret a seruitio dei tui. Semper
tamē videreris tibi ad seruiendū deo tuo
piger. aliiq; serui dei respectu tui viderē
tur tibi promptissimi. et feruentissimi ap
parerent: et eorū pronitas seu promptitas
tibi esset in magnum gaudium. sed tua pi
gricia in merorem verteretur. Accede
ergo ad cor altum. et in tuis actibus ex
altabitur deus tuus. Si eniz habueris
cor infirmum et terrenum. minima serui
cia maxima reputabis. et que quasi ni
hil erunt tibi difficilia apparebunt. et il
la que pro te aut pro vno amico tuo vilissi
mo libenter faceres pro deo tuo altissimo
facere grauaberis vltra moduz. dulcia et
amabilia reputabis amara: et amarissima
dulcia iudicabis. Oculus īfirmus. irra
diationes veri solis iusticie abhorrebit.
et ābulare in tenebris affectabit. De spi
ritualibus viris triumphabis. et de te
triūphari a demonibus ignorabis. Sed
heu et ve tibi quia iam bestiis nō potes cō

parari. Utinā iumentis similis factus es
ses que subeunt onera dominorum. Non
poteris ea de culpa alios arguere. & te tu
is intimis nequicijs adimplere: Si er
go sic ad seruiendum deo tuo habes ma
nus ligatas et pedes. non restat tibi nisi
vt in exteriores tenebras proijciaris. A
quo nos ipse custodiat cuius misericor
dia totus est plenus orbis. Amen.

¶ Qualiter homo se perfecte odiat vt de
uz perfecte diligat. ¶ Capi. sextū:

Quoniam ad dilectionem dei habendam impe
dit dilectio sui. et quāto vna intenditur
altera remittitur. Ideo vt perfecte possi
mus deuz diligere: debemus nos perfe
cte odire. Tunc autem perfecte te odis.
cum appetis ab hominibus pleno corde
conculcari. vilissimū reputari. flagellari.
deijci. et quasi ad nihilum redigi. et hec
omnia reputas esse pauca: In tuis iniurijs
delectari et in tuis tribulationibus con
solari. Et non solum vis tibi hec ab oībꝫ
inferri sed etiā cupis eos credere te istis

iniurijs et tribulationibus esse dignum
Hoc dico ideo qꝛ multi appetũt sustinere
aduersa vt in eorũ tolerantia ab homini
bus cõmendentur. Tales autem non se
odiunt sed diligunt: et mercedẽ suã. pch
dolor. iam recipiunt in hoc mũdo. Tunc
etiam perfecte te odis quando non solũ
vis ab hominibus conculcari. sed etiã te
ipsũ tantũ abhorres vt vix teipsum va
leas tolerare. et es tibi abhominabilis ni
mis. et velles etiã a creaturis irrationa
bilibus et insensibilibus ĩpugnari. Et
cum aliquid propter tuam necessitatẽ li
cet non contra deum delectabile tñ aut
non afflictiuum recipis. contra temetip
sum turbaris: solum deum queris. et om
nia renuis extra ipsũ. Ad h donũ pmaxim
ꝯuenire valebis: si consideres et ex corde
sepe petieris h a deo. Ex parte tñ tua pñt
esse aliqua inductiua et dispositiua ad do
num istud: Primo considerare debes qꝛ
natus es ĩ pctõ et ex qͣ ab illo lauacro rege
neratus es ꝛ purgatus ꝛ lotus postqꝫ vsũ liberi
arbitrij habuisti vsqꝫ ad hãc horã q̃si ꝯti
nue ĩmẽor ablutiõis pie q̃ diluuauit a la

cere christi iesu: et diuinam non timens nec reuerens maiestatem in cuius presentia existebas. temetipsũ offẽderis plusq̃ aliquis crudelissimus ĩimicus. Quomodo si hec cogitaueris. te non odibis? Et quid odimus nisi mala contraria et nociua? Et quid peius. q̃z se opponere summo bono? Quid contrarius q̃z sanguinis christi euomere medicinam? Quid est nociuius quam sue anime occisio? Et tu tibi talis fuisti etiam plusq̃z valeas cogitare. Debes etiam cogitare q̃ quanto ab extrinsecis amplius molestaris. tãto magis tibi precluditur via. ne vageris per deuia. et affectum amplifices creature. sed vt in solo deo altissimo requiescas. Quis ergo nõ odibit illius apertionem clausure. vnde potest exire a deo? Certe tunc apperitur cum propria tribulatio non amatur. sed ab animo effugatur potius volendo requiescere in stercore q̃z in deo: Cogita ergo q̃ soli deo debetur reuerentia et honor. et ipse in se et in suis creaturis solus est diligendus. Et ideo si vere deum diligis. debes te honorari et diligi ab omibus

abhorrere. Quomodo nō abhorrebo mi
hi attribui qđ est dei? Immo oppositū po
tius affectabo. ne si medium tenere vel//
lem incurrerem in extremum. O q̄ȝ vti//
les sunt iste afflictiones extrinsece. Cer//
te per ipsas ad cognitionem miserie no//
stre deuenimus et per hanc cognitionem
nostri. peruenimus ad cognitionem dei.
Nam quanto quis magis est sue vilita//
tis cognitor. tanto magis est diuine ma//
iestatis īspector. Quid ergo vtilius q̄ȝ p
hoc humiliari. ⁊ ad celestia exaltari? Quis
ergo renuet se odire: et ab omnibus con
culcari? Certe nescio nisi stultus. Si er
go times o homo que ab hominibus infe
runtur. quanto magis timere deberes q̄ a
deo infliguntur? Sed si illa times certe
ista diliges et amabis. Nam iste afflicti
ones sunt vie ad patriam et materia mag//
ni boni. Consolationes vero sunt vie ad
penas et materia magni casus. Iste scilȝ
ꝯsolatōes aīaȝ īterficiūt ⁊ deturpāt. Hec
autem animam lauant a macul. et purgāt
a scoria peccatorū vt sic dealbata et mun
data videat deum suum. O deus quis

nō appetit hoc habere. nisi qui non appe
tit te videre aut qui non appetit euolare
Et quomodo probabitur aliquis ēē tuus
verus amicus. nisi qui pro te aduersa vo
luerit sustinere? Nunquid vera amicia ꝓ
batur in consolationibus et honoribus
huius mundi? Certe si sic. pauci inuenirē
tur mali. qꝛ pauci sūt et vix aliq̄. q̄ n̄ appe
tāt ꝯsolari. Sed certe illi filij tui ꝯcer
nuntur quos corrigere non desinis. nam
semper cum talibus commoraris. Non
ergo hoc renuat sed diligat. nisi qui non
vult tanq̄ȝ specialis amicus. immo tanq̄ȝ
carissimus filius cum domino habitare.
Et hec nos semper stimulant ⁊ faciūt cur
rere ad maiora. faciuntq̄ȝ conscendere ad
montana et ad celestia contemplanda.
Hec sunt certe que ceteris patientibus
membris compati instruunt. Quō enim
proximo iniurias passiones ei damna pa
tienti compatiar. qui ea nunq̄ȝ probaui?
Propterea dicit apostolus ad hebreos.
Non enim habemus pontificem qui nō
possit conpati infirmitatibus nostris.

Et hoc est quia in suo corpore fuit eas expertus sicut ibidem innuitur. Et si nunc alijs non compatimur. quomodo cuz illo conregnabimus. aut si menbra mortua et insensibilia sumus quid restat nisi vt de corpore excidamur. Aut dicito mihi quomodo tuo capiti christo pro te mortuo scies compati. qui nō pateris. aut si non cōpateris. quomodo poteris sibi conformari? Sed certe si nihil aliud te moneret hoc solum deberet te facere auidum passionuz. Quid peius aut magis mortiferū aut pestiferum q̄ꝫ passionibus christi non compati. aut tanti beneficij ingratus existere? Aut quid fructuosius aut suauius q̄ꝫ illius passionis ex corde compassionez plenaz gerere? Quod bene nullus potest facere nisi qui iniurias passus vel expertus est. Aut dic mihi quid nobilius ē q̄ꝫ assimilari filio dei? Quomodo si nunc ei dissimiles fuerimus per consolationes ꝛ honores. erimꝰ sibi confrēs in regno dei Minime. Quid enim abhominabilius q̄ꝫ videre p me vilissimo stercore. dei filiū i assūpta hūanitate iīurias ꝛ opprobria susti-

nere. mortem turpissimam et grauissimã tolerare. et ego velim ab hominibus ho- norari et delicijs affluere. O homo sterc° et plusq̃ stercus. pro iniuria quam sibi fe ceras ipse semetipsum ad talia iudicauit ip̃e scilꝫ actor et iudex super se reflexit iu dicium amarissimum. et tu adhuc coram eo. qui sibi iniuriaris vis pertransire im munis. Saltem coram oculis sic pro te afflicti pretende merorem: et corde te of fer ad consimilia patienda et certe nõ du bites qꝛ ex quo est sufficienter punitus. si hoc iterũ sustinere volueris et toto ap- petieris corde. non sustinebis hoc. quia non valet ꝑ eadem iniuria bis passio in feratur. Sed quod credis iniurias esse. in honorem conuertet. ⁊ quod credis tri bulationem esse. in consolationibus mu- tari videbis: et vbi credis esse damnum reperies fructum multum. Et quanto in iuria maior. tanto honorabilior eris. et quanto tribulatio ⁊ afflictio intensior tã to magis consolaberis. et si oĩa propter ip̃m amiseris. certe ip̃m qui est oĩa possi- debis. Si aũt honorem appetieris. appa-

meris. si cõsolationes tribulaberis: si tẽporalia pauper eris. Qui em̃ aliud p̃ter deũ appetierit se affliget. imo etiam si se indebite dilexit se occidet. Qui aũt se odiens. deũ dilexerit ipsũ plenarie possidebit. Vñ qui deũ diligit ipsũ tunc habet deũ: ita q̃ si solum deũ dilexit. ipsũ plenarie possidebit. Vñ quanto perfectius deum diligit tanto perfectius ipsũ habet. O stultissimi homines quomodo hic oculos vestros nõ ponitis. si vultis vos ⁊ oĩa abhorrere? Certe cũ videritis vos possidere creatorez omnium. et mens vestra in ipso quieta fuerit: oĩa mundana ꝫ vanitatem reputabitis. et corpora vestra dũ adhuc sunt mortalia tanq̃ stercora erunt vob abhominabilia. et sicut qui auferret sterc⁹ vel aliquid abhominabile ab ocul vestris: sic qui vos vsq̃ ad mortem affligeret. Et sicut qui detestaretur quod abhominaremini gauderetis: sic q̃ vos detestã do iiurias ⁊ opprobria vob dixerint et fecerint exultabitis. Nã nihil poterit vob euenire aduũsi. q̃ꝫ ꝯsolatõres ⁊ hõres: nõ poterũt vos recipe: eo q̃ de ipis ñ curatis. is cor cõ

trarīū appetit⁹. Ad ūsitates etiā ñ poterūt vos decipe. q2 ipsas affectatis. imo q̄nto maior erit tribulatio tanto maior erit con solatio. quia magis in hoc casu adimplebit desideriū vestrū. Non certe sic deberet esse. Quis enī non deberet gaudere si se pararetur a vanitate et coniungeretur ve ritati? Nonne hec oīa sunt vanitas? Et quid est veritas. Nihil nisi deus. Et ideo oīa preter deum. aut que in ipsum tendūt abhorrēda sunt. Si enī sic esses o homo q̄ in solo deo velles affici. et suum sitires honorem. et te vt dictum est non dilige res. sed odires. et ab alijs appeteres con culcari. viam diabolo obstrueres vel ob struxisses: vt ad te penit⁹ intrare nō pos set. In hoc enim concordant doctores: q̄ omnis malicie causa est timor vel amor. i mo etiā causa ipsius timoris est amor sui Quomodo ergo ex timore peccare pote ris: qui te desiderabis affligi et contem ni et ab hominibus conculcari? Et quo modo amore tui peccare poteris. qui te perfecte odis. et creatorē tuum diligis? Hec certe si habueris a feditate separa

beris. et ad perfectam innocentiam et sanctitatis cōsummationē pertinges: et qui aliquando fuisti seruus diaboli eris per maxim⁹ in regno dei. Quid ergo assequi ista tardas? Quare negligimus hanc mētis pfectionē habere? Nunquid hoc donum excellentissimū negabit nobis de⁹ si ab ipso illud postulare voluerimus. Certe non. De hoc te certifico. sicut possum. immo libentissime hoc tibi dabit. Non dico q tibi dabit pati. quia non omnib⁹ concedit hoc. sed tribuet tibi velle pati. Et forte si dignus fueris: etiam istud dabit tibi. Et si dicis non possum tantū laborare. vt ad tantā sanctitatē venirem vt solū deum diligerē et me super omnia abhorrerem. et ab alijs vilipendi appeterem. Et ego dico tibi q ad hoc non requiritur iste labor extrinsecus aut corporis valitudo. sed potius sollicitudo cordis. et corporis quies. labor cordis et quies mentis. Non requiritur dico multus labor extrinsecus. quia per illū destrueretur vel distraheretur homo interior. Labor tamē pietatis et humilitatis ad hoc

et ad omnia vtilis est. duz tamen quietē
mentis homo custodiat. Nec requiritur
valitudo corporis. quia repugnat valitu-
dini spirit⁹. Requiritur autem labor cor-
dis in surgendo. et totaliter se euellendo
ab istis infimis. et ad celestia ascendēdo.
Et dum ascenderis. requiritur quies mē-
tis. Multum enim abhorret deus cum
quis eum degustat. et ibi non quiescit. sȝ
potius tanq̄ȝ deus non esset ei sufficiens
redit ad amplexanda stercora. ꝛ sic inqui-
natus iterum vult dominum amplexari.
sed hoc vni rustico facere non auderes.
Ergo ipsum deum plus omni rustico vili-
pēdimus. Et nihilominus volumus ꝙ in
omnibus satisfaciat voluntati nostre. sȝ
non est ita. Sed si impetrare volueris si-
ne repulsa hoc tam precellens donum ꝗ̄ȝ
alia ad ipsuȝ reuerenter conscendas. ibi-
qȝ quiescas et sollicite roga eum vt ampli-
us non te permittat redire ad vomitum.
Et si sic feceris non dubito ꝙ ab illo splē-
dore eterno illuminatus tuas miserias
recognosces. et super omnia te odibis.
diuinā experis bonitatem et omnia tāq̄ȝ

stercora reputabis et coniungeris amorꝫ vinculo soli deo. Quod ipse nobis concedat qui est benedictus in secula seculoꝝ Amen.

¶ Qualiter homo debet in omni actione frui contemplatione.

¶ Capitulum. vij.

Si homo bene inebriatꝰ amore sui creatoris esset nihil in omnibꝰ quereret nisi quomodo suo creatori posset diligentius et perfectius deseruire. ⁊ propriā penitus quātum posset voluntatem abscindens solū que magis crederet deo placere cū in pētu animi asseq̄ conaretur. ⁊ sic in omnibꝰ et per omnia non que sua sunt quereret. sed que iesu christi. obliuisceretur quodammodo sui. solius memor dei. Hic talis et tantus pre feruore et amoris magnitudine vel immensitate non multū vt credo distingueret inter gradum et gradum. vitam et vitam. statum ⁊ statum. psonam et personam. tempus et tempus. locum et locum. sed quocunq̄ modo et quis

cunq3 hora discernere posset quid amplius suo creatori placeret statim perficere conaretur: toto animi affectu tendens i deū. Quanto enim creature ad deuz minus reducūtur tanto sibi vel sese mutuo amplius vniuntur. Omnino ergo cōmunicans id est ad vnum commune omnia reducens. quod facit quis cum nihil requirit in omnibus nisi honorificentiam dei ad quam facta sunt omnia et ad hoc vniuersa ordinata. et in vno creatore cōiungens. quod verum est cum vniuersa in deo collocat. et solum deum in omnibus intuetur omnia cōmunicans et in vno creatore ꝯiūgēs. nihil in omnibus nisi deū videret: semper suspirās. semper anhelans et ad seruiendum deo suo in omnibus totus accensus. totus ignitus non consideraret quid sibi suauius. quid dulcius esset. sed in omnibus quid deo suo amabiliꝰ O felix talꝰ q̄ cū actiua ꝯtēplatiā hēet quia sic domino ministraret. vt martha vt tamē a pedibꝰ domini nō discederet cū maria. sic se angelicis spiritibꝰ niteretur cōformare. qui nobis ministrandos a diuina

contemplatione non vacant. Quid eniz est hoc (scilicet domino ministrare) aliud nisi cum ministrat sano. cum visitat infirmū vel seruit infirmo. semper in eis dominum intueri. et frui deo in proximo. Assistendo seruit. manum porrigit ad proximum. et cor ad deum. Proximo seruit non vt homini: sed vt in homine deo. Totum semper refert ad iesum qui dicit. Q° vni ex minimis meis fecistꝫ mihi fecistꝫ Et ideo cū i lecto videt proximū infirmū sibi videtur quod videat christum suum ac ꝑ hoc nihil sibi difficile. nihil sibi abhominabile. nihil ignominiosum estimat facere pro infirmis. ac pro alijs desolatꝫ. sed omīa dulcía. omnia suauia. omnia amabilia iudicabit. cum sic in proximo ministrat christo. Credo sine preiudicio ꝙ qui sicut dictum est feruenter ⁊ diligenter christo in proxīo ministraret pure propter christum. tendens in christuz ꝙ plus mereretur et virtuosius moreret et a deo ampliꝰ approbaretur q̄ȝ si propō corpori christi ministraret. Et hoc sic patere potest. Unus enim pessimꝰ hō. si vi

deret christuz esse in vno lecto. et bene co
gnosceret eum. non est dubium quod sibi fer
uenter et diligenter ministraret sed sibi
idest christo in proximo cum tanto feruo
re et diligentia ministrare non posset nisi
perfectus vt credo. immo vt ita loquar. et
plus quam perfectus. Et ideo cum toto animi
conamine hanc gratiaz habere conemur
Quis de cetero abhorrebit leprosum. de
clinabit infirmum. negliget desolatum.
cum in eis intuemur christum et plus ibi
possumus mereri et deo placere. vt pro
batum est quam si etiaz ministraremus ipi xpo
Indicabo tibi sponsa: quem diligit ani
ma tua. Certe in infirmaria iacet. ibi an
gustiatur. ibi dolore grauatur vel torquet
Curre. et sibi ministra. sibique compatere
infirmanti. Cur instas sponsa cotidie. vt
sponsi osculo oscuIeris? Accede ad lepro
sum et osculare eum. quia ibi iacet. Cur spon
sa misera pre sponsi amore languere te di
cis et ipsum cotidie nudum: discalciatum
et afflictuz ante te vides transire. et negli
gis et etiam non compateris ei? Et si non
possumus fratres omnibus prestare ob

sequia. quia multi sunt indigentes saltē omnibus compassionem denemus et in omnibus consideremus christum. Credo firmiter q si christuz neglexerimus in sce novel in terra: q ipsum non habebimus in celo. Audi quid ipse dicit: Infirmus eram. et non visitastis me ꝛc̄. Ite maledicti ꝛc̄. Et bene nostis q non sunt hec verba mea. sed ineffabilis veritatis. Timeam9 ergo fratres hanc sententiaz. qui tociēs neglexinus eum. Non interrogemus eū de cetero. nec dicam9 ei. vbi iaces. vbi cubas in meridie. quia iam nouimus locuz. Scimus enim eum in infirmaria iacere. Non autem restat nisi prestare obsequiū. ¶ Audite obsecro cōsilium meum et nō aspiciatis ad factum meum. Quid enim vult vt dixi cum actiua contemplatiuam vitam habere. vt suum dominū in omib9 contempletur. videtur mihi q hec via sit breuis et bona. videlicet vt se totum recolligens intret ad cor suū ꝛ ī intima cordis ingrediens se resoluat in deuz. vt nihil nec videat nec sentiat nisi deum ꝛ tunc aliquomodo sic deificatus et transforma

tus in deum ad quodcumque se vertet nihil
nisi deum considerabit. et quid operis fa
ciat non homini. sed soli deo facere existi
mabit. Et dum hanc formam habebit vel
tenebit in omnibus deum videbit. et in
labore actiuo. contemplatiua fruetur. Et
si contingat. immo quia continget ab hac no
bili forma discedere ad ipsam statim nita
tur homo redire et hoc toties faciat quod quasi
si in habitum ducat. et hoc magis honori
et diuina largitate. quam aliqua industria i
petrare se credat. Et si hec omnia nimis
difficilia tibi videntur saltem ad hoc co
nare vt semper et in omnibus queras fa
cere quod sit magis honorificum deo. con
forme christo. vtile tibi et proximo. affli
ctiuum et ignominiosum corpori proprio.
Quod ipse nobis concedat. qui est bene
dictus in secula seculorum Amen.

Quoddam delectabile et alectiuum.
Capitulum. viij.

Anima mea li
quefacta est. vt dilectus locutus
est etc. O mira et inestimabilis virtus amo

ris. Deum inclinat ad terraz. mentē ele
uat ad patriam. et deum et animā. vel ho
minem simul conglutinat ad gloriam. de
um facit hominem. et hominem facit deū
temporalem facit eternum. imortale occi
dit. mortale immortale facit. ꝛ ymū excel
sum constituit. inimicuz facit amicuz. ser
uum facit filiū. ꝛ abhominabile facit glo
riosum. frigida facit ignea: obscura facit
clara. dura facit liquida. Nā anima mea
liquefacta est et cetera. O verbum admi
rabile o verbum nimiū delectabile. Ego
vilissimus ꝛ nequissimus seruus tuus do
mine deus meus qui etiaz nō sum dign⁹
aliqua tua creatura vocari nec eē quomō
sum tibi tante caritatis vinculo colliga
tus. vt ad verbum tuum pre amore fuerī
liquefactus? O ardor amoris qui intima
mentis in deum infundis: Nam adamā
tina erat anima mea et eius intima nimi
um solidata. nunc amore liquescit: nunc
extra se exit. et in deum tota iter se diffū
dit proprium locum relinquit et in deuz
currit. absorbetur a deo ꝛ obliuiscitur sui.
¶ O amor quid tibi tribuam qui me se

cisti diuinum? Uiuo ego. iam non ego. viuit autem in me christus. Inenarrabilis est virtus tua: o amor qui lutū in deū transfiguras. Quid ergo te potenti⁹ quid dulcius. quid iocūdius. quid et nobilius obsecro? Bone amor qui terrenis ponis in celuz. deficio tui memor. ⁊ facio me uniri dilecto. O felix amor qui nos facis languidos. et sponsi nostri amplexibus sustentari. O desiderabilis amor qui summis delicijs reples egentes. Sed si liquefacta es ad verbuz ei⁹. o anima mea quomodo sustines amplexus eius. quomodo non es consumpta ad oscula eius. Si liquefacta es ad affatuz eius quomodo non es absorta cum intras per vulnera ⁊ p venas ad cor ei⁹? Sz o mira dulcedo et mira iocūditas. vt q̄d nō meremur noīare possumus masticare. Non mereor esse ancilla. et facta sum in delicijs carissima? Quis sufficit tanti amoris etiā scintillam modicam intueri? Quid est hoc? Nescio. capere nequeo īquit: sed obstupesco admiratione. iocundor delectatōne. ⁊ ebrior exultatōe. Sz q̄d merui q̄d feci

vt tāta mihi beneficia exhiberes? Te persecutus sum: et in te collocatus sum. tuaz faciem conspui. et tu oscula mihi tribuisti te vulneraui gladio et tu me a morte liberasti. Te repleui dolore et tu me gaudio et consolatione. Occidi te deum meuz. et mihi te felicem vitam tribuisti. O mira mutatio dextre tue. Non ergo mirum si ad verbum tuum liquescit cor meum. immo de cetero totus accendar et totaliter liquefiam. vt in te totaliter sim effusus nihil preter te videaz. nec in aliud cogitata dicta vel facta transeāt vllo modo. immo miruz videtur quomodo non sumus sic intenti ad te: quod ignoremus omnia preter te Si enim habemus te. quid amplius volumus In te ergo dulcissime domine iesu quiescat mens nostra. et a te nec ad modicuz separetur. Stultissimum quidem est tam nobilissimum et iocundissimu z locum exire Quomodo audemus nisi dulcissimū sponsum inspicere. ne subtrahatur a nobis? Quid queso nos mouet aliud intueri? ¶ Nonne terrena sunt stercora. et hoc est summuz bonum? Quomodo omnia non de

replut et despiciuntur. quomodo omnia non fetent ad presentiam tanti boni. O o. o. stulticia hominum impiorum. redi/te preuaricatores ad cor. In vobis est regnum dei: et vos pro sanie fetidissima insanitis: et diabolicam seruitutem subitis. In vobis est certe deus noster. conuertimini super eum: et fruamini ipso. Eo quem prius contempsistis. nunc et de cetero contenti sitis. et hec sit portio vestra. Quod nobis concedat. qui viuit et regnat. Amen.

¶ Quod sit homo bene ordinatus in cogitatione: locutione et operatione.

¶ Capitulum nonum.

SEruus dei num quam deberet. nec aliud nec aliter cogitare loqui et operari: quam si deum facie ad faciem videret. Nec enim dubium est quod sic est nobis presens deus et sic nos videt sicut si essemus in celo empyreo in sede beate virginis: quamuis non sit influat hic sicut ibi. Et ideo quamuis eum non vide

amus ex quo scimus eum esse iuxta nos et
et etiā in intimis cordis nostri: non pro
pter hoc debemus plus vel minus vel ali
ter loqui aut facere q̄ȝ si semper viderem⁹
eum. Tantum enim timeret seruus impe
ratoris. si sciret q̄ imperator essȝ iuxta eū
et videret eum. et ipse imperatorem vide
ret nequiret: quantum timeret si impera
torem videret. imo forsitan magis. Nul
lus enim seruus est qui non timeat pro
prie q̄ videatur a domino suo. Unde si sci
ret seruus pro certo q̄ dominus suus nō
posset eum videre. nec etiam scire pos
set quid seruus faceret. non timeret tūc
dominum vt credo. Sed si sciret se vide
ri a domino et dominus tn̄ videre nō pos
set. tunc multum timeret. Quanto ergo
magis dominum nostrum timebimus. qȝ
nobiscum et in nobis est et omnia intuetur.
debem⁹ sp̄ moueri timore reuerētia deuo
tiōe amore et erubescētia pctōrū. Mi
rum est certe quomodo tam modica scītil
la sic ē cor meū nō absorbet totaliter abime
sa bonitate diuīa ꝛ quō fu⁹ dei adore dn̄i sui
n̄ sp̄ iebriat⁹ icedit. Hoc credo fieri si illi

bonitati immense vellet applicaret cor suuz. Unde de hoc non dubitet aliquis q quantomagis illi bonitati diuine vellet applicare cor suuz. tanto melior et perfectior esset. et qui in summo bono cor applicare posset. vt penitus oblitus omniu preter ipsuz toto animi conamine in ipsu intenderet ibiqz quiesceret non statim a tanto bono resiliens. tunc credo q absortus dulcedine consumaretur in statu. Tunc enim inter cosolationes et tribulationes vituperia et honores. blandimenta et opprobria inseparabilis pertransiret nihil sitiens nisi deum suum et solum eius affectans honorez. Tunc conprehensor dici posset potius qz viator. beatus non miser. angelus non homo. non peccator sed sanctus. ¶ Et si ad hoc pertingere cupis o homo hanc breuez regula tene. Quicuqz vult esse consummatus in statu. debet de sua virtute totaliter desperare et plenarie se conuertens et committens in manibus pietatis immense toto corde confidat de ipsa. nihil qz quantum in se est omittens de contingentibus fideliter agat quitqd

potest cernere ad sui pertinere honorem Sed et hoc in prefata regula scriptum est donum dei p maximum. Et quisquis hoc habuerit nō a se sed a deo fideliter habuisse recognoscat. sciens pro certo q̄ ad hoc per se est imposibilis sed pronus potius ad digna tormenta mortis et̄ne. a qua morte nos custodiat ille qui est benedictus in secula seculoꝝ Amen

¶ De ordinatione ad proximum
¶ Capitulum. x.

De proximo accipe hanc doctrinam. Unū quēq̧ hominem de mundo reputa teipsum. Et si hoc bene feceris. et in corde tuo bene impresseris. non est dubium quin bonū suum sicut tuum diliges. et quod ad salutem suā spectare videris. sicut pro te sollicite procurabis oratione exhortatione et auxilio. et quocunq̧ modo poteris. Et cū ipsum videris bona dicere vel facere repleberis gaudio. sicut si tu diceres aut faceres. Si autem sciveris ipsū esse in

peccato aut in aliquo speciali vel spiritu
ali delicto vel defectu nimiū ꝯdoleb. ⁊ ipm
pro vt poter; a malo reuocabis ⁊ iduces
ad bonum. De miserijs aūt corporis sic
ꝯpatieris sibi. ac si illas in proprio corpo
re haberes et sic libēter ac diligenter ser
uies ei sicut faceres tibi. ⁊ etiam quia te
debes odire. illum autē diligere. Et ideo
si te offenderit dicto vel facto nō plus cu
rabis q̄ȝ si tu ipse hoc fecisses vl' dixisses
et eo amplius tibi placebit quia ibi ē ma
ior merēdi materia. Et si quid feceris bo
ni vel dixeris. non plus eleuaberis q̄ȝ si
alius fecisset vel dixisset. Et si aliquē de
fectū non culpabilem feceris coram eis
non plus curabis q̄ȝ si in priuato vbi nul
lus vidisset fecisses. Inde etiam sequit̄
q̄ si vnūquēq; reputaueris teipsū q̄ nul
lum specialem habebis. ⁊ q2 omnes tibi
sīgulares erūt. nullū plus altero diliges
nisi quantum noueris ipsum meliorē eē
non quia tibi plus familiaris vel notus.
Nec etiam circa quantumcūq; bonum de
bemus affici. sed solūmodo circa deum si
ue in se absolute. siue etiam inq̄ntum illi

vel isti tanta dona largitur. Possumus tamen plus orare pro illis quibus sumus magis obligati. Nec tamen sic orandum est pro illis vt alios dimittamus. Hoc autem solum appropriabis tibi sci//licet tuam culpam et defectus tuos. et q te viliorem omnibus reputes. et non solu tua: sed etiam aliena peccata reputes ee tua et pro ipsis veniam postulabis sicut et pro tuis. Et si dicas quomo possum omnes homines estimare meipsu. Hoc te docet facere perfecta caritas que te eis coniun gens vnum cum eis facit. Hoc tamen cla rius intuetur et ad hoc faciendum facili us mouetur qui cor suum in honorem dei totaliter radicauit nihil alid nec i se nec in alijs querens. ¶ Unde hec est via op tima q qui vult deum et proximum dilige re solum dei honorem sitiat. et cum mag//na auiditate querat nihil aliud itendes in omnibus. Quod nobis concedat de9 eternus Amen.

¶ Qualiter zelator animarum se ordina re et habere debet.

¶ Capitulum. xxi.

Sic debet esse
modus et forma pparandi et disponendi ut possit quis fructificare in proximo sine sui detrimento. quia contingit aut contingere aliquando potest quod in procurando aliorum salutem propria negligitur immo propria suffocatur. Cum quis vis pro proximo orare. ei predicare. lectionem legere. vel eius confessionem audire. aut aliqua talia facere. Primo faciem mentis ad eternum lumen conuerte et ad eius splendorem. Confortare spiritu ut non preualeat caro. Abstine ab exteriori homine quantum potes. ut solum sis interior ad interiora conuersus. Tunc eundem interiorem hominem in proximo considera. de eius exteriori nisi in quantum ad interiorem ordinatur non curans. Tunc interior tuus homo ad interiorem proximi conuertatur. et utriusque exterior in supradictis actibus tanquam vanitas negligatur ne pro exteriori interior ad vana trahatur. Ipsum ergo exteriorem proximi hominem tanquam sacculum stercorum relinquens

quēs considera interiorem ad imaginez
dei factum. sanguine christi redemptum.
locum spiritus sancti. habitaculum chri
sti dei virtutis et sapiencie sedem et ad et
nam beatitudinem possibilem. Tunc ho
noris domini tui sitibundus ingemisce et
plora. quia eius imaginem vides denigra
ri. preciosissimum sanguinem conculcari
spiritus sancti habitaculum pollui spon
sam christi prostitui. eius sedem deiici. et
totam suam beatitudinem pro vilissimis
stercoribus ꝯtemni. Mirū certe videtur quo
modo iusti oculi possunt a ploratu cessare
videntes tantam vesaniam in proximo.
imo etiam fuisse aliquando in seipo ⁊ tan
tam iniuriaz deo suo fieri. Quis mihi q̄so
dabit vt cuz mardocheo indutus sacco ꝑ
tanta populi nece. non iminente vt illa iu
deorum. sed iam facta cotidie plorem immo
continue vsqꝫ ad fores palacij vlulando
icedens. Si em̄ ille pro corporali morte
iudeorum tantum dolorem et tristiciam ꝑ
pter nimiam plenitudinem caritatis pu
blice pretendebat. quomodo ego miser
lacrimis impono quietez. qui infinitam

stragem video animarū et deum meum p nihilo reputari. Animetur hijs anima vi ri iusti et dei sui contemptū non sustinēs animarū mortez ab horrens conetur mo dis oībus quibus potest animas a peccatis liberare. Quō potest dicere se deum dili gere et eius amorez appetere quicius ima ginez videt iacere in sterquilino et non cu rat. Aut quomodo si cogitat q filius dei pro aīabus redimēdis mortuus ē. quomo do et ipse pro animabus mori non cupit Et maxime cuz videt christi sanguinez pe dibus conculcari. quomodo queso potest hanc sui domini iniuriaz sustinere. Quō se totū nō fūdit ī orōne. cotidie clamat ī predicatiōe. aut proximos īstruit lectiōe vel eos audit in cōfessione vt hunc sui do mini sanguinē recolligere possit. animas colligendo et conuertendo. Quid plura dicam. Credis ne te esse habitaculū spi ritus sācti qui vides eius tēplū latrinaz fi eri et non clamas sed dissimulas: qui so lum tuam quietez requiris. Absit. Quo modo ergo credis te sponsi amiciciaz ha bere qui eius sponsam ab adulterio non

custodis. aut adulterantez non reprehen
dis cũz facultas non desit. aut eaz festinā
ter ad sponsũz non reducis. Aut quomō
poterꝫ eternaliter summo bono frui quod
vides adeo cōtempni. vt pro vilissima sa
nie ꝯmutetur aut negligatur imo potius
blasphemetur. et tamen ab hoc contem/
ptu negligis animas remouere et ad eiꝰ
amorez conuertere. His auditis scīdāt
obsecro corda nr̄a. et nullomō tātā dei in
iuriā paciamur. Fateor (vt vos ad anima
rum zeluz alliciā) in corde meo iacere. qđ
si certissimꝰ essez ꝙ nūq̄ȝ deberez perfrui
deo meo nihilominus ad honorem suum
vellez libentissime pro qualibet aīa pec/
catrice semel mori. ita ꝙ tot mortes ī pre
senti sustinerē. quot sunt in mūdo aīe pec
catrices. vt ipse consequerentur gratiaz
in presenti et gloriaz in futuro. quāto ma
gis si secū deberē postmodū gloriari. Ista
carissimi scilicet diuinus contemptus et
aīarū interitus sunt que deberent nos
inflāmare ad predicationes. ꝯfessiones.
oratiōes et ad bonorū exēplorū exhibi
tiones. nō vana gloria. non cordis iactā

tis non cōplacentia humana. non aliqua vtilitas mundana. Solum ab aīabus ie sum christuȝ crucifixū queramus. empte eīn sunt precio magno vt aut preciū red dant aut in emptione permaneant. Inebriemus eas sanguine nō curiositate: vt sic dominū nostrū crucifixū concupiscant Dicat quilibet nostrum eis. nihil iudicaui me scire inter vos nisi dominū iesum ꝛ hunc crucifixū. nō certe aristotilis vl' platonis philosophiam. Illum eīn reputo ꝟ solū verbū dicere posse. qui nihil a proximo nisi passionē xpi requirit et in quolibet proximo sibi videtur ꝙ videat iesum christum passū. Unde signanter dicit inter vos nihil me iudicaui scire ꝛc. Quid dicam? Non soluȝ vestra non volo aut vobis placere cupio. sed nec etiaȝ vosipsos aut aliquid aliud cognoscere me iudico. sed in omnibus solum dominū iesū ꝛ hūc crucifixū. Et bene dicit non iudicaui qꝛ et si alia habitualiter sciam sic tn̄ ad hoc scilicet ad christi passioneȝ sum totaliter intentus vt meum iudicium ad aliud nō flectatur. Posset autem illud verbum ali

ter ad animarũ consolationem exponi id est tantum sum in hac passione in deum i-ebriatus vt quicquid aliud offeratur mihi. aut visui vel gustui seu auditui siue alijs sensui. et quicquid sit preter istud totum reputo esse nihil. quia iam non delector. iam non glorior. iam non moror nisi in sãguine xpi. Ad hunc eniz totaliter sũ conuersus. Non sunt oculi mei pleni adulterio sed xpi tormento. Non os meum plenum ẽ detractione sed christi passione. Et sic de alijs prosequere sensibus. quicunqȝ es q̇ hoc dicere potes. quia lõge est a me ꝓbũ istud. Et si in verbis istis nõ fuit hec ĩtentio pauli. sit tñ ĩtẽtio nr̃a. quia nõ ĩtẽdo hic intentionez pauli exponere. sed nostram deuotionem excitare. Quod nob cõcedat. qui est benedictus in secula seculorum Amen.

Quod anima debet affici tãtum amore christi terrenorũ vilitate contẽpta.

Capitulum. xij.

Anima ratõnalis ad imaginem diuinam pro-

creata inter deum et irrationales creatu
ras media constituta. non ad infima per
amorem se deberet inclinare. sed solum
se erigere ad deum. eius inebriata amore
inferiorũ vilitate contempta. Et si ad a
liquam contingeret se vertere creaturam
etiam equalem vtpote alium hoĩm aut an
gelorum. statim deberet omnia ad amorẽ
dilecti referre: solum ad suum sponsum
vnicum medullitus et impetualiter ten
dens nihil inveniens columbina sponsa
in quo nisi in sponso requiescat pes eius
nec etiã appodiet aut adhereat vllo mõ
Nescit castissima sponsa viuere nisi cum
sponso. sicut nec piscis nisi in aqua vel in
fra aquam: Ibi vacat vel natat anima de
licata. ibi delectatur ibi reficitur inenar
rabili et suauissimo nutrimento. Si quo
modo exit statĩ ĩcipit palpitare statim q̃
ad igneũ flumẽ seu fluuiũ rapidũ q̃ redit
extra ipsum omnia suspicans mortem et
tota lequescit et resoluitur in dilectum.
O amor quid facis. Quid hoc amore no
bilius quid vtilius quid suauius? Et tñ
oẽs aut q̃si oẽs negligũt hunc amorem :

Nūc hic dici pt. Qui manet ī caritate in deo manet et deus in eo. Qd nob &c.

Descriptio btitudīs. Ca. xiij.

Accipe carissime frater sane verba que de beatitudine dicā indignus. Nō sic puto eā posse describi. tu tñ corrige Beatitudo est plena et intima in deuz resolutio. Beatitudo est summa exultatatio de honorificentia dei. Beatitudo est castissimus & eternis amplexibus sponsi cū sponsa vel sponse cuz sponso matrimonij ꝯsūmatio. Btitudo est dīne dulcedīs inebriatio sine fine. Btitudo est solis iusticie splēdor etern⁹ Btitudo est cum immenso desiderio plena refectio. Ad quem nos perducat. qui viuit et regnat per eterna secula iesus christus Amen.

Oratio deuotissima. Capi. xiiij.

O Deus me⁹ O adōr me⁹ O lux delectabilis O suauissima irradiatio O iocūdissiā ꝯtēplatio O nutrimentum deificum. pabulum suauissimum. sapidissima degustatio. idi

cibilis refectio. O mellifluum osculuz et amplexus felicissimus. O indissolubilis coniunctio. cordialis diffusio. medullarū transformatio. O accensio amantissima. inflāmatio incentiua. ebriatio sobriissi-ma et liq̄tio solidissima. O sponse meus O deus meus. O amor meus. O cordis iubilus. O mentis ardor. O amoris in-cendium. O dulcissimuz solatium. O ve-rissimū gaudiū. Irradia fulgoribus ani-mam meaz dulcissime caritatis tue trans-fixam iaculo. et amoris facibus inflāma-tam sapidissimis affectionibꝰ tuis ꝛ amo-re languentibus desideriis refice dul-coratam Amen

¶ Quedam notabilia.

¶ Capitulum. xv.

Si eni aliquis princeps inuitasset aliquem pau-perem et vilissimū hominē ad conuiuiuz habūdās et delicatū. i. q̄ oīs sufficiētia et suauitas repiri possz: q̄ repire possz i aliq̄ creataura. et ille villissimus hō nausearz super illo nobilissimo ↄuiuio. et ad ster-

cors potius inhiaret. deberet stultissimus reputari. sic immo sine cõparatõe magis stultus reputari debet quilibet hõ. et precipue sacerdos qui celestib9 alimentis vescitur. si cor suũ istis corruptibilibus applicatur. Et sicut sapiens ꝛ deliciosus hõ fetidissimã saniem non solũ non appeteret: sed nec etiam videret vel nominare vel audire nominari abhorreret. sic oĩs vir pfectus et sacerdos precipue abhorrere deberet quicquid illas internas delicias modo aliquo impedireꝫ aut illud christi habitaculum modo aliquo macularet. Unde omni custodia deberet custodire cor suum. O mira cecitas oĩm impioꝝ q̃ magis eligũt pcio anime sue a diabolo emere vnã fetidissimã consolationẽ et vilissimam qꝫ summam et excellentissimã consolationem a deo gratis habere. Quis enim non putaret stultũ illũ q̃ potius vellet ab vno tabernario vinũ corruptũ ꝛ fetidissimũ emere precio omnium bonoꝝ suoꝝ et se totaliter omni bono pro tam vilissimo potu expoliare. qꝫ ab vno alio dulcissima vina gratis habere et ex hoc omni

bus bonis repleri. Hāc stultitiā ꝛ multo maiorem adimplet pecator Sicut enim stultus reputari deberet et nūq̄ȝ ad opulentiam perueniret ille mercator qui ī caeruo mercantium: loca et tempora et moduȝ mercandi notaret. et hec etiam referret alijs et ī seipso sepius hec repeteret. et nunq̄ȝ tamen mercationem bonam vel vtilē faceret. sic qui tota die de regno celorum scripta multiplicat et ipsis vacat et alijs etiā predicatione denuntiat. ꝛ tamen nunq̄ȝ aggreditur aliquem operationem bonā Quid prodest o stultissimi mercatores studere ꝛ predicare. et opere nō implere? Sicut sponsa delicata et nobilis que haberet nobilissimū spōsum ꝛ pulcherrimum et sapientissimū. et optimum non īclinaretur ad efficiēdū circa aliquē fetidissimuȝ leprosuȝ. sic ergo multo magis affectus viri perfecti nullo modo nō solum separari: sed nec etiaȝ retardari deberet ab amore dei sui propter amoreȝ alicuius creati nec vllomō prout potest deberet affici circa aliquem creaturam. sed potius deberet abhorrere et abhomina

ri: sicut supradicta sponsa predictum le-
prosum. Quod nobis concedat τ cetera.

Quedam alia notabilia.

Capitulum: xvi.

Sic pie iuste et caste debet viuere vnusquisq; ac si sciret proprie et pro certo se eadē die vel statim migraturum vel moriturum. Unde nō est perfectionis vt credo ꝙ cō muniter dicūt multi. Si scirem me mortuꝝ infra breue tempus. ita bene me p̄pararem et tam sancte viuerem. Debet enī perfectus dicere non sic. sed sic: Si mille milia annorum viuerem. et hoc scirem pro certo ita studiose tam iuste et sancte ac sollicite volo deo meo seruire ac si hodie deberem de hoc mundo transire. Et in hoc filius: nō mercenarius vel seruus appareret. Sicut enim diligo deū et ipsi seruio propter se. cuꝫ eque bonꝰ sit si multum vixero sicut si parum. ita debeo ei seruire et eum diligere si multum vixero sicut si parum.

¶ Qualiter se debet habere sacerdos cũ ad corpus xpi venit. ¶ Capitulũ.xvij.

Ad missam celebrandam sex considero attendenda. ¶ Primũ est rationis discretõ respectu veritatꝫ vt scilicet sciat quid quis recipere debet. Quid quia verum deum qui fecit celum et terram. et verum hominez qui pro nobis pependit in ligno. Quis quia homo non bestia nisi per peccatum. Unde pre ceterꝫ repellat a se sacerdos bestialitatem peccati. ¶ Secundũ est mentis deuotõ aut eleuatio respectu eius sanctitatis. Debet em̃ sacerdos considerare ꝙ quem recepturus est sanctus sanctoꝝ omniũ est et omnis sanctitatis origo. Et ideo quantum potest sancte et deuote accedet ad ipsum. a se expellens omnẽ amaritudinẽ peccati per lachrimarũ cõpunctionem et omnem ariditatem per deuotionis orationem et dulcedinẽ. ¶ Tercium est animi reuerentia respectu sanctitatis et maiestatis vt scilicet ad tam excellen

tem dominū vereatur accedere tam vilissi
ma creatura. Si enim ante īperatorem
non esset dignus stare homo īfectus pu//
tredine. quanto magis dominū recipere
in sacramento altaris. indignus est homo
miser. cuius omēs iusticie sunt sicut pan//
nus menstruate. Et si iusticie sunt tales
qualia sunt peccata. Et quidē indignissi
mus est ad hoc omnis homo. Consideret
tamen ꝙ maior est dignatio diuina ꝗ̄ in
dignitas nostra. beīgnitas sua ꝗ̄ miseria
nostra. ¶ Quartum est amor et desideriū
cordis respectu sue bonitatis ⁊ benigni
tatis. Unde multū cauere debet homo ne
cū tedio aut cordis tepore ad illud sacra
mentū accedat in quo continetur summa
bonitas et infinita iocunditas. ¶ Unde
mirum videtur quomodo in ista receptio
ne homo non liquescit amoris calore et
quomodo non absorbetur suauitatis dul
core. Consideret ibi sui domini passionē
si vult ad eius amorem accendi. et illius
nobilissimi corporis et sanguinis cibati
onem. si vult desiderium prouocari. ⁊ tā
dem refici prouocatum.

Quintū ē pro se ꝛ pro aliis affectuosa ꝛ humilis deprecatio in sermone respectu sue clementie. Ab ipso em̄ secure potest petere qui dicit petite et accipietis. querite et inuenietis. Et ad hoc credo istud sacramentum maxime esse institutum. vt postuletur venia et gratia impetretur in oblatione illius excellentissimi holocausti. Sextum est totius hominis sūma diligentia respectu sue immense nobilitatis siue nobilissime immensitatis. Si enim cum diligentia magna seruitur alicui principi seculari quanto maiori diligentia debet sacerdos domino suo ministrare et cuȝ omni vigilantia pertractare illud altissimuȝ et dignissimuȝ sacramentum ac si nihil aliud essȝ aut nunq̄ȝ aliud facere deberet. Debet esse ibi tunc intētio tota. prolatio sufficiens ꝛ distincta vt nihil ibi sit confusum vel diminutū. Debet esse nihilominus ibi cōtrectatio prouida et discreta ac omni honestate ornata vt sint omnia ibi honesta et sic omnia cuȝ summa diligentia ibi operetur sacerdos Ad hoc cōsulo cuilibȝ sacerdoti vt pre

ceteris hominibus se omni tempore ab
his omnibus que aliquo modo cor suum
habitaculū summi reges sui polluere pos
sunt siue parum siue multum tam occasio
naliter q̃z actualiter elonget se quantum
potest. Tunc autem precipue cum ad mis
sam celebrandam vadit a cunctis se absti
neat quantum potest et se totum recolli//
gat in seipso nec sensus nec cogitatio ad
aliud diffundantur. suā conscientiā dis
cutiat diligēter. et quod īuenerit lauan
dum lauet habundantia lachrymaruʒ va
dat ad confessorem suum ⁊ extra euomat
omnia venenata et immediate peracta pe
nitentia si tunc facere poterit recolligat
semetipsum. ad diuinam maiestatem ele
uet mentem suam. diuinam consideret ma
gnificentiam et ad propriam miseriaʒ se
cōuertat. vt sic videat q̃z magnus est do//
minus et q̃z paruus seruus. immo q̃z van⁹
et inutilis seruus. Intret quātum potest
in deuʒ. et in seipso quantum potest ad ni
hilum redigat. Et cū fuerit alterat⁹ ⁊ di
min⁹ effect⁹ vt quasi nihil audiat. nihil vi

deat. nihilq3 sentiat aliḋ nisi deū ⁊ pt̄ deū oīa reputet vanitatē. Tunc cogitet qualis fuit erga nos dilectio dei nostri. qui sic ꝑvili re imo pro ta3 detestabili voluit vilis ⁊ ꝯmis reputari et sic vilē sibi vnire natura et in ea a vilissimis et abhominabilissimis tam seua et turpia voluit sustinere. Tunc ruminet illam magnificentiam caritat3 et illo inestimabili ardore quātum valet inflanmetur. Et cum ignitus fuerit caritate circa dilectum adaperiat viscera pietatis et sic pro se vilificato afflicto et letaliter vulnerato compatiatur intra se omnia illa vulnera in se transformet acsi ipsemet iā esset letalit᷑ vulnerat⁹ Et vt magis vulnera christi eius animo imprimantur discurrat ꝑ singula vulnera: et nunc quantum in illo vulnere pass⁹ sit meditetur: nunc quantu3 in isto et quātum in illo. Nunc quanta et qualia fuerit ista obꝓbria/ nūc etiā quāta et nūc qualia ⁊ quāta fuerint illa flagella existimet diligenter. Et cum sic in ista meditatōne fuerit cu3 christo crucifixus quia hoc maxime in isto exigitur sacramento. tunc co

gitet ꝙ illam tam nobilez carnem in cru
cis ara immolatam pro nobis dignatus
est donare in cibum. et sanguinem eius ef
fusuz pro redemptione humani generis de
latere suo in potum. Et nunꝗȝ credas ꝙ
sanguis ille quem recipimus in altari sit
extra corpus eius. Sed tamen vt effusū
pro nobis in passione recipere debemus:
id est sub illa intentione vt tunc eius di
lectionem erga nos mens nostra ruminet
⁊ consideret illius magnificentiam sacra
menti ⁊ (hoc intelligo) quantum potest.
quia vix poterit aliquam inuestigare scin
tillam taȝ immensi amoris domini nostri
iesu xpi. i hoc magnifico sacramēto. Et
cū bn̄ rumiauerit illud magnificū sacra
mentum saluatoris. ⁊ iam quadam cele//
sti dulcedine imbutus fuerit humiliter ⁊
reuerenter ad hoc sacramentum accedat
et cum omni diligentia missam prosequa
tur. adhabitis aliꝗs circūstancijs quas
in huius principio capituli pertactaui.
Cum autem recipere debuerit. aliqua po
terit premeditari si placet vt pote dicat
in corde suo. Ad istud taȝ nobile sacramē

tū suscipiēdū non sufficerent mille anni ad preparationem condignam. Quanto magis ego miser indignus sum. qui coti die pecco incorrigibilis perseuero et in preparatus accedo. Quare domine me fe cisti vt tibi tam execrandam iniuriam fa cerem. q te pono in latrinam peccatorū anime mee? Atenim non est cloaca tam fe tida: sicut peccatrix anima mea. Utinam saltem per hanc immūdaʒ aīam meam ali qualis compunctionis fluuius pertran sisset: vel decurrisset: vt ibi non fuisset tā ta peccatorum sanies congregata. Domi ne iesu quid est hoc? Nunquid ibi te po nere debeo? Sed in infinitum maior ē tua misericordia. q̄ʒ mea miseria. Et ideo de tua benignitate solū confidens te et presumo sumere. Sic īfirmus accedam ad te medicum dulcissimuʒ vt sic tua me dicina liberet. Quanto enī plus infirm⁹ sum tanto plus te indigeo deus meus. et in liberatione mea magis apparebit tue immensitas pietatis. Accedam ergo ad deum meum confidenter quia īfinite sūt misericordie eius. et secuʒ fruar delicijs

beatorum. Ingrediar ergo sponsa ad ipo
sum secumqz volo inseparabiliter cōmo-
rari. Nolo amplius alteri adherere. vt cū
ipso solo gaudium habeam sine fine. Hec
et alia qui dicere voluerit corde dicat. nō
ore. quia non credo expedire illic profer
re alia. qz illa que in canone continentur
¶ Et nota q scdz meū iudicium hec duo
ad istud sacramentum efficaciter recipiē
dum valent scilicet compassio mortis chri
sti. et vilificatio et annichilatio sui. vt scz
quantum potest vilis fiat et indignus ī
oculis suis. qui recipere debet. Cum au
tem sacramentum expletum fuerit cogi-
tet in corde suo et dicat: Post tam nobi
lem cibum nolo stercora degustare. Et cū
ipse sit summa iocunditas nolo de cetero
affici circa aliquam creaturam. Si autez
nullam affectionem seu refectionem spi-
ritualem ibi habuerit. recogitet signū eē
infirmitatis vel mortis. Ignem enim po
suit in sinu et calorem non sentit: mel po-
suit in ore. et dulcedinem non presensit.
Et ideo talis suam miseriā recognoscat
et mutet in melius vitam suam. Si vero

D.i.

refectionē spiritualem ibi receperit non
sibi attribuat. sed infinite bonitati maie
statis diuine. que se ipsam ad bonos et
ad malos extendit. et dicat in corde suo
In me dominus deꝰ mirabilia operatur
ad detestationem miserie mee ad conuertē
tendū me ipsuz. et ad conuincendum be
neficijs iniquitatez meam magnā. Nam
me mortuum sentire fecit et vermē vilis
simū celestia degustare. Si mihi peccato
ri talia fecit dominꝰ. quid faciet si cor
rexero vitam meam. et cum toto conamine
voluero me in melius promouere et cele
stibus meditationibus dedicare vel occu
pari. et decetero sibi soli adherere. Quod
tamen facere recogitet auxilio domini. nō
propria virtute. Et sicut cogitat. sic ope
re adimpleat. Quod nobis cōcedat qui
est benedictus in secula seculoꝝ. Amen.
¶ Petitio ad excitandum cor in amorē
dulcissimi iesu. ¶ Capitulum. xviij.

O Domine deus
meus quomodo ausus sum te alloq̄

vilissima creatura. Nam fetidissimus et horribilissimus sum. et vile stercus. vermisq nequissimus et vanissimus homo. Tu autem es deus deoꝝ. rex regum. dominus dominantium. omne bonū. omne honestū et pulchrū. omnis vtilitas omnis ameitas. omnis suauitas. fons splendoris. fons odoris. fons amoris. fons dulcoris et intimus dilectionis amplexus. Et tamen me rogas. et ego fugio. de me es sollicitus. et de te nō curo: mihi semp seruis. et ego te semper offendo. te mihi tribuis. et ego te semper contemno. me ꝑ vanitatē et nihil diligis: et ego te īfinitum et inenarrabile donū sperno. Fetorem. horrorem. mortalem dolorem. tibi o beatissime. benignissime amantissime spōse ꝑpono. plus me allicit creatura q̄ creator. vanitas q̄ eternitas. detestabilissima miseria: q̄ summa felicitas. Plus me inclinant sordes: q̄ eleuet pulchritudo/ seruitus q̄ magnitudo/ amaritudo q̄ dulcedo. Nam et meliora sunt vulnera diligētis q̄ fraudulantis oscula. Et tamen plꝰ approbo zaffecto fraudulantis vulnera.

ꝙ diligentis oscula. Sed ne reminisca-
ris domine delicta mea vel parentū me-
orum. sed pietatis tue viscera et dolores
vulnerū tuorum Non quod ego sed tu fe-
cisti. in me respice. Non q ego. sed qd
tu pro me sustinuisti considera Si me vt
ostēdis diligis. cur me relinquis. cur me
vagari permittis? Me ergo amātissimo
tene timore. restringe amore. quieta dul-
core. Dulcissime sponse. nescio. nequeo.
nolo tibi fuire. tibi adherere. te toto cor-
de. īmo vix vna particula cordis amare.
Et hoc in me operari potes. tu scis. Hoc
de me tu vis et a me exigis. Quid ergo?
deficiā in beneplacito meo. vl' tu in tuo.
Obsecro vt non preualeat homo sed deus
Nolo in hac contrarietate deficere: sed
me reficere. non succumbere sed succur-
rere festinanter. Viuendo luxuriose me
vides. et me nimis immo me et tuas crea-
turas lasciue amando. totam meam sub-
stantiam dissipaui Nūc recognoscenti pe-
nuriam et miseriam suam et famelico ap-
petitu ad paterne misericordie viscera re-

deunti succurre miserendo. et me oculis tue pietatis agnosce. et dignare mihi radijs tue gratie letabundus occurrere. et cum amplexibus pacis et quietis oscula largiaris mihi. Certe recognosco q in celum. id est totam curiam celestem et ecclesiaz romanã: imo ĩ oẽm creaturã tuã et coraz te. ꝯtemnẽdo peccaui. imo ẽt tibi soli peccaui ꝛ malũ corã te feci. et certe nõ sũ dignus vocari filiꝰ tuus. immo nec mercenarius vel etiam seruus tuus. aut aliqua vilissima creatura tua. Sed miserere ꝑ re mei et dele iniquitatem meam. vt iustificeris in sermonibus tuis. et vincas cuz iudicaris. quia dicunt anime mee inimici mei. non est salus ipsi in deo eius. Obsecro iube vt detur mihi pria caritatis stola. fidei feruentis anulus et calciamẽtis eleuantis et confirmãtis spei. protegant pedes id est affectus. sanguine veri vituli occisi. impinguetur effectus et reficiatur affectus. Aperias cor meum bone iesu ad tua vulnera. vt quãtum me diligas recognoscam. vt sic ebrius tuo sanguine

totus in te resoluat amore. Intret dolor tuus in intima mea. et expiet omnez amorem meum alienum. Sim tecum crucifixus mūdo. vt sim mortuus ꝛ vita mea abscondita sit solum tecum in deo. O vita vera. vita beata. vita felix. que abscondita est ipsi mundo. et associata ipi christo. in deo centro suo quietatur. Unuz est mihi necessarium vnum solum quero. Abscedat ergo a me fantasmatuz multitudo q̄a vnus est dilectus meus. vnus est spōsus meus. vnus est amor meus dominus meꝰ iesus christus deꝰ meus. Nihil ergo mihi sapiat. nihil ergo delectet. nihil me alliciat nisi dominus iesus christus. Totꝰ sit meus et totus sim suus. et fiat cor meum vnum cum ipso christo. nihil me iudicans scire. nihil amare. nihil affectare. nisi dominū nostrum iesum christum et hūc crucifixuz. Ergo bone domine iesu recollige me visceribus. refice vberibus. inebria vulneribꝰ. Euigila ergo anima mea ad viscera compassionum. quibus plorauit super iherusalem. super lazarum. ꝛ in

cruce. immo in illis super te. Et egrediebatur fluuius de loco voluptatis ad irrigandum paradisum qui est in quatuor capita diuisus. Si enim fluuius lachrymarum egrediebatur de loco voluptatis et omnium delitiarum. quanto magis debet egredi de loco omnium spurciciarum. Ergo bone iesu pro me summis delicijs plenus plorasti. Euigila etiam anima mea ad verba istructionum exhortatorum. et permissionum que habes de verbo vite eterne. Euigila etiam ad verba exprobrationis. illusionis et occisionis. ad dolores scilicet passionis et compassionis. Attendite inquid et videte. si est dolor sicut dolor meus. immo domine attendam et videbo. si est amor sicut amor tuus. immo et si est amor nisi amor tuus. Et ideo nihil nisi te vel propter te volo amare. Tu domine iesu me iniquum et pessimum contemptorem tuum. vilissimum fetorem stercorum et horrorem vermium. tantum amasti: vt tanta pro me sustinere et pati dignareris. et

ego te infinitum bonum. patrem piissi-
mum. sponsum dulcissimum. omnis pul-
chritudinis suauitatis et sanctitatis fō
tale principium non tantum diligam vt
saltem pro te moriar mundo. Immo mo-
riar et mihi. vt totus tecū affixus ligno
nihil sentiam nisi te vt et viuam ego. iam
non ego: viuat aūt in me christus. Quid
ergo retribuā dn̄o pro oīb9 que retribuit
mihi. Calicem salutaris accipiā. et nomē
domini inuocabo. Sit ergo calix hic pas
sionis continuus in corpore. salus super
habundantis gratie radicetur in corde:
melos diuine laudis diffundatur quasi ī
desinēter in ore. Laudabo enim deū me
um ī vita mea. psallam deo meo q̄ diu fu
ero. Iocūdū sit ei eloquiū meū. ego vero
delectabor in dn̄o. Eleuabor et ostendam
ei faciē mētis. et in aurib9 ei9 ab ore meo
resonabit īmensa gratiarū actio et magni
ficētie sue laus. Recedāt ergo de cetero oīa
vetera de ore meo. et de animo meo. quia
de9 scientiarū dn̄s est: et ipsi preparantur
cogitationes et voces. Arcū fortiū sup-
abo. et induar virtute ex alto. Gaudens

gaudebo solũ in dño: ꝛ replebitur os me-
um iubilo ꝛ oĩa ossa mea exultabũt in deo
meo. qꝛ me totũ offerã saluatori meo. Dui-
escet cor meũ ĩ dulcedine bonitatꝫ ĩmen-
se. laudabo excellentiã glorie summe ꝛ se-
quar vestigia passionis acerbe. Corpꝰ cõ-
culcetur. cor eleuetur. laude vero repleat
os meuꝫ. vt die ac nocte cotidie dei mei
magnitudine loquatur vel cãtet. Omnia
abijciens. totus inte sitiẽs. nihil preter
te sentiens resoluar in te. et in te centra-
liter quiescam. Abscedat vanitas. acce-
dat deitas. transformet caritas. et fiam
totus diuinus. Aperiatur cor meuꝫ. ape-
riantur cordis vulnera. iungantur inti-
ma. et sim vnum cum christo. Amen.

Explicit secũda

pars huius libri que specialiter tractat
de his que ad cotemplationem dispositi-
ua et inductiua sunt. et de profectu con-
templationis.

Sequitur Tertia pars.

Incipit tercia pars huius libri que specialiter tractat de cõtēplationis quiete. et de his que ad dictam quietem peruenire volentibus ꝑ utilia et necessaria sunt.

Et primo que sunt que inducant hominem ad contēplationis quietē.

Capitulum primū

Si ad contemplationis quietem volueris peruenire in te tria studeas radicare. Primū est. vt quantuꝫ tuū cōditorem offenderis et ad te et ab alijs cotidie offendatur recognoscas. et de tuis scelerib⁹ intime dolens. alijs scꝫ tanqꝫ tibi cōpatiens. habundanter si potes cotidie lachrymeris et hec cogitans magis tristari desideres qꝫ gaudere. cernens q non sumus in statu leticie sed meroris. Magnum est eñ si deum nostrum sic grauiter offensum in nostris delictis possumus to

to tempore vite nostre placando placaret. Et hanc consolationem debemus eligere in presenti. pro posse semper nostras et proximorum miserias et nequicias deplorare. et ipse benignissimus dominus anime sic fideliter i amaritudine existēti post lachrimarum fletum exultationem infundet. Et sicut aqua in vite putrefacta cum solis calore decocta. in vinū cōuertitur. sic lachrime imperfecte. contrito feruore caritatis decocte. in vinum leticie conuertuntur. Nec eñ decet dominum tam nobilem in aliqua domo habitare nisi mundissimam inuenerit. et cum omni diligentia lachrimis expiatam. ¶ Secundum est vt nitaris quantū potes xpi compati passioni. et vbique eum tecum circūferre in corde. Nisi eñ compatiendo nouerimus pati secum: secum non poterimus iocundari. Si eñ bene passionem fueris meditatus et multum intraueris latus eius: cito venies ad cor eius. O felix cor quod sic cordi christi dulciter colligatur. cuius leua sub capite ei9 et dextera illud āplexatur. quia tūc recte cū sponsa sponsus collocatur et col

ligatur in cubiculo. Sed optimum cor
mihi narra obsecro dulcedinem quam tu
sentis: quibus affluis delicijs ēn occul-
tes. Sed vt bene video non audis: quia
cor tuū absortū ē p̄ dulcore. Iā tu interp-
tis tui existēt ī carcere oblitus es. Cerno
enim sic te amenitate nimia esse captum.
vt iam non sint amplius neque vox neqꝫ
sensus. Quicūqꝫ em̄ ad contēplationis q-
etem et dulcedinem nisi per istud ostium
voluerit intrare. furez se reputet et latro
nem. ¶ Tertium est. vt possidere non cu
pias nisi deum. et quicquid nisi deū ha-
bueris. aut oblatum fuerit. vel videris.
aut nominare audieris. debes tanqꝫ de
tot folijs non curare. sed in deo solo sta-
bilias mentem tuam. et solus soli sibi iū
garis. Tūc in auribus tuis melos sue elo
quentie resonabit. thezauros sue sapien
tie reuelabit. melliflua oscula exhibebit.
teqꝫ pre delicijs non poteris sustinere. ꝛ
suis te sustētans amplexibus nimia dul
cedine absorbeꝫ. O felix anima. quo ab-
isti. q̄ nos in tanta amaritudīe reliquisti

Nuncia nobis obsecro si tibi sufficit istd bonuz. aut si vis q de nostris obsequijs tibi transmittamus. Sed vt puto vel credo. nō reputas nos exennijs sed stercoribus habundare. Quid tibi offendimus. o anima mea iocunditate repleta. q etiaz maxima nostra aspicere non dignaris? Quare que sic diligimus tu cōtemnis? Sed vt video nobis non loqueris. quia rapta es a dilecto. O amor ineffabilis. q̄ sic cor conglutinat suo fini. O mira benignitas saluatoris. qui se singulariter diligentes tam dono visitat excellenti

¶ Quam gloriosum sit et qualiter possit homo mutari in deum.

¶ Capitulum. ij.

O. Mirabilis mutatio dextere excelsi. Sic enim apud homines temporalia diligentes vel amantes mirabile esset. si quis vnum fetidissimū stercus ɔmutaret in oēs delicias

et honores mūdi huius. scilicet, ut pro uno fetidissimo stercore haberet huius mundi plenam dominationē. et quantū ad temporalia ad modum imperatoris. et quantum ad spiritualia ad modum pape ꝛ nullam resistentiam habere posset. et īsuper maligni spiritus obtēperarent ei. et nō solum terra sed etiam celi ꝛ sydera ad suum regerentur nutum. mortificare etiam posset. et mortuos suscitare. et infirmos curare. et etiā posset cursū nature in omnibus mutare. et haberet omnes diuicias et delicias quas citra deum posset excogitare. immo quas deus posset facere dū tamen in deum non ducerent. sic immo sine comparatione multomagis est admirabilis laudabilis et amabilis illa cōmutatō quando quis commutat se in deum. Nam maior est sine comparatione distantia inter hominem et deum. ꝙ inter quancunqꝫ vilissimam creaturam et omnia que citra se deus facere posset. Tunc autem homo se ipsum commutat in deum. quando eligit ꝛ diligit se odiri. et solum deum diligere. ꝛ circa nihil aliud vult affici nisi solū circa

deum. et ille sol⁹ in suo iacet affectu et de nihilo curat nisi de ipso deo. et totaliter sitit quomodo per se vel per alios honorificetur dominus deus suus. O commutatio desiderabilis. Naz certe iste vulnera pec-catoꝝ in xpi vulnera commutauit et mentis feditatem. in dei bonitatem. suam vilitatē in dei maiestatem. suam nequiciam in dei clementiam. amaritudinez cordis in dulcedinē creatoris. Nam totus ē in deum vel dei. et nihil nisi deum requirit. Cor suum plenum est ipso deo. se exuit et deum induit. zelo dei sibimet guerram facit tanq̄ȝ crudelissimo hosti. Si ergo talis est commutatio ista. cur serue nequaz. infidele mancipiū. inutilis creatura hoc adimplere retardas. Caue etiam ne hoc adimplere studeas cum torpore vel teporre operis. grauamine cordis. ārietate pectoris. insensibilitate mentis. sed poti⁹ cum animi auiditate. feruoris intentōne amoris imensitate. maxime cum nihil sit vtilius homini. nihil delectabilius. nihil nobilius. Si ergo te ipsum exueris et per hunc modum in deum intraueris.

caue ne extra ipsum possis aliquomodo i
ueniri. Et si aliqua mentis infirmitate vl'
negligentia te exire contigerit. illic stati
recurre cum fletu. et deprecare supplicit
vt tibi indulgeat. et dignetur te fugiti//
uum seruum recipere. Et tunc proponas
firmiter in corde tuo. q amplius inde n̄
exeas Non tamen dico vt tale propositū
facias quod ad nouam culpam te obliget
q2 fragiles sumus z inconstātes Et si mil
lesies ab eo exieris. totiens ad ipsum re//
curras. ¶ Regula istius capituli bona ē
Quod nullus cum deo potest bene perfe
cte vniri vel esse. qui alicui creature affe//
ctum suum ligatum siue inclinatum habet
¶ Quod mirabile est gustantem semel de
um posse ab eo amplius separari.

¶ Capitulum. iij.

M m Ultum mira
ri debemus. immo nos non mire
mur. quomodo homo semel deū degustās
et eius dulcedinez. potest ab eo amplius
aliquatenus separari. et quomodo nō ob
liuiscitur omnia ex ebrietate nimia. et co

medere. et bibere ac dormire. et si quid a
liud ante ipsum ponatur quomodo potest
ibi aliud q̄ꝫ suum dominum benignissim
intueri. et in eo summa dulcedine dele//
ctari. cum ipsum in omnibus sciat esse et
in omnibus illū inuenire possit ac in om
nibus requiescat? O q̄ꝫ bonus israhel de
us: his qui recto sunt corde. O q̄ꝫ dulcis
et suauis est spiritus eius in eis. O quā
ta amaritudine. quanta tristicia. quanta
anxietate repleri deberet aliquis. qui eti
am ad momētū illa seq̄straret dulcedīe.

¶ Quod homo in breui potest eē ꝑfect⁹.

¶ Capitulum quartum.

QUicunqꝫ per
contemplationem ad summitatē
montis dei vult peruenire. oportet q̄ nū
q̄ꝫ quiescat dū vigilat: sed semper per mē
tis eleuationem ascendat. Nam in isto a
scensu non quiescere est q̄escere. et q̄ qui
escere vult fatigatur: nec postea sic potest
bene ascendere immo contingit aliquan
do q̄ cum quiescere vult in tantū fatiga/

tur: vt ampli' nullo modo ascendere pos
sit. In ascensu em̄ montis materialis. q2
caro infirma est. quietem interpositaz re
quirit. In ascensu autez montis spiritu
alis. quia spiritus promptus est: cõtrari
um requiritur. vt scil3 non quiescat spiri
tus: sed dum fatigatur: tunc ascendere
debet velocius. currere fortius et recen//
tior fiet et auidior erit ad maiora. et sibi
leuius apparebit. et delectabilius et sua//
uius et dulcius gradietur. non quiesce//
re eligens pro quiete. Et ideo stulti sũt:
et quid sit contẽplatio inexperti. qui cau
sa resumendi vires requiescunt. Tũc ha
beant pro certo q2 in illa quiete vires mi
nime resumunt. sed potius disperdunt.
Unde si fortiter currit animus contem
plantis: tunc suaue est ei si plane incedat
incipit fatigari: si quiescit vires disper//
dit. Et ideo non est aliud nisi cum virgi//
ne ascendere in montana cum festinatio//
ne. Si quis h' capere nõ potest. sed vult
quiescere. et tamen ascensuz in desiderio
habet: hoc restat remedium. q̄uis non va
leat his que dicta sunt adequari. scilicet

vt saltem modum ascendentium materia
liter nõ deserat. Nam qui materialiter in
montem ascendunt. et in medio fatigati
quiescere volūt non descendunt ad quies-
cendū in valle. quia sic ad sūmitatē nūq̄
venire possent ⁊ stultissimi reputarentur
ab omnibus hominibus. Sic sunt stulti
reputandi et nunq̄ ad cacumen contem-
plationis peruenient. qui hodie per con
templationē modicum vel multum ascen-
dunt. et affecti tedio ad locū vnde veni
unt siue ad statum vnde recesserant rede
unt ad quiescendum. et in peccatoꝝ siue
vanitatum vallibus seu imperfectionis
planicie credunt ad ascensū effici fortio-
res: ignorantes q̄ vix poterunt ad locū
siue statum ad quem peruenerant perue-
nire. Et ista est ratio. sicut credo. quare sic
pauci homines contemplatiui attingunt
supercilium montis. Unde si homo ascen
deret quantum posset et ibi quiesceret.
non inde recedens aliquo modo. et cras
eleuaretur altius. et ibi etiam figeret pe
dem cordis. et postmodum sic ascende-
ret sic faciendo semper. dico vobis. q̄ iste

plus proficeret in vno mense. q̄ȝ alius in quadraginta annis. qui retrocederet ad quiescendum. et semper ad idem rediret Et credo ꝙ iste in breui consummaretur ī statu. et esset gloriosius coram deo. ⁊ a tota celesti curia predilectus Si autem in monte timueris aliquid. curras ad cauernas lateris christi. Si vero nō potes abstinere a valle quia ibi nutrit9es. nec vis adimplere que dixi. hoc saltem fac vt ad vallem tue miserie ⁊ totius humani generis condescendas per humilitatem tui ⁊ compassionem proximi. tam de tuis q̄ȝ de alienis dolendo peccatis et pro eis veniam postulando a deo. Quam ipse concedat qui est benedictus in secula Amē.

¶ Unde hec breuis regula hec omnia in breui comprehendit. Qui voluerit per contemplationem ad summitatem montis domini peruenire nō quiescat nec retrocedat donec assecutus fuerit quod intendit. nisi forte descendere velit ad suorum et aliorum tristiciam peccatorum.

¶ Quomodo anima inebriatur in contē

platione a creatore suo.

¶ Capitulum. quintum.

O Altitudo diui-
tiarum sapientie et scientie dei.
q̄ incomprehensibilia sunt iudicia eiꝰ et
inuestigabiles vie eius. Quis ascendet
in montem domini. aut quis stabit in lo
co sancto eius. Sed si quis ascendere vo
luerit per quā viam. cum inuestigabiles
sint vie eius. Audi dilectum tuū anima
dilecta. et gaude cū cuncta que dicta sūt
cum omni diligentia studueris adimple-
re et sic deo appropinquaueris vt nihil p̄
ter ipsum valeas cogitare. et cetera pre-
ter ipsum tibi sint in nimia amaritudine
et quasi libentius velles animam a corpo
re separari. q̄z animā tuam separare a con
tinua cogitatione dei tui vel quasi conti
nua. Et quasi videretur tibi q̄ te ipsum
non ames nisi te propter ipsum amauerꝭ.
Quid tibi de dilecto tuo ꝯtigat ausculta
aōre repleta. imo ī amore ꝯfusa. Iste dile-
ctꝰ tuꝰ o dilecta a q̄ n̄ potes aliq̄teꝰ separi

se ipsum a cogitatu tuo continuo paulisp subtrahet. ita vt cor tuum circa aliquid aliud incipiat euagari. et tu videns eum quem fortiter diligis abscessisse. nimia auiditate repleta queres vndiq; quomodo possis quem sic fortiter diligis inuenire omnibusq; creaturis breuiter nunciabis vt dicant vel iudicent tibi. vbi est dile-ctus tuus. q2a languida efficeris pre amo re. Quanto tunc fletu. quanta lamentatio ne perfundaris. quãta anxietate post di lectũ tuũ discurras: tibi nescio enarrare Sed o mirabilis inebriatio amoris. Hoc ipso q2 in ipsum tendis. cũ ipso es. et ignoras. Sed quid faciet dilectus tu us omni amore repleta? Nunquid pote rit se ãplius occultare? Ne dilectissim9 spõsus tuus q2tocius presentabit. et tu illum videns quem cum tanta auiditate quesieras nimio amore amplexaberis cũ semper tamen cum omni reuerentia et ti more. Sed quanta ad hec assit tibi con-solatio: tunc si sapiens fueris. poteris ex periri: Sed audi o amantissima domini.

cum te securam reddideris. iterū se ab-
sentabit. Et tunc maiorem ardorem q̄ᵹ p⁹
ipsū requirendo habebis. Quid tibi di
cam⁹ Iterum se absentabit et iterū atqᵹ
iterum. et breuiter totiens a te se absen-
tabit. donec sis sollicita custodire euᵹ. vt
te securam non audeas reddere. et om-
nia habeas iam suspecta Sed o felix ani
ma. audi quid faciet tibi dilectus tuus.
Cum secum incipies delectari vel quie-
tari vino dulcissimo, incipiet te potare. ꝛ
tu eius alecta dulcedine. amplius euᵹ in
cipies affectare. ꝛ ipse largissimus ampli
us tibi dabit et quāto plus dabit ampli
us postulabis. et ip̄e benignissimus am-
plius tibi ministrabit. Quid dicaᵹ⁹ Sa
tiari non poteris. donec inebriata fueris
et vino iam vndiqᵹ perfusa. Utrum autē
post frequentem et nimiam inebriationē.
saporem aut raptum consequaris: sicut
dominus tibi concesserit poteris expe-
riri. Largissimus est enim. et plus sine
comparatione q̄ᵹ credi valeat. elargitur.
¶ Hoc tamen debes semper habere

in corde tuo q̄ tu sis vilissimus et q̄ nul
lo modo ad hoc aptus sis immo per maxi
mum tibi debet videri. si ipse delet pec
cata tua etiam cum quantacūq͵ penaruꝫ
afflictione in hoc mūdo. qui est laudabi
lis et gloriosus in secula Amen.

¶ Quod homo ante raptum diuersimo
de inebriatur.

¶ Capitulum sextum.

QUoniam in
pluribus locis supradictorum ca
pitulorum diximus hominem diuina in
fluentia inebriari posse. vt mens tua ampli
us eleuetur. volo vt ebrietatem illarum
influentiarum diuinarum non ignores.
Debes enim intelligere q̄ vir contemplati
uus. quāuis multas consolationes habe
at spirituales. anteq̄ ad soporē et raptuꝫ
perueniat ad quod pauci attingūt: valet
duplicem experiri ebrietateꝫ. ¶ Prima
est quedaꝫ habundantia iocunditatis in
corde. et vehemens iubilatio mentis que
post multum fletum aut considerationem

passionis christi aut per magnū ferniorez amoris singularis in deum venit ex qua dam noua influentia z diuina irradiatio ne in mentem. Et illa leticia tantum ha bundat in corde vt etiam in menbra cor poris redūdet et illa faciet diuine clemē tie arridere. et pre exultatione nimia ad modū ebrij precipitanter graditur :qui etem non sustinēs et creaturas quas īue nit sui creatoris amoris magnitudīe am plexatur. Et bene potes credere q cor su um nō multuz applicat ad terrena. sed si aliquid occurrit. omnia reputat esse vana
¶ Est alia dulcedo siue ebrietas que ni mia dulcedine replet cor ex diuino cōsor tio. hec venit per contemplationis quie tem et in tantum habundat hec dulcedo in corde vt redūdet ad omnia menbra ha bunde. adeo vt totus sibi tam interius q̄z exterius mellifluus videatur. Et sicut p̄ ma ebrietas pre hylaritate quietem non sustinebat sic et ista pre nimia dulcedine quiescere facit. Et hec in tantū incendat vt soporez generet. non auferet totaliter

particularium sensuum actus. sed ad mo
dum ebrij esse liberos non permittit. et
tunc quasi quicquid viderit reputabit q̄
dam diuina dulcedine habundare. Et
quāuis prima sit in intentione leticie. et
ista in intentione dulcedinis. tamen nō
oportet dubitare quin illa senciat dulce
dinem. et ista leticia non priuetur. Et q̄
uis nō sit necesse timere de prima. sed po
tius sit gaudendum. tamen de secunda q̄
cōsistit in quadam admirabili dulcedine
cordis. semper securuz est dubitare. quia
diabolus transfigurat se in angelum lu
cis. et consueuit aliqñ similia procurare.
Uellet em̄ q̄ hō supbiret. et se aliq̄d repu
taret vt talib⁹ delicijs frueretur et ibidē
q̄esceret. vt sic auerteretur a deo. Et h̄ be
ne permitteret dominus euenire. quia a
liqui contemplatiui aliquādo de se nimis
presumūt. aliosq̄ contemnunt et credūt
se deo esse proximos. cum tamen sint per
superbiam a deo nimis elongati. Et ideo
diabolus pater superbie hanc potestatē
in eos accipit. vt talibus delicijs illos

decipere possit: Et ideo cum summa di-
ligentia attendenduz est vt quandocūq
acciderit talis delectatio aciem mentis
in deum dirigas. nec ab ipso cor tuum
discedat. Et si delectari oporteat. solum
delecteris in deum. Tunc si a deo essz illa
dulcedo deberet intendi. si a diabolo de-
beret priuari. aut saltem remitti. Quod
si deus in hoc te voluerit aliquando con-
solari. vt qui pro tuis aliorumq peccatis
amaritudine repleris aliquādo delicijs
perfruaris. regratiari sibi debes vt potes
et adhuc tamen timere ne presumptionē
incurras. Potes enim cogitare ad humi-
liandum cor tuum sub hac dulcedine q
dominus pro paruo aliquo bono quod fa-
cis ī presenti. quod tu reputas esse mag-
num fortasse vult tibi pro premio dare il-
lud. quia te premijs eternis reputat esse
indignum. Potes enim timere ne illud
dulcissimū vinū tibi adhuc spiritualiter
febricitāti piculū mortis inducat. id ē oc-
casionalit te faciat sbire. Ideo pleno corde
dū sumus ī hac valle miserie cōstituti. debe

mus magis appetere cum christo crucifi
xo affligi. q̄z periculosis delicijs affiui.
Et sicut cotidie peccam⁹. immo quasi cō
tinue. sic debemus pro eisdem peccatis
velle penaz continuam sustinere. Et sicut
sumus villissimi serui dei. sic debet no//
bis placere. immo debemus appetere. ab
omnibus vilissimi reputari. Et sicut ad/
honorem dei facti sumus. sic illud solum
deberet in me et in alijs placere mihi qđ
ad suum tendit honorem ⁊ illud solū dis
plicere quod in contrarium vergit. De/
idifferentibus autez nullo modo debem⁹
curare. nisi quia omnia debemus ad laudē
dei referre. Quod nobis concedat ⁊c.

¶ Quod contemplatiuus debet gaude
re de bonis proximi quod si non fecerit
tria mala committet.

¶ Capitulū. vij.

Hec omnia etiam appetere debes o contempla
tiue cuilibet homini et debes pro quoli//
bet honine sollicite orare. Et quando vi/
des aliquod bonum in proximo mirabili

ter gaudere debes. etiam si illud nō vide
as in te. Quod si non feceris. sed potius
dolueris. tria maxima mala in hoc pecca
to committis. ¶ Primum est q honorē
dei. qui in bonis illius resultat odire vi
deris. ¶ Secundum est q passionē chri
sti qui ad hoc est passus vt vnusquisqꝫ ha
bundet virtutibus contemnis. ¶ Terti
um est q caritatem qua proximuz sicut te
ipsum diligere debes. et eius bonum af
fectare sicut tuum. laceras et diuidis.
Multuz ergo bonum proximi diligas ꝛ
procures. et maxime spirituale. et etiā cū
necessitas se obtulerit temporale. et sem
per spiritualia tibi dominus exhibebit.
et tandem ad celestia te vocabit. Ad que
nos perducat: qui pro nobis voluit cru-
cis obprobria sustinere Amen.

¶ Quod contemplatiuus nō iudicet ali
os propter defectus in ipsis apparētes.
Capitulū. viij.

Diabolus ī ma
licia antiquatus viros contemplationis
cernens in celestibus conuersari. vnde

propter superbiaꝫ est eiectus. nititur mo
do aliquo eos ad se attrahere. Et quia vi
det eos non posse vincere in aperto: co
natur saltem decipere eos in occulto. Sꝫ
q̄uis diuersa mala diuersis temporibus
suggerat. tamen ad hoc nititur. vt contē
platiuus de se presumat. et alios iudicet
viciosos. apostolice inherens sententie.
omnia iudicat spiritualis. et ipse a nemi
ne iudicatur. Sꝫ o pestis atqꝫ mors gra
uissima et occulta. Hec deum fugat. pre
sumptionem pessimam inducit et abhor
rendam. hec vescentem in croceis facit
stercora amplexari: hec spirituali plenuꝫ
leticia ad accidiam ducit: hec omnia ad
honorem dei referenda facit diabolice
fraudari. Sed o homo nunquid in altuꝫ
contemplationis ascendisti. vt sic faciēs
aliosqꝫ iudicans debeas magis precipi
cium sustinere? Pone ergo te nouissimo
loco in consideratione tuiipsius / et cade
re non valeb. et dei cōmendans opa om
nia cōmēdabis. Attende ergo o homo ī
contemplatione constitutus et cognosce
qualiter deus propter suum honorem fa

ciens creaturam. diuersis diuersa volu|it munera elargiri. vt non vno modo sed multiformiter honoretur. atq3 sui thezau|ri manifestari sic queant. et commendādi suā magnificentiam materiam multipli|citer habeamus. Debes ergo cogitare pri|mo q deus sicut bonus paterfamilias or|dinans domum suam pensat filiorum sapiē|tiam potentiam et bonitatem. et secundū quod viderit diuersa committit officia et tribuit dignitates. Cogita ergo pmo tu qui contemplationi vacas. q deus pater tuus benignissimus. sciens te ad omnia imbecilez. noluit te in periculosis et diffi|cilibus ac implicatis operibus ministra|re. sed sua clementia tanq3 infirmum. per contemplationis quietem te voluit con|solari. Alios autem cernens in caritate feruentes et fortiter radicatos voluit su|per periculosa et difficilia ordinare. sibi nihilominus quietez tribuens post labo|rem. et consolationem non modicaz in la|bore. Si ergo videris te spiritualibus inherere: ceteros autem circa alia labora|re. nō eos iudices: sed sapientiam et boni

tatem dei in eis īspice. Te autē in firmū agnosce: aliosq3 cōsidera esse fortes. Quo modo eniz fortem te reputare potes. qui propter nimiam tui infirmitatem. lecti molliciem. id est contemplationis dulcedinem sustinere non vales: sed ad modū arūdinis omni vento moueris. Quid ꝗ faceres. si te oporteret vna manu edificare. et alia hostes gladio effugare. Nempe solo pauore deficeres. Lauda ergo dominum deum tuum qui potentes in arduis posuit et aduersis prudētes cautos fecit studijs. clementes bonorum temporaliū fecit distributores. Te autem ne deficeres voluit quiescere per contemplatiōis quietem ne errares. noluit te subtilia et curiosa inuestigare. vt simplicitatem haberes. ne malus dispēsator esses. voluit te omnia abnegare vt pauper esses. Non ergo te de istis exaltes. et alios iudices. sed exaltes. nec ab eis excludas eos ꝗs videris ociosos. Debes enim cogitare ꝗ tanq3 sapientes ꝛ probi thezaurum acquisitum abscondūt: laborantes in occulto et in publico quiescētes. Aut certe co

gita q̄ ille qui dedit ventis pondus per
mittit eos in istis minimis et manifestis
deficere. ne de maximis que sibi cōcedit
in superbiam eleuentur. Et q̄uis sic face
re debeas de omnibus supradictꝫ. tamē
quia vides eos inpericulo esse. debes tu
qui ī quiete es pro eis orare. vt sic possis
eos allicere ad quietem. Debes secundo
omnia ad laudē creatoris reducere. Qđ
facere poteris per hunc modum. et etiam
melius si dominus dignabitur tibi iudi
care. Cum etiam videris aliquos in pre-
latione temporali vel spirituali. siue ī di
gnitate aliqua constitutos hoc esse factū
ad commendandum magnificentiam ꝛ po
tentiam dei cogitabis. et eum laudabis
Cum autem aliquos insistentes scientie
videris et non solum etiam creatoris. sꝫ
etiam creaturarum occultissima inquirē-
tes et quēlibet versiculū curiosissime ob
seruantes te ordinantes hoc esse ad ma-
nifestādum dei sapientiam non ignores
et in eis diuinam sapientiam cōmendabꝭ
Cum autem videris aliquos temporali-
bus negocijs insistentes. in ipsis laudabꝭ

Dñi.

dei prouidentiã. per tales quiescentib9 prouidentem. Si videris aliquos insi- stere operibus pietatis. i ipsis laudabis diuinam bonitatem. se ad omnia diffun- dentem. Si videas aliquos ceteros iu dicare. domini iudicium time. Si vide as penam inferentes. diuinam recogita iusticiam Si rigidos diuime insticie ex pauesce rigorez. Si reprehensores cau sarum discussionis futuri iudicij recorda re. Si calorem habueris. recogita dei pa tris erga nos nimiam caritatem qua suũ filium voluit incarnari. et pro nobis om nib9 crucifigi. Si videris prelatos cir- ca punitionẽ remissos. in eis diuinam mi sericordiam cõmendabis. Si frigus ha bueris. ab omni estu miserie ad refrige- rium anhelabis. Et sic omĩa potes redu cere ad laudem conditoris. Non enĩ de bet esse creatura. in qua tuũ honorifices creatorez Hoc ipso enĩ omnis creatura di gna est omni laude. q a deo condita est. et ab eo conseruatur i esse et hoc ipso q dat eẽ scilz dei eius. et suum mirabiliter cõmen dat auctorem. Hec pauca exempla posui.

vt habeas mentē et viam ad maiora. Et istud est diuinuz iudicium ad quod tevo luit apostolus inuitare ī auctoritate pre dicta quam tu pessime assumebas.
Non enī vult apostolus innuere q̄ spiri tualis homo ceteros debeat contemnere vel iudicare. cum alibi ipse dicat Nolite ante tempus iudicare. Et alibi. Tu qui es qui alienum seruum iudicas? Sed tu dices q̄ hec secreta diuine sapientie nō percipit homo carnalis sed spirituali mē te preditus vt dixi q̄ melius in creatu ra qualibet iudicabit. id est discernet Iu dica ergo et tu omnia id est diuinaz sapi entiam et bonitatez in omni creatura di scerne. vt verum omnium honorifices conditorem. Si autem aliquem certitu dinaliter et probabiliter noueris pecca torem. caue diligenter ne propter hoc ip sum condamnes. nec etiam ipsum cōmen des. sed vicium tibi displiceat et compa tiaris in quantum poteris personne.
Laudabis etiam dominum deum tuum qui non permisit impium grauius cade re. nec te illud viciū ꝑpetrare Nullomo

do enim dubites q̄ si te non custodiret a malo. grauissima et turpissima deduceres ad effectum. Deum etiam suppliciter ex orabis. vt ipsum et quemlibet peccatorē reuelet a peccato. et te custodiat ab om// ni malo. Nisi enim noueris compati pec catis proximorū ad bonum indurabitur cor tuum. et forte in malum corrues sine freno. Qui enim fideliter oratione vel ex hortatione bonum proximi non procurat cum facere potest: nō dubito q̄ ab ipso do mino elongatur. Sed quanto magis cre dis ab his dominum elongari. qui arri// dendo detractoribus ac ceteris peccato ribus applaudendo eos in sua malicia fa uent et audatiā tribuunt iterum similia faciendi. Si ergo oportunitas se obtule rit malum argue aut si non expedierit sal tem tristiciam pretende faciei. vt aliqua liter confundatur peccator. Nec attendas magnitudinem alicuius. quia illum repu ta asse magnum. qui approximat deo et tanto meliorem vel maiorem. quanto am plius approximabit. Que enim peruersi tas facit seruū diaboli timere et magnū

reputare. et filium dei adoptiuum contē
nere iam arram patrie possidentem. Ue
sania est nimis magna. a qua nos custodi
at christus. qui est benedictus deus in se
cula seculorum Amen.

Quod contēplatiuus non reputet ali
os impares sibi.

Capitulum nonum.

NOn cessans an
tiquus hostis cum non potest virum con
templatium in hoc decipere. vt velit ali
os iudicare. saltem nititur eos ad hoc de
ducere vt quia vident se in multis operi
bus que ipsi faciunt proficere alios imp
fectos esse iudicent. quia eisdem non va
cant laboribus aut certe quia eadez qua
ipsi sollicitudine et quiete siue vigilia et
abstinentia non vtuntur sed potius eos
vidēt secundum suum iudicium occiosos
vel cernūt eos circa temporalia implica
tos. in quibus ipsi qui sic mundo profi
ciunt aliquando offendunt. Sed o error
pessime et occulte qui secundum exterio
rem. cōuersationem vult de interiori ho

mine iudicare. Non enim requirit tantū
laborem corporis: quantuz laborem cor
dis edeficiuz spirituale. immo apud deū
primū sine secundo non valeat secunduz
autem sic sine primo et quod vni est noci
uum. alij quandoqz perutile erit. Et sicut
facies hominum sunt diuerse: sic ꝛ modi
viuendi et in bono proficiendi. Et ideo
quando te vides laudabilibus operibꝰ
fulgere. et alios vides circa alia intētos
et negligētes. cogitare debes ꝙ licet ista
sint in aperto. in occulto tamen vel saltē
in cordis cubiculo laborant opera deli//
cata. Et quia deus illos per cordis san//
ctitatem diligit specialiter forte non cu
rat eos exterioribus laboribus aggraua
re. vt ne tam interius ꝙꝫ exterius laborā
tes sustinere non possent ¶ Debes ergo
ad istam temptationem expellendam pri
mo in corde tuo cogitare ꝙ nō est consue
tudo ꝙ filij regum cotidie ad lucranduz
panem suū manualibus operibus se af//
fligāt: sed vt delicate et sine labore mag
no de regalibus delicijs nutriantur Nā
sic est ad litteraz. ꝙ oportebit multoriēs

vnum fratrem ad habendam vnam deuo
tionem aut aliquam interiorem ordinati
onem multum laborare. et illud idem vel
melius habebit alius in sola mentis con
uersione ad deum.
¶ Secundo cogitare debes. q illud qd
habere laboras. et modo de nouo incipis
degustare. sit iam in alijs inueteratum. et
firmiter radicatum. Et fortassis ista est
ratio vna. quare affici sicut tu exteri9 cir=
ca bona spiritualia non videntur. qz dul
cedo spiritualis de nouo veniens. mutati
onem inducit. sed non sic vt credo. illum
qui iam diu est mutatus immutat. sed per
ficit et conseruat. Et quando vides te
quodāmodo liquefieri pre amore. alios
vero minime. cogitare debes. q ad calorē
solis iusticie ad similitudinem solis mate
rialis aliqui liquefiunt pre amoris fer=
uore adeo vt sua membra valeant sustine
re. Alij vero desiccantur non solum ab
aquositate peccati sed etiam ab humidi
tate reliquiarum peccati et in bono ita
consolidantur cōtra malum. vt nihil a ca
ritate dei valeat eos separare.

Aliqui vero maturescunt ita quod sibi tā
interius q̄ȝ exterius dulcissimi videantur
et abolita iaȝ oī mentis acerbitate iaȝ po
tius in patria q̄ȝ in via habitare cernant
Aliqui vero crescendo ad modum arbo//
rum. quāuis tales dulcedines non degu
stent. crescentes tamē de die in diem fi//
unt apud deum maiores. Alij autem pu//
trescunt vt mali. Cum ergo aliquos istoꝝ
effectuum recipis. debes credere q̄ ille
idem affectus vel maioꝛ sit in fratre tuo.
Et q̄ȝuis non sic cito liquefiat pꝛe amoꝛe
sicut tu. fortassis consolidatur vel matu//
rescit vel crescit i bono. ⁊ huiusmodi sūt
foꝛsan melioꝛes effectus. Et certe cū cre
dis te lique fieri tu marcescis ⁊ ideo ali
os nō minus te pꝛopter talia perfectos
iudices: sed potius time ne sibi tu valeas
comparari. Nam si cera cum liquescit ad
solem. ceteris creaturis diceret. nullum
beneficium solis aut non ita magnum p
cipitis sicut ego. stultum esset quia et si
non liquefiant ad solem sicut ipsa. tamen
arboꝛes potioꝛa fructus percipiunt be//
neficia. Potes et a te ad huc totaliter p̄

dictam tēptationem effugare. Debes nāq̧ cogitare q̄ sicut q̄ztum ad bona temporalia bonitatem dei percipiamus omnes ita tamē q̄ secundū aliaz rationem iste et ille: et quot homines immo quot creature sunt tot participandi dei bonitatem differentes rationes recipiūt: ita simili mō credēdum est quantum ad spiritualia in rōnabilibus creaturis. Nam gratia naturam perficit. Et hanc diuersitatez in spiritualibus innuitur apostolus ad corith. Cū dixisset. Volo autem omnes homīes esse sicut meipsum. cum statim subdit. sz vnusq̄sq̧ ꝓpriū donū ex deo habet. alius quidē sic. alius vero sic. Et ex aliis diuersis locis hanc veritatem habere potes. Si ergo ita est. quomodo non aliter spiritualiter viuet et seruiet iste q̄z tu. Aliqui enim tendunt ad deum per quietem aliqui per laborē. alii sic alii vero sic. Et multotiens est melior: qui vilior reputatur. Non ergo aliquem imperfectiorem te iudices si non facit omnia que tu facis.

¶ Cū etiā vides fratrē tuū cū aliq̄ l' cū aliq̄bꝰ ꝯmorari ꝛ tu solitariꝰ es tūc cogita

re debes q iste perfectus est in caritate et propter magnam dei dilectionē vbiqz sit cum eo siue cum fratribus sit siue sol⁹ Et quia tu in dilectione dei es imperfectus vix te potes ad proximū conuertere quin offendas. vix aūt aut nunq̄ ad deū potes bene te conuertere. quin oporteat te a proximo sequestrari sed hoc certe imperfectionis est Nam angeli qui sunt in caritate pfecti. ita bene mouent in deuz cum sunt nobiscum. aut cum nobis ministrant. sicut cum sunt in celo ēpireo Hoc tamen non dico quia credaz sic totaliter posse in via fieri. siue dum viatores sum⁹ sz aliqualiter possumus eos sequi.

¶ Adhuc etiā potes cogitare q sunt ab istis exterioribus retracti. et soli deo vacant. et ita feruenter mouentur in ipsuz q ppt nimiā intentōnē mentis corp⁹ dissolui videatur et ad nimiam redigatur debilitatem. Et ideo vt vires resumant. ne penitus deficiant. et ne etiam sua sanctitas ab aliis aduertatur. se offerūt vt seruos solatio proximoz. semper tamen omnia ad honorem dei facientes. Et ideo

stultum est fratrem suum iudicare pro q̄li-
libet trufa. vl' imperfectū reputare. Sunt
em̄ hodie multi honestissimi exterius. q̄
parum proficiunt interius. Et multi sūt
dissoluti in gestibus. qui sunt in corde sā-
ctissimi aut amicissimi dei. Aut quod pe-
ius est aliqui sunt odoriferi hominibꝰ et
coram deo sunt fetidissimi. et sue exteri-
oris sanctitatis iaz suaz receperunt mer-
cedem. Et aliqui apparent hominibus
peccatores et eoꝝ conuersatio interior
est in celis. Non dico tamen quin multo-
tiens conuersatio exterior correspondeat
interiori. Et quia hoc vel etiam cōtrariū
discernere non valemꝰ. omnes esse dei fi-
lios iudicemꝰ. et nos inferiores omnibꝰ
nisi tamen manifeste cōtrarium videamꝰ
Nam de bonis et de sua eminentia santi-
tatis incerti sumus. sed de nostra mul-
tiplici malicia sumus certi. Magna est
em̄ presumptio velle circa proximuz meū
limitare influentiaz diuine bonitatis qꝛ
mihi omēs mores sui non placent. Et q̇d
insaniꝰ q̄z diuināz influētiā vl' cōplacentiā
velle scd̓z meā ꝯplacentiā r̄gulare. Hoc āt

tunc facio. cum illud quod non mihi pla
cet suspicor non placere deo. Cum etiam
vides aliquos circa exteriora implicari.
tunc cogitare debes quod illa ad laudem sui
creatoris referant. et magis in illis circa
deum afficiantur quam tu. cum te recte conuer
tis ad deum. Fortasse enim quia sic deum di
ligunt vehementer. student ipsum quere
re in omnibus creaturis. quia ipsum in
omnibus nimis laudabilem et desidera
bilem esse credunt et cognoscunt. Et hoc est
magnum gaudium et leticia eorum. cum vi
dent etiam in rebus vilissimis summam dei
potentiam bonitatem et sapientiam mira
biliter commendandam. Et ideo illa vilia
forte sic libenter pertractant ne assimilent
nobis. quibus omnia sunt nociua. Sed forte quando
credis eos occiosos esse inenarrabili tunc
leticia spirituali perfundunt interius. Quis hoc
dissimilent ut sapientes. Aut forte quia
se reputant ita viles non presumunt se di
uine faciei continue presentare. sed se vili/
bus adiungentes nituntur reuerti ipsi in
corde ita tamen quod ipsum in veritate ali/
quando contemplantur. Et hec potest esse

ratio quare sic semper cū alijs iocundan
tur. quia oritur eis leticia ꝙ sic viles ho
mines sicut se esse existimant possint cum
eis quos filios dei reputant ꝯsolari. Et
si dicis propter aliquos. ergo deberent
cum melioribus conuersari. Dico ꝙ for//
te illos meliores reputant: qui minorem
simulant sanctitatem. Aut forte esse cum
illis nō reputant se dignos. qꝛ nimis cō
uersationi illorum est dissimilis vita sua.
Et ideo sufficere eis videtur. si valent eē
cum illis dei filijs quos possunt aliqua//
liter imitari. Sciūt em̄. ꝙ in habentibꝰ
symboluꝫ facilor est transitus Aut forte
nolunt esse cū vel nimis perfectis ne sua
bona intentio cognoscatur. Potes etiaꝫ
cogitare ꝙ forte hoc concessit eis domi//
nus vt circa ista extrinseca implicētur et
cum fratibus cōuersantur. quia sic est de
um difficilius possidere q̄ꝫ si solitarij per
manerent et quanto cuꝫ maiori pugna et
labore deum obtinent. tanto est eis lau//
dabilius. Quis dubitat ꝙ si homo impli
citꝰ vite actiue negocijs adeo pfecte pos
sideret deum. sic ille q̄ moratur solitarie.

quin ei laudabilius esset? At certe vbi ē maior resistentia ibi aliquando intendit vis amoris et per multiplicem intensionē actus siue feruorē augetur substātia caritatē. et idē mai9 premiū assequūtur. Cū ergo eos credis perdere ipsi lucrantur. et cum eos existimabis infirmos inueniret. in patria super te inuenies exaltatos si tamen ibi fueris. Multum em̄ timendum. ne sicut humilitas ipsos exaltat. ita nostra superbia qui omnes alios volum9 iudicare. non deijciat in infernuz. Aut cogita de eis q ipsi approbant posse se deo seruire perfecte in his ad que se inueniunt paratos. magis q̄z accedere ad ardua. et deficere sicut facis. Multum em̄ reputant vel reputare debēt incongruū aliqd tanto domino agere ip̄fecte. Aut forte tam mgna in occulto q̄z parua in publico tam terrena q̄z celestia attemptant facere vt in omnibus his inimicus humani generis impugnetur et ipi in omnibus mereantur. Et q̄uis sic iperfecti tibi videant forte plus in vno interiori motu mouent q̄z tu in multis. Immo forte plus q̄z tu in

omnibus et hoc ignorans minores te nõ iudices alios. sed lauda dominuz qui di‑gnatus est te eis sociare. quoꝝ forte me‑ritis spiritualr̃ viuis et si non viuis per eos forsitam viues. Hec cãt dixi ad repri‑mendum diabolicam temptationem. Et ꝗuis sit sic aliquando: aut sic esse possit ꝛ sic de proximo sit credendum tamen sim‑pliciter mihi magis placet. ꝛ credo ꝙ ma‑gis placeat deo vita cõtẽplatiua ꝗꝫ acti‑ua et vita solitaria ꝗꝫ domestica. et mihi magis placet honestas ꝗꝫ dissolutio et hec credo magis esse eligenda ꝗꝫ illa quia et si illa posset ordinari in deum et ĩ sapienti‑bus ordinetur. tamen semper quod est ꝓ‑pinquiꝰ fini magis est eligendum. ꝛ ma‑gis ipe finis ꝗꝫ quod est ad finẽ. Et ideo licet ita se habeant ista. tamen non est du‑bium ꝙ persone ista habentes se habent vt excedentia et excessa. Nam aliq̃ actiui maiori sunt caritatis et meriti. ꝗꝫ aliqui cõtemplatiui et econuerso et aliqui dome‑stici ꝗꝫ aliqui solitarij et econuerso. Quic‑quid tamen habeamus dũmodo deo pla‑ceamus magnum erit. quia in tanta mul‑

titudine hominum pauci sunt deo grati. Cuius rei causa et pro nobis et pro ipsis debemus cotidie lacrimari non modicum et deprecari ut dignetur nos facere sibi gratos aut si sumus. usque in finem in gratia nos conseruet. Quod ipse nobis concedat. qui propter hoc voluit incarnari et letaliter vulnerari Amen.

¶ Contra superbos et de se presumentes.
¶ Capitulum. x.

O Superbe. O. luciferi imitator inmunde. numquid te cogitas dominum esse? an omnia esse a deo ignoras? Si ergo te aliquid protestaris: certe deum te esse fateris Sed amplius vide ut tua insania reprimatur. Non de alienis stultum est gloriari. Cum ergo cuncta sint a deo si de aliquo gloriaris te comprobas esse stultum. Si autem hec ignoras: te comprobas esse cecum Audi ergo insane. Si gloriari vis et stultus apparere non vis. exclude que non sunt tua et de reliquis glorieris Sed certe si omnia non tua excluseris in nihilum redigeris. Er(

go de nihilo gloriare. si nō vis incurrere vanitatem. Sed specialius ad dona gratum facientia descendamus De illis gloriari non potes. quia hec te habere ignoras. imo si gloriaris non habes Sed etiam ꝙ habeas supponamꝰ. qualiter ea possideas videamus. Tibi proditori et infideli seruo domini tui iusticiam quam habes noster benignissimus dominus tanꝙ pannū albissimū dedit. et tu eam stillare non cessas sanguīe menstruato. Sed o vesania plene. vtinaʒ saltē frontem mulieris meretricꝫ haberes. Queso que sit meretrix sic corrupta que de menstruo glorietur. immo quasi nullam inuenies meretricem que de hoc non intime confundatur. nec etiam audet hoc ipsa amantissimo sponso reuelare. Quid ergo o stulte ī malicia gloriaris? Si tm̄ ī mense semel ad modum mulieris deficeres: haberes forte causam gloriādi. Sed erubesce et dole. qꝛ ꝯtinuꝰ vel q̄si ꝯtinuꝰ ē fluxꝰ tuꝰ. Si ḡ a te solū est malum. et a deo tantū est bonum: non in te sed in domino gloriéris. et de tua turpitudine coram oculis

diuine maiestatis continue erubescas. sic deficere non desistis. Sed dicis. in me nolo decetero gloriari: sed tamen cupio ab omnibus cōmendari Sed o impie latro audi. Nonne stultum est largissimo dño qui omnia tribuit habundāter furari qđ sibi carissimū est. maxime vt videat et sibi displiceat et sustinere nō valeat? Hic est stult⁹ q̄ ab hominib⁹ laudem q̄rit. Ideoqꝫ cum vniuersa propter semetipsum operatus sit deus. omnes laudes omniaqꝫ laude digna ad honorem referas dei tui et in teipso cogita diligent̄ qꝫ ad hoc creatus es et redemptus vt non tu. sed deus in tuis operibus commendetur. Tu ergo domini voluntatem fideliter exequaris vt laudari abhorreas. deum autem gaudeas ab omnibus exaltari. Et quanto magis ab aliquo commendatur tanto in maius gaudium eleueris et studeas quantū potes mente lingua et opere deum tuum omni tempore adorare semper qꝫ actu solam suam laudem intendas Si enim bene diligeres dominuꝫ deum tuum. eiusqꝫ honorem appeteres vt deberes. malles

amarissimis quibuscunqꝫ semper pasci ⁊ ab omib⁹ stultus reputari. imo tāqꝫ sterc⁹ abhorreri qꝫ q̄buscūꝫ delicijs habūdare et q̄tūcūqꝫ ab oib⁹ eleuari. aut q̄ntacūqꝫ corꝑali ꝑfrui sospitate. si de⁹ tu⁹ ī te āpli⁹ non laudaretur. Et etiam posito ꝙ par esset ꝑmium vtrobiqꝫ. hoc deberet gratissimum esse nob ꝙ altissimus deus noster a nobis et de nobis aliquod laudis munusculum recipere dignaretur. Sed propter nostras miserias in contrarium nitimur tota die. O mira ineffabilis amabilisqꝫ clementia saluatoris. qui tam benignissime nostris condescendit miserijs. Quis illā poterit nunciare? O homo totaliter te inuolue in sua misericordia et mirare. et tā dulci domino gracias agere non desistas O mi domine quid tibi contuli ꝙ tam dulciter me superbum atqꝫ arrogantem pertractas et foues. Que est ista gratia quam inueni? Quod ante te me sustines ad momentum? Certe hoc non merui. sed potius cum feris habitare. immo bone iesu nec etiam creatura tua mereor nominari. quid tibi pro his faciam? O immensi

tas bonitatis quid pro his tantis bene ficijs potero tibi exhibere? ego nescio ti bi satisfacere pro delictis nec etiam pro beneficijs laborare. nec tibi valeo aliq̄d dare nisi tuum. Scio quid faciam. Me tibi totaliter exhibebo. et meipsum i te totum proijciam et semper timore et ve// recundia plenus tibi quantum potero. reuerentiam exhibebo. et si dignaberis tibi fideliter continue ministrabo. et si h̄ parum sit quia quod potui feci non dubi to comprobabis. Sed hoc maximum mi hi est. si dignaberis me tecum in arca cō morari. O quaz dulcis tunc mihi esse͡t tua presentia summe bona: Accedam cum si lentio et discooperiaz pedes tuos: vt me digneris aduenam in matrimonio copu lare. Non quiescam certe donec tuis am plexibus gaudeam. et inenarrabili dul// cedine consopitus in tuis brachijs con quiescam. Tunc delicijs affluam et mira bitur et dilatabitur cor meum: et mira suauitate potius nihil nisi te potero cogi tare. Attamen obsecro amabilis domine vt meo regimi nullo tp̄e me dimittas. q̄z

sum anime mee lacerator et lapidator im
pius. Dia que mihi volueris elargiri si
cut illa tribuis tu conserua et tibi soli sit
honor et gloria et cetera.

¶ De paucitate bene obedientium.
¶ Capitulum. xi.

QVis dabit ca
piti meo aquam. et oculis meis
ymbrem lacrimarum. vt plorare valeam per
fectorum statum. quasi ad nihilum iam reda
ctum? Nam terra culta diuinis consilijs
christi exemplis. spinas et tribulos germi//
nant pro frumento. Certe quanto res per
dita est nobilior. tanto debet esse i nten//
sior dolor. Sed vt de multis aliqua vide
amus de obedientia tanquam de religionis
fundamento pertractemus. ¶ Heu curre et
discurre vt si possis in sua perfectione in
aliquibus eam inuenire. et credo quod vix aut
nunquam inuenies eam latitantem. Sed mira
ri potes. quod cum religiones et religiosi mul
tiplicentur. quomodo obedientie perfectio sic in
paucis immo quasi in nullis valeat repe
riri. Certe si multiplicata est gens non est tamen

magnificata leticia spiritualis intensiue
Quieso vt mihi dicas. quis est ille qui ve
lit habere prelatum ad precipiendū. nō
ne potius ad seruiendum? Jam volumus
prelatorum voluntatibus assentire? Certe
non. Sed volum⁹ vt voluntates nostras
debeant in omnibus ad implere. Et si ali
quid deest. iam plus de ipsis q̄ꝫ de scutife
ris suis murmuramus. ipsis gladio lin//
gue non parcimus. et quod pei⁹ est quod
nobis ab alio esset gratum. hoc ipso q̄ꝫ fit
a prelatis est nobis odiosū. Jam non co//
gitamus quomodo possimus eorum volunta
tez plenius adimplere. ac nostram volun
tatem perfectius ab negare sed quomodo
possimus eis in omnibus resistere. et ad
faciendum quod cupimus eos coartare
aut ad renuendum quod nobis iniungūt
excusare. et aliqua palliare aut diligent
inuestigamus quomodo nō teneamur sibi
in hoc vel in illo aliq̄tenus obedire. Sz
heu luciferi imitator. qui preesse voluit
potius q̄ꝫ subesse. Timeo ne secū habita//
culū habeam⁹ et ad ꝯfusionē nr̄az appare
at xp̄s passus qui ꝑ nob̄ p̄ri vsq̄ꝫ ad mortē

volūt obedire nihil sibi retinens que p
pria voluntas in oībus appetere consue
uit. Se em̄ exinaniuit ad plenum. Hunc
imitati sunt patres nostri. qui cū prelati
essent. se subditos subditis faciebant.
Hoc sibi dulce. hoc delcabile. H sibi erat
peramabile. in his que magis sue volun
tati cōtraria existebant. in his que ad ex
terioris hominis confusionē. afflictionez
z exinanitionez spectabant: sibi infimis
obedire. Non em̄ curiose librabant. an
hoc melius illo hoc securius hoc laudabi
lius esset sicut quidā faciunt causa fuge.
sed cuncta que non essent contra deuz q̄n
tūcunqȝ ardua et vilia. dū cernerent esse
secundū beneplacitū prelatorū. adimple
bant auiditate maxima Tanta em̄ in eis
erat obediē dilcio vt ad implendā nō ti
merent discurrere super aquas. nec ire
ad capiendas leenas. cum iniungeretur
eis z multa alia q̄ non sufficio enarrare fa
ciebāt. Nec ei iudicauit eē īfructuosū. q̄
abbati obediēs q̄siī portabilit voluit p ānū
lignū aridū adaq̄re Ibi appuit obediētie
celsitudo. quia qd mortuum z aridum fue
rat per obedientie meritum fructū fecit.

Quid ergo de obediētia gl'iamur. cur non potius de nostra superbia confundimur? Nunquid viri contemplatiui possumus nominari Timeo q nec etiā christiani. Sed potius imitatores luciferi: possumus et demoniaci appellari. Quo modo eñ christianus dici potest. qui christo contraria nititur adimplere. Nunqd christus considerauit q ipse erat deus et secundum humanitatē omni gratia et sciencia plenus immo quantum ad animaz iam beatus. qui beate virgini et ioseph erat subditus? In soluendo etiā didragma seruis demonū voluit obedire. Nos vero sumus sepulchra dealbata ypocrisi. plena ossibus mortuorum. hominibus exterius mortui apparentes. et interius tumore superbie vegetamur. Jam obedire renuētes. dicimus q non sumus vocati in seruitutem sed potius in libertatem. Ignoramus enim q obedire vel seruire deo in hac obedientie seruitute regnare est. Quanto eniz magis nosmetipsos subijcimus tāto maiori honore efficimur dignïores. Non solum enim ipsa obedien

tia reges constituet in futuro. sed et nūc
si in sua perfectione existat facit creaturā
omnibus dominari. Ad statum reducit
pristinum. et nihil contrarium. nisi ad ꝑ
fectum anime fuerit. molestare permittit
Aduersa facit prospera. et hominem ad//
huc i mortali corpore facit āgelice se ha
bere. Necnō et sui domini honorem ap
petere. cum feruore et omnibus post posi
tis laudem dei facit querere cum magna
auiditate in qualibet creatura. nec momē
tum permittit pertransire a seruicio dei.
O virtus mirabilis. q̄ sui facit hominē
obliuisci. ⁊ in suum semper tendere redē
ptorem. et in terris ambulantem facit in
celestibus habitare. Quid ergo murmu//
ras de obediencia o superbe? Cum enim
dicit apostolus ꝙ in seruitutē non sumꝰ
vocati. innuit ꝙ nō debemus nec deo nec
prelatis obedire timore seruili ad modū
seruorū sed timore filiali et liberali. ad
modum filiorū. acsi voluerit dicere. ꝙ de
cetero voluntatem nostram propriam nō
faciamꝰ. Cum enim dominus iesus chri
stus dicit q̄ vult venire post me nō adiū

rit beneplacitum suum sequatur . sed ab
neget inquit semetipsum . et tollat crucez
suaz et sequatur me. Et tota sacra scriptu
ra tam vetus q̃z noua obe'iaz laudat. Si
eñi bonam superbiam haberes non renu
eres deo tam in se q̃z in alio quocunqz p̄
lato vilissimo obedire . sed potius dedig
reris animā tuam tam nobilem subicere
alicui aliij creature vilissie. Mir eāt q̄ re
dig̃t hō deo fuire i plato. 7 ñ dedig̃t fuire
vni libero aut alicui aliij creature vilissie.
sz totū tp̄s suū nitit expēdere circa nihil.
Ideoqz paup solitarius si cerneret q̄ pl[9]
q̃z alius offenderit . et contra dominum
superbe egerit . suam voluntatem in vin
dictam dei et sui niteretur in omnib[9] ab
negare et seipsum abhorrens vellet ab oī
bus conculcari . semper tamen ad honorē
dei sui omnia referens . Quod facere ipe
cōcedat nobis qui volens patri obedire
crucifix[9] est pro nobis redimēdis Amē.

¶ Quod temptationes sunt vtiles ser
uis dei.

¶ Capitulum . xij.

O Mire benigni
tatꝫ altissi͂e qui nos tēptari ꝑmit
tis non vt capiamur. sed vt timentes ad
te portum tutissimū fugiamus. More bo
ne matris facis o domine que filiuꝫ suuꝫ
a se elongatum videre desiderans et am
plexari per terribile aliquod timorem in
ducit et expandens brachia filium reci//
pit fugientem cum gaudio. sibi arridet ⁊
oscula dulcia elargitur et ne alias a se re
cedat hortatur. vt non accidat sibi malū
consolatur ad se stringens. et demū vbe//
ra subministrat. O felix temptatō que ad
diuinos amplexus fugere nos compellit
O dulcis domine. qui nos permittis vn
diqꝫ effugari. et te semper tribuis refugi
um salutare. vt tecum omni tempore com
moremur. Non ergo te temptationes ha
bere mireris o homo. sed ad deuꝫ fugias
expauescens. ibiqꝫ si temptari nolueris.
residebis: sin auteꝫ capi poteris et dāna
ri. Si autē a deo tuo nimiū te elongatum
reperis. nec potes ad eum recurrere ple
no corde. ad xpm tibi proximū accelerab.

et in sui lateris puteo panno superposito absconderis Et ne timeas q te inueniat inimicus ❡ Hoc semper pro regula generali habeas q qn̄cūq deum volueris ad te profunde inclinare: in corde tuo vulnera christi porta. et eius cōspersus sanguine te patri quasi vnigenitum p̄n̄tabit. et ipse tanq pater dulcissimus tibi plenarie prouidebit. Accede ergo ad christum et eum supliciter depreceris vt ex quo nō decet ipsum denuo vulnerari. dignetur in tuo corpore sua vulnera renouare. teq totaliter rubricare. Et sic īdutus purpura poteris regis palaciuz introire. In tēptate vulnera hec meditare. et hec semp tibi erūt refrigerium et solamen Ne dubites q si ea in corde tuo ipresseris. nulli additus temptationi patebit. Quis videns dominum glorie nostris sceleribus sic grauiter vulneratum auderet iterū scelera perpetrare? Et sic pro ipsorum vulnerum reuerentia atq compassione non desisteret a peccato. saltem quia videret q sine conparatione grauior pena deberetur peccatori in omnibus q innocenti

a peccato deberet timere et etiã abstine
re. Si autem contra te etiam propter tu
as nequicias ipsum videris indigtuz. ad
spem peccatorum confugias matrem su
am. et ipsi tanq̃ȝ matri dei reuerentiam
exhibebis ac fusis lacrimis ei⁹ auxiliũ po
stulabis. Et si perseuerau eris non quies
cens. non dubites ꝗ ab ea quod voluerȝ
ĩpetrabis. Secuȝ enim creuit miseratio
et sibi pro miserijs satisfacere ex officio ẽ
cõmissum. Et cum magna diligentia hoc
exerceas qꝛ quod cõmuniter exercet er
ga omnes. tibi non poterit denegare. Mõ
et si nullomõ te videris consolari. noscas
deum te diligere. ꝛ hoc facit vt peccato
rum tuorum profunditates agnoscas. ꝛ
tuam miseriam non ignores. Et hoc ma
ximum dei donum est. Non enĩ sibi pla//
cet presumptio aliquorũ qui se iustos re
putant. ꝛ ad ipsum altissimũ tanq̃ȝ ad fa
miliarem amicũ accedunt. Uult enim vt
quantũcũqȝ q̇s sit magn⁹ se miseꝝ et q̃si
nihil reputãs ad ipsũ veniat cuȝ pctõꝝ su
oꝝ ꝯfusione ꝛ mag̃ reuerẽtia ꝛ timore. et
magnũ immo maxim̃ reputet q̃ntũcũqȝ

magnus. si ipsum immensus deus noster dignatur saltem a longe intueri. Ideoq pleno corde dei magnitudinem et suam paruitatem confiteatur. et dicat. Domine non solum non sum dignus vt intres sub tectū meū. sz nec vt tibi appropīqre valeā vllo mō. Sufficit em̄ mihi vt tue pietatꝫ ocl'is me dignerꝫ respicere a remotꝫ Dico q si in h̄ p̄seueraueris nō quiescēs. non solum te videbit sed ad sua secretissima te introducet. Quod ipe facere dignetur. qui est benedictus in secula seculorum Amen.

¶ Quod temptatio de predestinatione reprimi debet.

¶ Capitulum. xiij.

SI de predestinatōe aut p̄scia dei aliq cogitatio tibi surrepat. sic respōde diabolo talia ppinanti. Quicquid enim sit de me te certum est esse dānatū. sed si ego prescitus sum. et deū non debeam habere post hāc vitam: totis tamen viribus laborabo vt ipsum saltem habeam in presenti et ipm

possideam quantum possum. ne in vtroqꝫ statu caream tanto bono. Momentum ḡ temporis de cetero non dimittaꝫ quin se cundum meum posse fruar ipso et semper in ipso summa iocunditate delecter. ex qua eternam miseriaꝫ assequi debeo in futuro. Nonne mihi sūma vesania esset si certum est me eternalibus ignibus cruciandum me inimico meo tradere ī presenti et exnunc incipere cum diabolo conuersari? Nō sufficit illa miseria nisi me nūc miseruꝫ faciam ante tempus? Immo certe plus predestinanti me deo meo prout potero taliter exhibebo. vt nihil sit ī me nec cor nec lingua nec cetera membra q̄n continue sint in seruitio dei mei. vt saltēꝫ dum possum et quantū possum habeaꝫ sūmum bonū. Sicut eñ seculares. qui in quadragesima non debent comedere carnes volunt in carnispriuio carnibus habundare. sic de deo facere deberet qui de sua prescīa esset certus. Et hoc precipue faceret qui qꝫ suauis est dominus degustaret. cetera vero delicata absintium reputaret. Sed quantūcūqꝫ me deus p̄sci-

uerit scia. constat mihi et scio q seipsum negare non potest. Cum ergo totis visceribus amplexabor et ipsu stringens fortiter etiam si aurora apparuerit non mihi benedixerit non ipsum dimittam. q si benedixerit mihi nec etiam tunc dimittam. et sine me recedere non valebit. Licitum est enim mihi inferre sibi violentiaz in hac parte cum ipse commendet illos qui regnum celorum rapiunt violenter.
Aut certe scio quid faciam. In cauernis vulnerum suorum me abscondam ibiq quietus latitabo. nec christus se me inuenire poterit et etiam expellere non decebit qui dicit. Eum qui venit ad me non eijciam foras. Et sic me dampnare non poterit. nisi se ipsum iudicare voluerit. Aut ad matris sue pedes prouolutus stabo et q propter peccatores mater dei facta sit allegabo. et vt mihi veniam impetret implorabo. Nec repulsam ab ea pati potero quia fons pietatis ab omnibus predicatur Ipsa enim non misereri ignorat et miseris non satis facere nunq sciuit. Non credo q propter me nouam velit addiscere lectionez.

Ideoq3 ex compassione maxima ante filiū
suum mecum (si dici potest) misera appa/
rebit et mihi ad indulgentiam suum vni
cu3 filium inclinabit. Et sic triplex refu
gium habeo. quod quasi triplex funiculus
difficile confringetur. Quod si predesti
natus su3 et eternā patriā debeam cu3
angelis possidere. certe debeo ex nunc vi
tam angelicā ducere non humanā. To
tum me illi debeo. qui se mihi in premiū
preparauit ⁊ hac porcione contentus ni
hil aliud amodo debeo affectare. Iustus
est em̄ et si aliud q̄3 ipsu3 querere contra
me posset rationabiliter indignari ⁊ quē
visurus su3 beniuolu3. viderez stati3 ira/
tū. contra me sn̄ia3 inferentē. Igitur i fi
ne diabolo sic cōclude. Quicquid de me
futuru3 sit. a seruicio dei non desista3. et
ve tibi qui non potes tanto domino mini
strare. et ei⁹ dulcia presētia iocūdari ⁊c̄.
¶ Questio carnis ad deū patrē de xp̄o.
¶ Capitulum. xiiij.

Carnem cōtra

spiritum per contemplationem eleuatu3

S. i.

immo contra christũ animã eleuantez au
sculta. Inquit caro. Tibi deo patri iusto
ac misericordie īfinite de tuo filio ɔqueror
vt tua iusticia consideret violentiã mihi
factaz et misericordia tua mee miserie cõ
descendat. Ille tuus filius plenus scien-
tia ⁊ virtute. me sua sapientia circũuenit
et sua virtute violentiam mihi fecit. Ille
tuus filius sua sapientia se sub carne mi
hi simili occultauit ⁊ ad me humilitate ni
mia et benignitate inenarrabili calide
subintrauit. Omnibus fuit humilior oī
bus despectior omniũ necessitates assum
psit omniũ infirmitates portauit pro om
nibus crudelissime voluit crucifigi tam
cõpassione q̃z grauissima passione voluit
affligi. cordis amorem per apertionem
lateris sui voluit demonstrare. indeq̃z vo-
luit in remedium emanare sacramenta.
Quid plura? Suam carnem constituit ī
cibum suum sanguinem in potum et seip̃z
promissit in premium. tua precepta faciē
tes. matrem fratresq̃z vocabat. Demum
non solum in via. sed etiam in patria pro
mittebat q̄ se succingeret. et eis ad mē

sam tuam comedentibus transiens mini-
straret. His omnib⁹ et aliis que nec scio
nec valeo enarrare animam mihi deputa-
tam allexit nimis. sed etiaz intus intrās
sua attraxit virtute. in tm̄ ꝛ sic sibi ipsam
suis blandiciis coniunxerit vt iam de me
non curet. sed potius affligat deiiciat ꝛ cō-
culcet.. et ad nihilum redigat. et quod g̃-
uius videtur hoc mihi inferētes diligat
et ꝓ eo vel eis orationem specialez faciat
et si non inferantur. inferri appetat. Sic
qꝫ mortificor et non curat. in limo iaceo ꝛ
exultat. Sed quid? Dolorem dolori ad-
dit. et vt intense doleam cupit. Hec sua
gloria videtur esse mihi inferre iniuriaz.
contumeliā. et quicquid vilissimū credi
potest. Sicqꝫ me desolatam afflictamqꝫ re-
linquit. et ipsa semꝑ vult cū tuo filio com-
morari. sꝑ sua carne cibari. suo sanguine ī-
ebriari. et vbicunqꝫ fuerit vult sꝑ secuz
cōmorari. Nunc autem secum apparet ī
presepio parua. nunc secum brachiis vir-
ginis amplexatur. virginis brachiis de-
portatur. lacte virginis fouetur. Nunc se-
cum famescit. nūc secum sitit. nunc secum

conspuit. nunc secum vulneratur. nunc se cum in cruce tristatur. nunc secum in cel' apud te letatur consolatur quocunqꝫ pre perit. secuꝫ vadit. sine ipso esse non requi rit. Ad nihil potest se vertere sine ipso. Quid tibi dicam pater de filio tuo. qui animam mihi deditam sic suo inebriauit amore sic aut alienauit a me. Si rapinā cōmisit iubeas restitui. Nec enī mihi pa ruꝫ videtur. sic rapere vnā menteꝫ. Cur enim mihi anima deputata solum filium tuum diligit. cur me sic odit. cur cetera derelinquit tui filij amore absorta. Hra ditur sine sensu. Jā nihil aliud audit ni hil aliud cogitat vl' gustat. nihil aliud odo rat. et semper vult īter sua brachia cōmo rari. Jbi iocundatur ibi letatur ibi deli cijs habundat. ibi nimio amore inebria ta cubat. Nec mirū. si hec anima mea tā tum cum filio tuo adhesit. Quia nisi esset lapide durior et ferro insensibilior ex q̄ sibi tanta filius tuus fecit. aliter facere non deberet. immo aliter stultissima ap parerct Et vbi est ita durus lapis. qui tā ti amoris ardore non scinderetur. immo

liquefieret sicut cera. si sibi fierēt omni-
a supradicta. Et ideo non cōquero de ea
tibi benignissime pater. quia fecit quod
debuit. sed de tuo filio qui eam nimis al
lexit beneficijs. ac me in tanta miseria
dereliquit.

¶ Responsio patris ad carnem.

¶ Capitulum. xv.

ATtende et au-
di quid respondeat pater clem-
tissimus carni. Quia creatura mea es ti-
bi iusticiā cū misericordia exhibebo. Nā
cum ancilla anime esses. semper tamē do
minari voluisti. ac semper inordinate egi
sti. tibi non mihi eam seruire fecisti ipsaz
ad omnia mala pronā reddidisti: et quod
peius est eam ad imaginem meam factaz
diabolice seruituti subdidisti. Eam be-
stijs peiorem fecisti. eam fetidam et abho
minabilem exhibuisti. eam super omnem
caliginem denigrasti. et in tantum eam
alterasti. vt creaturā tam nobilem cogno
scere non valerez. Oportuit ergo (qz eaz
q̄ in carne erat nimis diligebaz) meū fi-

lium incarnari. vt eam alliceret ad suum meumqꝫ amorē. et quia tibi carni anima adherendo mortua erat. vt viuificaretur meū volui filium incarnatum pro ea occidi. Nec fuit filij mei hic aliq̄ circūuentō vel deceptio. ſ3 mea suaqꝫ ineffabilis dig tio. Et quia tu caro a tue infusionis principio sp̄ male egisti. meus vero fili⁹ erga eam nimio exarsit amore. et se totum sibi exhibuit. iō iusticia mea multa exigit. vt eā totam et totaliter sibi dimittaz. et ipa te plusqꝫ stercus abhorreat. et ab oībus abhorreri cupiat. Sed quia non solū iusticiā sed et mīaz īplorasti. volo vt aliquā do etiā ī presenti. dulcedine q̄ ī meo sentit filio perfundaris. ꝛ insuper in futuro nobilissiē ac perfectissiē te dotabo. ꝛ si bene anime obedieris. ex nunc non solū a pena eterna. ſ3 et a purgatorio te absoluo q̄ viuo in eternum.

¶ Meditatio sup. Aue maria.

¶ Capitulum. xvi.

AVe maria gratia plena. dn̄s tecū. Tibi dn̄e d⁹

gratias ago. quas possũ ex intimis p̃cor//
dijs meis. qui pro nob indignis dignat9
es nr̃am assumere naturã et virginali vte
ro baiulari. et ex ea virgine nascẽs. lacte
nutriri. eius foueri gremio. et eius subij
ci iperio. qui oĩa conseruas et regis ⁊ me
fetidissimã saniẽ et turpitudinẽ detestabi
lem et abhominatione plenũ. et oĩ vita ĩ
mo essentia indignum dignatus es tm̃
illustrare: vt sciam te matrez habere. et
ꝙ mihi indignissimo concessisti. vt ipsam
possim et audeaz salutare. Non enim fe//
cisti taliter omni nationi. et hoc sũmũ be
neficiũ non manifestasti eis. Ubi est dñe
peculiaris ille populus quem in manu po
tenti et brachio extenso de terra egypti
per desertum in terraz promissionis edu
xisti tot signis et prodigijs magnificen//
tie tue? Nonne domine iste est populus
cui hoc beneficium promisisti? Cur igi//
tur non sibi tui cultoribus sed nobis ydo
latris et infidelibus. hoc tuum summuz
et maximũ beneficium reseruasti? Quare
nob paucis cũ multi ⁊ q̃si ĩfiniti ppl'i hoc
ignorẽt. Nõne dñe vniũsoꝝ es creator ⁊

omnes ad imaginem tuam fecisti? Nōne
domine secreta consueuerunt pādi ami-
cis? Cur nunc domine inimicis et maxi-
me mihi. qui a vertice capitꝫ vsqꝫ ad plā-
tam pedis infectus sum. et totus tendo
ad ea. que tue sunt contraria voluntati?
Cur domine tam nobile donum. tam ex-
cellentem thezaurum tuo infidelissimo ꝛ
nequissimo seruo dedisti? Nonne domi-
ne tibi vedetur ꝙ non honorem sed de-
rideam matrem tuam. quando superbus
humilem. immo humilimaꝫ superbissim⁹
castissimaꝫ īmundissimus. celestissimam i-
mo diuinissimaꝫ vanissimus et terrenis-
simus. sanctissimaꝫ impijssimus matreꝫ
dei. fili⁹ diaboli salutare presumo. Ubi
est bone domine nunc reuerentia matris
tue? Cur tales eam salutare permittis?
Sꝫ o pijssime iesu propter tuā erga nos
nimiam caritatem non suffecit te omni de-
risui et contemptui propter nos subiace-
re. sed matrem tuam iam ad dexteraꝫ tu-
am sedentem permittis pollutis labijs
tractari. vt possis corda nostra tuo et ei⁹
amore inflammare. Nec dubium est ꝙ in

dignissimi sum⁹ et credo firmiter q̄ nul
lus sit celestis angelus qui eam vt digna
est. valeat salutare. quantomagis ego im
mundissima creatura? Miruz videtur.
quomodo miser homo non tremit et expa
uescit tantam dominam salutare. Sed
illud detestabile nimium est. ipsam nomi
nare ore et corde vana et inutilia. immo
nephanda tractare. ipsamq̃ alloqui ter//
go verso. Cum omni em̄ reuerentia hono
re et deuotione est virgo beatissima salu//
tanda. et ipsa tales querit qui ad eam de
uote et reuerenter accedant. Hos enim
diligit hos nutrit. hos in filios suos su//
scipit. O beatus qui de tā nobili matre
letatur. ipsam corde amplectit̄. opere imi
tatur. O felix qui matri dei scd̄m posse su
um nititur conformari. Hic est certe qui
omni creatura contempta. soli deo singu
lari amore inheret. et crucifixus cuz xp̄o
salutem animarum sitit. O mirum vere.
quomodo non capitur exultatione cor ta//
lem virginem salutantis. Matrem dei
alloquitur deum ex ipsa factuz hominez
contemplatur. Hic videt yma summis. &

sūma īmis pro sevanitate coniūgi. Quo
modo queso non liquescit in hac salutati
one mens nostra. vbi deum nos tantū di//
lexisse videmus vt ex virginali vtero dig
tus sit fieri frater noster. Os em̄ nostruꝫ
et caro nostra est. O mira et ineffabil' dif
fusio bonitatis diuine. Quanta q̄so erga
talem virginem deberet cor nostrum deuo//
tione diffundi ꝑ quam talē ad nos meru
im⁹ diffusione diuinā ꝑ quā certe merui//
mus deo esse fratres et coheredes in re//
gno. Mira deberet dulcedine os nostrū
habundare. cum tam dulcem dominā ⁊ be
nignam salutamus et eius benediximus
fructum. Suauissimus em̄ et dulcissim⁹
est fructus eius. et in ore et in corde sapi
entis dulcescit. O q̄ꝫ mira est huius virgi
nis fecunditas. que dum salutatur deuo
te ad cor salutantis suauissimum fructuꝫ
emanat. Quanto auteꝫ in eius fructu q̄s
amplius iocumdatur. tanto ab ea ampli⁹
impetrat et nisi dicat sufficit nunq̄ꝫ cessa
bit. O mira domina mirum videtur quo
modo nō tm̄ delectamur in te salutando q̄
vel ꝑpter te et fructū tuū cetera ignore//
mus. Quō q̄so non est ad te tm̄ intentus

homo propter tuā suauitatē nimiā: vt etiam semetipsum a se abstractus ignoret?
O raptrix cordium: o absortrix mentium.
Cur nos domina ingrauidas tuo affectu.
Cur nos deo nostro impignas? Cur luto implens celos et vanissimos facis diuinos?
Cur nos obsecro filij tui inebrias amore cum nec sibi aliquid ipendere valeam⁹
Quid tibi prodest animarū amatrix. q te et filium tuū nimio diligamus amore.
Nonne tibi celestia sufficiunt? Cur terrena corda requiris. cum tamen sint fetidissima et terrena? accipe animarum venatrix et refoue in sinu gratie tue. Quis em̄ potest animarū venatrix effugere claritatis tue fulgorem. et tue radios pietatis? Nec em̄ est qui a calore abscondere se possit. quia beneficijs tuis pleni sunt celi et terra. Quocunq3 em̄ pergamus occurrit nobis diffusio vteri virginalis. Ecce ergo vndiq3 nos tuis beneficijs irretisti. et sēper et vbiq3 tue benignitatis laqueos extendisti vt a te matre dulcissima fugere rationabilit̄ neq̄amus s3 sp in tue dulcedinis gremio quiescamus. Currite

ergo carissimi vndiqꝫ. et taz nobilē ꝛ sua
uem virginem salutemus Aue. ¶ Paci
entiaz habe domina ꝙ angelicam saluta
tionē. promo. et angelice non viuo. sed po
tius diabolice. Horrēdus suz et te saluta
re presumo. Confido certe dulcissima de
nimia bonitate tua ꝛ tuo inflāmatus amo
re te q̄uis indignus nimiuz non vereor
salutare Aue. Quid mihi domina dulci
us tuo aue? O miꝝ aue qd quadaz celesti
dulcedine inebriat cor deuotuz. Certe
iaz dicere potest deuote salutans: Lique
facta est anima mea vt salutaui dn̄az me
az Deficit cor meuz et caro mea. duz allo
quor dn̄az meaz? Quis in te nō defici//
et virgo sacra duz cernit hac salutatione
preuia. te filio dei īpregnataz? Quis hō
non deficit. duz cernit dei filiuz tuo vte//
ro baiulari. tuo lacte nutriri Quid ergo
libentius audis o dn̄a. q̄ꝫ salutationez q
recognosceris mater dei? Sic in te vis
hoīes iocundari vt spūi meuz cuius mater
es refundatur affectus. Non em̄ puto vt
velis aliter nisi vt mater dei salutari. nec
etiaz cognosci Porta es cristallina. et per

te vis tuo filio nos coniungi. Sed aue
et vere aue. Naz coꝛ nostruz aperuit tuuz
aue. O mirabile et superadmirabile aue.
ad quod demões effugantur. peccatores
liberantur. filij delectãtur. angelus gra
tulatur. verbũ incarnatur. virgo grauida
tur. Certe aue. cuius fructu creature re/
nouantur. hoĩes redimuntur. angeli re/
parantur. Ergo tibi aue vniuersa creatu
ra sine fine pꝛomat. O dulcissimuz et sua
uissimuz aue. quo terrestria letantur. cele
stia iocundantur. O aue quod intellectũ
irradiat. affectuz satiat: mentem ad cele/
stia leuat quo animus illustratur. pectus
dulcoratur. caro marceratur. Igitur aue
O cathenale aue. quod coꝛ cõstringis cũ
virgine et separas a terrenis. cuz miseri/
coꝛdissia miseruz cuz dña seruuz. cuz ma
tre filiũ firmissime ligas O amabile aue
Accedat vt salutet qui vult cathenari
amoꝛe. et cuz salutauerit ex coꝛde. ãplius
foꝛtiusqꝫ costringetur. Et quãto ꝯstrigetᷓ
foꝛti⁹. liberi⁹ salutabit Sicqꝫ amoꝛ ⁊ aue
mutuo se augebũt. donec coꝛ salutãtis defi
ciat pꝛ dulcoꝛ. o ꝟgis amoꝛ. diuinũ reddis

amātez. virgineū facis iā multa sorde pol
lutum. Ergo aue domina mea. mater mea
immo cor meū et anima mea virgo maria
et maria mea aue. O nomen suauissimum.
nomen iocundissimū. nomen dulcissimuz.
nomen marie. Quid feci. quid presūpsi.
quomodo excessi ꝙ nominare te audeo?
Quis vnq̄ȝ talia audiuit. vt perditōnis
filius. peccatoꝝ sacculus. demonuz famu
lus te nominare presumat? O amor mei
nomen matris dei: reuereri nescit amor:
mihi parce domina. ꝙ me amare dicam te
Etenim si non sum dignus. non es indi-
gna amari. Quis o domina te amare desi-
stet. cuius beneficijs gratiam et gloriam
impetramus? Per te domina frangūtur
vincula. soluntur debita. vincuntur vicia.
solidantur confracta. reparantur perdi-
ta: renouantur vetera. roborantur infir-
ma. magnificantur minima. exaltantur in
fima. incepta promouentur. imperfecta
perficiuntur. perfecta cōsummantur. cor
purgatur. refulget mens. animus inflam
matur. liquescit pectus: dulcescit gustus
decoratur aspectus. desponsatur peregri-

na. traducitur sponsa. z resoluitur anima
Omnia hec per te virgo maria. ergo aue
maria. Uere maria. stella maris. amarum
mare et domina. Stella maris. mundo to
taliter in amaritudine posito. lucis eter
ne radium emittendo Amarum mare. cor
tuum in passione filij tui in cruce pro no
bis pendentis totaliter transformando.
Domina. super omnes angelorum choros
ad filij dexteram ascendendo. Et stella ma
ris es nos dirigendo amarū mare cōpati
endo. et domina protegendo. Stella maris
es honestate. amarū mare pietate. sz domi
na potestate O domine deus. quid tibi re
tribuemus pro omnibus que dedisti nob
Quid tibi faciem9 aut facere possumus
qnobis in amaricatione amaritudinis
positis. tenebris vndiqz circumseptis. a
portu salutis nimium elongatis. turbini
bus et procellis ad naufragiū agitatis ī
mo tempestate nimia. pene submersis. tā
nobile solatiū. tam dulce consortium. tā
efficax auxilium. tam pium subsidium. vir
ginem mariam irradiantē stellam dedisti
O certe beata nox. z felix tenebra et glo

riosa caligo: que tali stella meruit irradi
ari. Certe hec nox illuminatio mea in de
licijs meis. O gloriosa virgo si es stella
maris. semper volo in hac vita esse in ma
ri: vt sis sēp mea stella. sēper in mari sim
perfecte amaritudinis de peccatis meis
gemēdo christo crucifixo intime cōpatiē
do proximorum miserijs et vicijs condo
lendo: Sempervolo in hoc triplici pela
go nauigare. vt habeam huius stelle du//
catuz. Ue illis qui sunt in delicijs et no
lunt in hoc mare intrare. quia hac dulcis
sima stella carebunt. Currant vndiqꝫ tri
bulationes et sepiāt amaritudinibus in
auditis: non timebo. quoniam tu mecuz
es. īmo tunc vere mihi refulges cum val
latus angustijs. cū omni humano auxilio
destitutus. cum intrauerit aqua vsqꝫ ad
animam meā cū abiectus fuero et repro
batus ab omnibus creaturis. Me pecca
torem nequissimū et omni malo dignissi/
mū īpugnet et stimulet obsecro totā mū
di machina. vt mecuz sit hec stella maris
maria. O felix cum fuero ab omnibus ex
probratus et cōculcatus et ab hac stella

susceptus. Stella est maris. et in amari tudine positis ipsa relucet. O q̃z dulce et delectabile oclis videre hanc lucē O q̃z bōa et amabilis cōmutatio omnem mundi con// solationē abhorrere. et longe a se irrecu perabiliter eijcere pro refulgentia stelle maris. Plus enim valet vna sola illustra tio illius stelle. q̃z omnium mundanorum. Quis ergo omnis amaritudinis et com passionis et passionis mare non gaudens intret. vbi refulget hec stella Nec paueat cor perfectum. quia impossibile est naufra gium fieri. hac stella radiante. nec potest nubes aliqua interponi nisi volenti. O. domina mea. tu in hoc mari es nobis na uis sustentans et portans anchora stabi liens et firmans. gubernaculum dirigēs et rectificās. velum deducēs et obūbrās stella refulgens. et salutis portum demon strans. imo īpetrans et conseruās Quis ergo non libenter hoc mare cōpūctionis cōpassionis et passionis intrabit. vbi tu nobis in omibus subuenis et ministras Immo vt plus audeam dicere. tu es ma/ ris. amarum mare facta. propter filij tui

passionem. et iniquitatum nostrarum cō
passionē. Non q̄ modo aliquid tristabile
patiaris: sed considero mentem tuam. se
cundum q̄ in hac vita iuxta crucem viue
bas. Hoc ergo duplex intrem⁹ mare scʒ
tuo filio crucifixo: et tuo cordi sibi infixo
compatiendo. et de nostris iniquitatibus
q̄ tante fuerūt necis occasio intime cōtri
stando si volum⁹ cor tuū intrare. qđ factū
ē mare magnū et spatiosū nimis. Quis
ergo non libenter intrabit hoc mare vt
possit cor virginis introire? Certe hij bñ
intrant cor tuuʒ. et sunt continue in corde
tuo. qui filij tui continue ruminant passio
nem. Impossibile est em̄ mater pijssima
filij tui intrare vulnera et nō intrare cor
tuum. quia illa vulnera sunt in corde tuo
perpetuo collocata. Sicut em̄ illa stigma
ta semper erunt in filij tui corpore sic sp
in matris mente. Quis ergo amplius tar
dabit et pigritabit hoc nauigiū introire
Dulce est de te audire. sed dulcius de te
cogitare. et dulcissimū et suauissimū per
christi vulnera cor tuum intrare? Non er
go recedat homo a christi passiōe cōtume

lis et vulnere. si non vult in corde tuo exi re. Ibi fit homo totus virgineus. totus sanctissimus totus diuinus. Ibi obliui scitur homo sui. recogitans que sunt ma tris et filij. Quod nobis concedat ille q̄ benedictus viuit et regnat in secula secu lorum Amen.

¶ Meditatio humilis ac expositio sup orationē dominicā.

¶ Capitulū. xvij.

Pater noster qui es in celis etc̄. O immensa clementia. O ineffa bilis benignitas. O mira dignatio. O longitudo latitudo sublimitas. et profū dum caritatis diuine. Vilissimū lutum detestabilis sanies. nequissima creatura. se dei filiū nuncupat. et dn̄s dominorum. rex regū et dn̄s dominantiū. se meū patrem dicit. Cum oratis inquit dicite. pater nr̄ qui es etc̄. Et q̄ hoc dicit veritas. verissi mū est. Et scio q̄ plus sine comparatione me diligit. q̄ȝ pater carnalis vel mater ī mo q̄ȝ me ego ipse De tanto ergo patre ele uabitur cor meū vt aquila. et iam heres

celi omnia inferiora contenam. Quid mihi vltra de terrenis honoribus qui sum filius dei? Maius dedec⁹ esset mihi appetere quantucumq; honorem terrenum q̃ filio imperatoris latrine officiũ. Quid vltra mihi de terrenis diuitijs qui regni eterni sum heres? Ingominiosus ess; mihi de quantũcumq; magnis diuicijs terrenis curare q̃ primogenitum imperatoris de fimo equorum. Quid vltra de delicijs carnalibus et eternis quantũcumq; magnis? Detestabilius mihi ess; filio imperatoris summi. affici in quantũcũq; allectiua creatura. q̃ filiũ regis in sanie fetidissima. Quid bonum quid pulchrum: quid vtile. quid desiderabile me allicere potest. qui heres sum omnis boni. fontis omnis pulchri et boni? Omnia enim respectu illius non sunt nisi quedã similitudo et vmbra. Accedã ergo ad patrẽ meũ q; nihil aliud vult nisi vt habeã ip;. Nũquid q̃ negligens ero? Nũq̃d q̃ pausabo? Nũq̃d alijs ĩtẽtus ero? Certe cu; ĩpetu oĩbus postpositis: curram ad eum. Sufficit mihi si habeam patrem meũ. Et ideo

toto corde tendam ad eum. Non aliud aspiciam nec aliud videbo nisi dominuz deum meuz quia oculis mentis totus tēdo ad eū. quia nimis allexit animū meū. Pater noster et cetera. Mel et fauum in ore meo cum te deum meum. patrem īuocomeum. O dulcedo indicibilis: O iocunditas inestimabilis. O iubilatio ineffabilis cum audeam te patrem meuz vocare. O exultatio. O admiratio. O medularꝫ modulatio quia pater meus es tu Quid vltra procedam. quid vltra dicam quid vltra petam? ¶ Pater meus es tu. Sed vbi es tu pater mi vbi es? Si vbiqꝫ es īmo quia vbiqꝫ es: quomodo sedes est tibi celum. Sed ideo benignissime vis vt dicamus pater noster qui es in celis. vt nos a terrenis ad celestia eleues: vbi maxime tua potentia. tua sapientia ⁊ bonitas elucesit. vt ibi mi pater sit semper tecum conuersatio nostra: vt a te celestia n̄ terrestria l' ṫrena q̄ram⁹ ⁊ petam⁹. aut certe vt nos sp̄uales celi facti ī nob̄ sit h̄itatō tua. Q'd ḡ nos retardabit. q̄d nos ṙtrahet. q̄d ī pedim̄ta p̄stabit.

quin celestem vitam non terrenam duca
nius vt in nob sit habitatio tua. O digna
admiratio mira dignatio et dignius chri
sti habitatio in nobis. Ego fetidissimus
fimus et abhominabilis peccator latrina
valeo esse ex imensa clementia dei mei ta-
bernaculum eius. et qui sum plenus sanie
et fetore. ero sanctū dei templū. sapientie
sedes et habitaculum spiritus sancti. O
felix dies. o beata hora: cum talem hospi
tem possidebo. Tenebo eum nec dimittam
donec introducam eum. imo ipse introdu
cat me in domū illius que sursū est iheru
salem matris mee et in cubiculū genitri
cis mee scilicet in intima contēplatōnis
quiete: vbi cubant vbi quiescunt aīe deli
cate. ¶ Pater noster qui es in celis sā
ctificetur nomen tuū. O qz bene sequitur
qz bene continuatur. preelegantissime or-
dinatur petitio ad predicta scilz sanctifi
cetur nomen tuū ad pater noster qui es
in celis. quia filialis deuotio. celestis con
tēplatio. totū animū reuerentis filij con
uertit in patrē celestem vt clamet et dicat
sanctificetur nomen tuū. Quasi dicat. No

terrenas diuitias. delicias et honores pe
to. sed vt sim in te totus conuersus et to//
tus diuinus. Sanctificetur ergo nomē
tuum. vt scilz mea vis rationalis tua sa//
pientia illustrata et omni errore ambigui
tate et tenebrositate propulsa purgatam
habeam conscientiam: id est purissimam
noticiam tui. ¶ Adueniat regnum tuum
vt mea vis irascibilis. tua potentia robo
rata: ad arduitatem regni tui conscēdat.
¶ Fiat voluntas tua vt mea vis concu//
piscibilis. tua bonitate dulcorata: immo
tua caritate perfecta. plenissime tuo bene
placito acquiescat vt ex vera dilectionis
amicicia sit idem velle idem nolle.
¶ Uel sanctificetur nomen tuum. quan//
tum ad puram noticiam intellectus.
¶ Adueniat regnum tuum quantum ad
feruens desideriū affectus. Fiat volūtas
tua sicut in celo et in terra. quantum ad
perfectum obsequium effectus. Sancti
ficetur ergo nomen tuum in nobis domi
ne quod ab eterno sanctissimuz est in se:
vt quicquid videmus quicquid audim⁹
quicq̄d itelligim⁹ et sentim⁹ totū ad sācti s

simi nominis tui noticiaȝ ordinemus. vt
sit in nobis nomen tuum sanctum. id est
sine terra. et purum. vt excisi ab omni cu
riositate ꝛ vanitate et omni inutili fanta
sia. te solum in omnibus cognoscamus se
per pijssime et sanctissime pater. mentis
nostre oculus ad te lumen eternum inces
sabiliter dirigatur. semper te qui in om-
nibꝫ es ꝛ a quo oia sūt. in oibꝫ te ituear i oi
bꝫ te cognoscā. O q̄ꝫ dulce lumen et dele-
ctabile oculis. a te sole iusticie nūq̄ꝫ men
tis intuitū amouere. O q̄ꝫ dulcis et ama
bilis. q̄ꝫ admirabilis oculis nostris. tuo-
rum claritas radiorum. Sanctificetur
ergo nomen tuum. ¶ Adueniat regnum
tuum ¶ Nunc regnum huius mundi oc
cupauit totaȝ animaȝ meam. imo totā dis
sipauit animaȝ meaȝ. totam lacerauit. totā
fedauit. totā denigrauit sponsaȝ tuaȝ di
lectam animaȝ meaȝ. Totum cor meuȝ. to
tum animuȝ meuȝ vanitas. immo feditas
huius mundi allexit. Ideo non que mun
di sunt sentio. que carnis sunt appeto. q̄
terrena sunt cogito et affecto. factus sum

ciuis huius mundi. et sub huius mundi
principe sollicite studeo militare. Sed
tu domine nōne creatura tua sum? Ergo
adueniat regnum tuum. vt princeps hu-
ius mundi eijciat foras. Tu solus ī me
regnes tu solus inhabites mentem meā
totum me occupet regnum tuum. totum
sibi vendicet desiderium meum. solus re
ficias affectum meum. Quid quero. quid
desidero. quid volo. quo vagor. quo dis-
curro. quo distrahor? Sufficit mihi do
mine regnuz tuum. sit tibi habitatio mea
sit tibi refectio mea. sit tibi tota conser-
uatio mea. Tu solus bonus. tu solus pul
cher. tu solus amabilis. tu solus deside-
rabilis animarum amator. Tu solus me
regas. tu sol⁹ me dirigas. tu solus me al-
licias. tu solus cor meum tecum habeas
animarum zelator. In te solum quiescat
cor meum et pectus meum. In te solum
dulcoretur cor meū. tu solus repleas ani
mum meum. Cum impetu ascendā ad te
centrum meum et regnum meum. anima
rum redemptor. ¶ Ergo adueniat re

gnum tuum ¶ Fiat voluntas tua sicut in
celo et in terra. ¶ Hoc volo. hoc desidero
hoc totis animi visceribus concupisco.
vt in me. et de me ac per me. non mea. sed
tua fiat voluntas. Totꝰ sim. Totꝰ in tu
um soluz plaudam honorem. ad hoc factꝰ
sum. ad hoc natus sum. vt tuum solum ho
norem requiraz. Jam non flectar ad meū
appetitum. iam non requiram proprium
cōmodum. Jam non desiderem amicoꝝ af
fectum sed solum nitar tuum solum in oī
bus beneplacitum adimplere. Non co/
gitam quid amaruz. quid dulce. quid one
rosum vel leue. quid asperum vel suaue.
sed cum impetu et desiderio feruenti et cū
anxietate curez perficere que tue sunt be
neplacita voluntati. Hoc solum mihi sit
iocundum. hoc mihi sit suaue. hoc solum
mihi sit leue. hoc delectabile et amabile
in quantūcumqꝫ asperis vilibus difficili
bus effusis et amaris tuaz requirere pfi
cereqꝫ voluntatē. O gaudium et iocun/
ditas. et exultatio medullaris. totum et
totaliter semper et vbiqꝫ exponere me ad

omnem tui honorem. que3 possem modo aliquo effectui mancipare. O vtinam so lus posse3 omnia tua misteria mi domine adimplere. Magis gaudio magis appro bo. amplius totis artubus et visceribꝰ concupisco me totum exponere et ipen dere tuo honori. me dene tue satisfacere voluntati pro te. q̄3 etiam q̄3tūcumq3 cele stibus et diuinis delicijs iocundari. Si em̄ propter te mi domine lacerarer. ꝛ pas siones et mortes quascunq3 ad tui hono rem reciperem. eas magis approbarem & magis diligerem ꝛ de his magis gaude rem. q̄3 de quacunq3 delectatione. quā etiā in patria possem habere. nisi forte illa de lectatio tantum aut plus cederet ad tui honorem. et hoc etiam ratione delectatio nis sed ratione tui honoris optarē. Non enim factus sum ad meam vanitate3 con solandam. sed ad tuam magnificentiam honorandam.

¶ Quid mihi maius. quid mihi dulciꝰ. quid mihi amabilius q̄3 me totum in tu um honorem resolui.

¶ O gaudiu3 domini. o tripudiū o mihi

omne iubilare solatiū. q̄ possim aliquid
quacunq̄ difficultate facere ad tuum ho
norem. Hoc angelorum est gaudium. ce
leste desiderium posse te totaliter obseq̄.
totaliter te frui. tue volūtati plenarie cō
formari. et tuum honorem et magnificē
tiam admirari. Non dubito. immo cert⁹
sum. q̄ plus gaudent angeli et anime sā
cte de magnificētia honoris tui q̄ȝ de ma
gnificentia glorie sue. Et ideo fiat volun
tas tua sicut in celo. id est in celestib⁹ spi
ritibus. et in terra id est in nobis homi
nibus. Et tue voluntati adeo libenter
et feruenter ac voluntarie obsequamur ꝛ
ipsi scd̄m possibilitatē nostre virtutis to
taliter conformemur. ¶ Panem nostruȝ
cotidianum da nobis hodie. ¶ O q̄ȝ be
ne ordinat q̄ȝ eleganter coniūgit hec ver
ba premissis. Et q̄ȝuis de pane materiali
et etiam spirituali possit exponi: de sacra
mentali tamen pane maxime exponam⁹
ad presens. Et vt dixi. in verbis domini
est egregius ordo. Quis eni adeo dign⁹
Quis adeo est habilis ad susceptionē hu
ius sacramenti ad offerendum filiuȝ deo

patri. vt ille qui vt supradictum est se to
taliter in deum ordinauit et quantum ad
intellectum affectum et effectum. qui se to
tum deo obtulit. totum se sacrificio con
seruauit. qui in se annullatus est et in de
um totus illatus est qui non que sua sunt
querit sed que iesu christi. Ille enim in
hoc sacrificio potest iesum xpm recipere.
iesum xpm deo patri pro se et aliis offerre. et
ideo petitioni isti magister verus preposuit.
Sanctificetur nomen tuum. et optime con
git ad illud verbum. Panem nostrum cotidi
anum da nobis hodie. Qui enim egyptum pecca
torum exiuit. In sanctificetur nomen tuum. et
mare rubrum temptationum inundantium submer
sis egyptiis sicco pede transiuit. In adue
niat regnum tuum. et in deserto contemplationis so
li deo intendit. et se te totum deo dedicauit.
In fiat voluntas tua Jam in hoc deserto esuri
ens. manna id est panem celestem a celesti patre
requirit. In panem nostrum cotidianum da nobis
hodie. Qui enim in egypto aliquando super ollas
carnium sedit. nunc illis spretis. solum panem vi
num qui de celo descendit. exquirit postulat et
acquirit. O admiranda xpi dignatio. mira in

bilatio mentis. deus meus sponsus me
us amor meus. factus est cibus meus.
Sanctorum premium. gaudium angelorum. dei
patris verbum est nutrimentum meum. Lux mundi
sol celi. sapientia dei. est refectio animi mei
Proles virginea. redemptio humana. ce
licque gloria. facta est cibatio mea. Quid vl
tra affecto. quid vltra me potest allicere?
Absit a me domine vt ex quo cor meum ha
bet tam nobilem cibum quod circa aliquid quod
est in toto mundo afficiatur. Quomodo
obsecro post tam nobilissimum cibum suffi
cientissimum. suauissimum. et dulcissimum. po
test cor meum circa vana turpia et inmun
da delectari? Et si semper non possit ipsum sa
cramentaliter sumere. saltem cor meum ip
sum spiritualiter non desinat ruminare.
In veritate mirum et plus quam mirum vide
tur quomodo pre dulcore et nimio amo
ris feruore cor non deficit in hoc cibo.
Tu solus bone iesu sis cibus meus et re
fectio mea. te solum esuriam. te solum auide et
insatiabili appetitu comedam et semper sim
famelicus tui. Quid te dulcius. quid su
auius. quid amabilius bone iesu? Te so

lum volo comedere. te solum cupio masti
care. Tu mihi semper dulcescis in corde
Si solus odor tuus deberet sufficere to
ti mundo quanto magis cibatio tua Si
in verbo quod de ore tuo procedit refici
mur et viuimus. quid est te verbum eter
num ore recipere. et cordis dentibus ma
sticare Quomodo in te cordis penetra
lia non liquescunt? Quomodo nō sic cor
meum delectatur in te vt obliuiscat om
nia preter te? Si aliquid terrenum. im
mo aliqua similitudo terreni. tantum cor
meum occupat aliquando vt obliuiscatur
tui. quomodo tua verissima presentia non
me tantū reficit et inebriat vt omnis mū
di obliuiscar et etiam mei? Nūc ergo pa
ter celestis panem nostrum cotidianū da
nobis hodie. Da nobis hunc panem. vt
semper in presenti et semper presentiali
ter eum habeamus Sit semper presens
spiritualiter hic cibus et nunq̄ȝ sciat pre
teritum vel futurum. sed hodie doces bo
ne iesu vt dicamus. Cur queso tantuȝ fe
stinas esse nobiscum? Quare non differs
vsqȝ cras? Quid enim in nobis vides?

Quid in nobis sentis? Quid in nobis agnoscis. q in tantum nostro es inebriat9 amore. Quid nobiscum lucraris. quid in nobis reperis. quē fructum de nobis habebis. q nescis tardare? Sed sic amor nostri te vrget. vt differre nequeas. quin statiz velis esse nobiscum. cum quibus nllum habes lucrum? Nos autez qui sum9 fetidissima sanies. et indigni etiā tua creatura quantūcumqz vilissima nominari. q modo differimus ex quo tantum desideras nos esse tecū. quin te summū bonuz. speculuz sine macula impetremus? Tu g bone domine differre non vis. vt ostēdis nec nos differre volumus āplius. hodie ergo te petimus vt habeamus. Non em̄ tarda est institutio. quod esset si peteremus ⁊ non impetraremus. Quia ergo te statim petimus et desideramus et hoc ipsum tu cupis. accede ad cor nostruz: quia ad te ascendit cor nostrum. En inebriat9 es nostri. et nos tui aōre. Te ergo ad nos et nos ad te. cum impetu iungit pondus amoris et iam omni mora sublata mutu9 fit amplexus et inter brachia tua defi//

cit anima mea absorpta amoris feruore.
Luz cum sensi aplexu tuu. excitasti animu
meuz. post cibasti. deinde iebriasti tandem tuis
aplexib⁹ et osculis separasti animaz mea
et in tuis brachijs quiescit. no eaz quasi
indignaz abicis. non eaz refugis sed ad
te stringes clamas et dicis. Adiuro vos
filie iherusalez. ne euigiletis neqz suscita
re faciatis dilectaz. donec ipsa velit. Sz
adiuro clementiam tuaz bone iesu. quare
dixisti cotidianuz. Nonne continue vis
esse cibus noster Nonne sufficit si per vnu
diez in nobis habitas et moraris nobis
cuz. Quid fecimus tibi. Quid ergo dica
de beniuolentia tua Nescio quia in illis the
zauris clementie tue deficit animus me//
us: ita vt no possit paruaz considerare sci
tillaz. tanta est abyssus eius. Et ideo ali//
ud nescio dicere. nisi ex quo vis seper ee
nobiscuz. non oi tempore simus tecuz. et
nunquam a te sponso benignissio specioso. ci
bo suauissimo recedamus. Ita eniz dne
tuo aore et deuotione nos conglutines te
cuz: vt non possimus a te recedere nec ve
limus. Sic ergo pane nostruz cotidianu

da nobis hodie. ¶ Et dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. ¶ Hoc sic ordina et coniunge predictis. O bone iesu. nobilissimū celuz. nobis indignis seruulis tuis benignissime et instantissime obtulisti. Sed quid? Timeo ad cōuiuiū hester vt amon inuitari. Et si illa bone iesu nō sit intētio tua. tamē timeo de iniusticia mea qꝛ agnosco peccata mea. Quid ergo? Cō uiuium opulentissimum paratum est. nun cijs id est angeli sancti ministrant. esuries me excitat et compellit. tamen accedere non presumo. quia peccaui. Quid ergo faciam? Angustie sunt mihi vndiqꝫ. Sed certe quid eligam scio: Ibo enim ad patrem meum celestem de quo supradictuz est: Pater noster et cetera. et dicam ei. Pater peccaui in celum ⁊ coram te. Jam non sū dignus vocari filius tuus fac me sicut vnum de mercenarijs tuis id est dimitte nobis debita nostra. Sed o felix recognitio culpe: que promeretur patris amplexus. Forte amoris feruore inter ā plexus eius resoluar. et mutabor in virum

alterum et aliquantulum audebo comede re de vitulo saginato. Dimitte ergo nobis debita nostra. O mira dei nostri dignatio erga nos. ipsum contempsimus et pro vilissima sanie cõmutauimus et tñ nobis suadet vt veniam petamus. quomodo vult nobis veniam dimittere cum offensis. hoc autẽ nõ vult angelis elargiri. Quomodo queso bone domine potes nos amplius aspicere. qui ita turpiter a nobis abiicimus te? Ergo ex quo tu ipse suades. Dimitte nobis debita nostra dimitte nobis. quia iam pro nobis ipse debitum soluisti. iam teipsum pro nobis in sacrificio obtulisti Tu es qui nos doces vt dicamus. dimitte nobis &c. Hoc facere potes. Nonne pax iam facta est? Nonne iam pacis conuiuiũ celebratum est aut cotidie celebratur Dimitte ergo nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. O beatum proximi debitum. O felix offensa quam allegare coram deo possumus in remissionem debiti nostri. Non ergo carissimi fratres contristemur si nos offendũt homines. si nobis iniuriantur. si nos af

fligunt. rapiunt et accipiunt nostra sed
in his quantum est pro nobis exultemus
et gaudeamus. immo affectemus et cupi
amus. quia dimittendo ea proximis. alle
gare poterimus. dimissionem debiti no
stri. Non est dubium q magne virtutis
magneqz efficacie est allegatio ista. quam
summus aduocat9 et iudex noster nos do
cet. Ergo dimittite et dimittetur vobis
Dimitte g nob debita nostra. sic et nos
dimittimus debitoribus nostris: Et ne
nos inducas in temptationem. ¶ Quid
enim domine prodest baptisari vel laua//
ri a mortuo. si iterum tango mortuum?
Non sufficit mihi domine. vt peccata cō
missa dimittas. nisi etiā me domine a cul
pis et a peccatis iminentibus custodias
Nam promptissimus sum ad peccatuz. et
nisi me custodias. sine freno irruaz in pec
cato Quid domine profuit aman. q a re
ge assuero super omnes pricipes fuit ela
tus cuz postea in flatus superbia fuit sus
pensus in ligno? Quid enim mihi prodest
quicquid in premissis petitur verbis ni
si me contra temptationes conserues in

bonorum. Ergo et ne nos inducas in tem-
ptationem. Uis bone iesu vt sic petamus.
quia multociens permittis nos tempta
tionibus stimulari. vt ad te recurramus.
Omnem modum et viam qua possis nos
ad te trahere exerces. quia tecum nos cu
pis habere. Temptatus ergo ad amplex-
xus paternos fugiam. vt recipiat me fu-
gientē et timidū. et dicam ei. Et ne nos
inducas in tēptationē. Hoc vult. hoc de
siderat. hoc expectat meus pater. vt ad re
fugiū curram et auxiliū ⁊ sinū eius. vt to
taliter de me diffidens solū de ipso con-
fidā. Ergo. ⁊ ne nos īducas ī tēptationē
¶ Sed libera nos a malo Amen.
¶ Uerū est domine. quia sumus digni oī
malo. quia contēpsimus oē bonū. sed vide
clementissiē pater infinitā misericordiā
tuā. et oīno detestabilē nequiciā nostram.
et releua a nobis paruulis. nobis īfimis
īportabile onus et a malo opprimente de
struente. et retardante a bono. libera fa-
mulos tuos. vt libere possimus dn̄atui tuo
seruire et vacare. et maxīe ab illo terribi
li et horribili malo eterno nos libera. ne

tua desiderabili visione priuemur . quod horrēt omnia ossa nostra. Quid enim mihi prodesset tuam creaturam fuisse. nisi te habeam. et totus in te ferar ꝛ totaliter in vita eterna. Quam nobis concedat ille qui est benedictꝰ in secula seculoꝝ Amē.

¶ Sequuntur alie due breues expositiones super orationem dominicam.

¶ Capitulū. xviij.

Possunt autem supradcā aliter explicari sic. vt pater noster premittatꝛ . vt confidenter ad xp̄m accedamus. Qui es in celis vt que sursum sunt queramus. nō que super terram. Sanctificetur nomē tuū. quantum ad fidei illustrationem. Adueniat regnū tuum. quantū ad spei firmitatez. Fiat voluntas tua. quantum ad caritatis conformitatem et perfectionez. Panem nostrū cotidianū. quantum ad nutrimentum et fulcimentum temperantie. quod maxime exhibetur in pane eucharistie Et dimitte nobis debita nostra. ꝛc. quantum ad correspondentiam et meritum iusticie. per h

qd subditur. sicut et nos dimittim⁹ rc.
Et ne nos inducas rc. quantum ad actū
prudentie. que est in precauēdis insidijs
Sed libera nos a malo. quantū ad actuȝ
fortitudinis. que est in tollerandis ad//
uersis. Amen.

Alia expositio

¶ Possumus autem supradictas petici
ones exponere pro his que habituri su
mus in patria. vt sanctificetur nomen tu
um. referatur ad apertam visioneȝ. quasi
diceretur quod nunc per speculum et in
enigmate videmus. pure et sine terra et
sine aliquo medio videamus. Adueniat
regnum tuum. quantum ad firmā tentio//
nem vt in eternuȝ regnemus. Fiat volun
tas tua. quantum ad consūmataȝ dilecti
onem que plene amantem in amatū trans
format. Et tunc exponendū est. Sicut ī
celo et in terra: id est sicut in angelis ⁊ ho
minibus fiat. Panem nostruȝ cotidianū
da rc. quantum ad suauissimā fruitioneȝ
Et exponenduȝ est cotidianum. id est cō
tinuū. qua sp ibi est dies. Et exponendū
ē hodie p pntia q̄ nō habȝ pteritū, et futu

ruz. sed est tota simul. quod melius per p̄
sens notatur. Et dimitte nobis et cete//
ra. In quo petitur aduentus anni iubilei
in quo omnia debita dimittuntur veris
iudeis id est penitentibus et confessis. ꝛ
homo homini et deus hominibus talibꝰ
vniuersa delicta dimittet: Et ne ne nos
inducas et cetera. In qua petitur illa pa
cis pulcritudo de qua dicitur. Sedebit
populus meus in pulcritudīe pacis. vbi
non est amplius sathan nec malus occur
sus. Sed libera nos a malo. quasi dice//
ret. Duc nos ad illum statum. qui est oīm
bonorum aggregatione perfectus. et ipꝛi
uatione omnium malorum iocundꝰ Ubi
vere liberati erimus a malo. Hec autem
expositio vltima multam admirationem
et miram vel nimiam deuotionem. medu
larem exultationem . plenam laudis per
solutionez requirit. et in ea satis sunt mi
ri et inenarrabiles cōtemplationis the
zauri sed nō sufficio. nec sum dignus eos
dispensare. nec ponere in os meum im̄ū
dum maxime cum regis assueri aulam in
gredi non valeaz non vocatus. et ideo sim

plicitati nostre sufficiāt q̄ supra diximus foris in atrio existentes. Ipse autem christus ad nos in clementie signū virgaȝ auream extendat. vt possimus secure ad ipsum introire et secum in eternum regnare: q̄ est benedictꝰ in secula seculoꝝ Amē.

¶ Meditatio sup̄ Salue regina.
¶ Capitulū. xix.

AD salutandū beatē virginē mariam Primo debes eius magnitudinē considerare. Nec em̄ circa filiū eius potuit amplius eleuari. q̄ʒ vt mater dei vocaretur. Exultās ergo et admirās magnitudinem matris nostre deuote et reuerenter ad ipsum accedens dicito salue. Hoc dicto statiȝ in tuam resilias paruitatem et magnificentiā matris dei. et dic. Patientiam habe in me domina. q̄ ego vilissimus hominuȝ audeo assistere tante domine. et salutare p̄sumo reginam celorum. dominam angelorum et matrem dei mei.

¶ Sed de tua benignitate humili. et

humilitate benigna confido q me indi-
gnissimum sustinebis. Et quamuis sis archa
veteris testamenti . et ego multo ignobi
lior tamen cum te tetigero corde. et saluta
uero ore nō credo percuti. sed tuo amore
potius inflammari. et a tua pietate largis
sima in omnibus exaudiri. ¶ Ergo salue
regina. Sub tuo regimine domina volo
de cetero militare et me totaliter tue do
minationi cōmitto. vt me plenarie regas
et gubernes. Non michi me relinquas.
q2 sum mihipsi contrarius nimis. Quicqd
ergo mihi dimiseris. noueris miserrime
defuiendū Sed cum plenus sim miseria
et a planta pedis vsq3 ad verticem putre
factus. geram horrore3 fetoris. quomodo
me regere dignaberis tā nobilissima cre
atura? Certe. quia tu es regina misericor-
die. Et qui misericordie subditi sūt nisi
miseri? Sed regina mīe es et ego miser
rimus peccator subditor maxi9 Quō g
dn̄a non exercebis in memetipm tue mi-
serationis effectū? Uere dn̄a regina es
mīe. quia non est in hac vita sic desperat9
sic miser. cui non impetres mīa3 salutarē.

si ad tuum declinauerit regimen. Certe do
mina cum te aspicio. nihil nisi miam cerno
Nam pro miseris mater dei facta es. miam
insuper genuisti. et demum tibi miserendi est
officium cōmissum. Undiqz solicita de
miseris vndiqz mia vallaris: solū misere
ri tu videris appetere. Multum sollici
ta es miseris. hos in tuos filios adopta
sti. hos regere dña voluisti. et ideo regina
mie tu vocaris. Quid ergo de cetero for
midam? quid timem? Et quis ad te qd
petierit non habebit? certe nullus. nisi q
se miserū nō recognoscit. q̄a nō subest tuo
regimini nisi miser. Aut quis etiam si se
cognoscit miserū. de tua mia non confidit
Illi ergo paueant soli. qui se existimant
esse iustos et supbi presūptuosi. qui tuo
regimini nō subsistunt. et illi miseri q tuā
miam non requirūt. Nos ergo miseri te
cum de cetero consolemur tecum amodo
domina habitemus: demum te totis visce-
ribus amplectamur quia tu es vita. Ui-
ta vere que mortem superbie vicisti. que
nobis vitam gratie impetrasti. vitā glo-
rie genuisti. Et non est dubium: q vitam

nature multis reddidisti. In omnibus em̄ te vitā morti opponis. O vita mira-bilis que mortuos viuificare conaris. Certe o domina a priuatiōe est homo regressus ad habitum. O vitā mortē non timens. mortem expellens: mortales īmortales constituens O certe vita amabilis vita desiderabilis. vita delectabilis. O vita non senescens: sed potius senes ad iuuentutē reducens. o. vita. carnales vitas ad nichilum redigens et abhorrens o vita. que nutris celestibus allimētis. o vita. certe contraria vite mūdi. Qui em̄ vult te habere. se affligat. delicias respuat. delicata queq̄ contēnat. ⁊ qui āplius mortificatus fuerit: āplius te possidebit O vita diuina fortificans potestate scilicet īperatione diuina: diuina sapientia regulās et diuina vegetās bonitate. Si vita mea es cur non semper in me es. cur non semper vegetas animā meā? Quis mihi tribuat. vt semper gaudeam beneficio huius vite? Dulcedo Uere dulcedo. que amaritudinem peccati veniam impe

trando expellis. que nobis dulcedinem
gratie et vite acquiris. que ad suaues ce
lestis patrie cõtemplationes introducis
O dulcis domina. cuius sola memoria af
fectũ dulcorat: cuius meditatio magnifi
centie mẽtez eleuat. cuius pulcritudo ocu
lum ineriorez exhylarat. cuius amenitatꝫ
imensitas cor meditãtis inebriat. O do
mina que rapis corda dulcedine. Nõne
cor meũ domina rapuisti. et vbi queso po
suisti illud. vt ipsũ valeaz inuenire? Nũ
quid ĩ sinu tuo ne inueniã collocasti? Nũ
quid inter vbera tua posuisti illud? For
tasse ibi posuisti illud cor meum. vt quod
friguerat ibi calefiat. O raptrix cordiũ
quando mihi restitues cor meum? Quare
sic corda simplicium rapis? Quare violẽ
tiã facis tuis amicis? Nũq̃d semper vis
ipsũ tenere? Cuz id a te postulo mihi ar//
rides. et statim tua dulcedine consopitꝰ
quiesco. et in me reuersus cuz iterum po
stulo. me ãplexaris dulcissima. et statiz in
ebrior tui amore. et tunc cor meũ nõ di//
scerno. nec aliquid scio petere nisi tuum
Sed ex quo sic est cor meũ tuo dulcore ĩ

ebriatum. guberna illud cum tuo. et in sa
guine agni conserua. ꝛ in latere filij col
loca. Tunc assequar quod intendo tunc
possidebo quod spero: quia tu es spes no
stra. Nonne domina tu es regina. nonne
tu es nostri mater premij scilicet christi
qui est premium bonoꝝ ꝛ beatoꝝ. Nōne
tu es que tantuz nos exaltare desideras
Nonne plus sine cōparatione nos dili
gis ac bonum nostrū procuras āplius q̄
mater carnalis. Si ergo nos vis facere
gloriosos. immo quia vis quis poterit te
prohibere? Sperent in te qui nouerūt
nomen tuuz. qm non derelinquis queren
tes te dn̄am. Certe qui sperāt in te. mu
tabunt fortitudinem assument pennas
vt aquile volabunt. et non deficient. cur
rent non et laborabunt. Quis em̄ nō spe
rabit in te: que etiam adiuuas desperan
tes? Et quis non sperabit in te. per quaz
exaudite sunt patrū preces et eoꝝ adim
pleta sunt promissa? Quid potuerunt pa
triarche et prophete desiderare. qd̄ per
te dn̄a non fuerint assecuti? Si antiqui
hec oīa habuerunt per te. quomodo nos.

qui sumus vnici filij tui sanguine redem
pti. nō habebimus quod voluerimus po
stulare? Nō dubito q̄ si ad te venerimꝰ
habebimus quod voluerimus. In te ergo
speret. qui desperat. qui deficit ad te re=
currat confidenter. ad te perueniat. qui
vult aliquid impetrare dicēdo. Salue
Quid ergo de cetero a tui salutatione po
terit nos prohibere. ex quo es vita dul=
cedo et spes nostra? Quid ergo a tua reue=
rentia ex quo es regina, nos poterit im=
pedire? Et quid est salutationem replica=
re: nisi tibi sine fine reuerētiam exhibere
Quid est salutare et iterū salutare. nisi
salutē et salutis profectum ad te dn̄a po
stulare? Quid salutamꝰ et iterū salutamꝰ
nisi vt tam interius q̄z exterius per te do
mina salubriter custodiamur? Quid salu
to nisi quia vtrumq̄z hominē tue reuerē=
tie expono? Quare te salutaui. nisi vt te
haberē? Quare iterū te salutaui. nisi vt p
te filium tuum possiderem? Quare te salu
taui. nisi vt redderem te attentā ad vo=
ta mea? Et iterū q̄re te saluto. nisi vt be
ne suscipias et perficias ipsa vota mea?

Aut certe primo te volumus salutare. vt
te cōmedemus. secundo vt post hanc mi
seriam filij tui gloria gaudeamus. Prīo
es domina salutata. vt per te gratia impe
tretur. Secundo. vt per te ad gloriā per
ueniat. Ad te. Ad te ꝑe. q2 tu sola dominū
genuisti. tu sola interemisti vniuersam he
reticam prauitatem. Tu sola es domina
regni. tu sola es gubernatio premij. Ad
te matrem misericordie: matrem certe. q̄
lauas nos a fecib9 peccatoꝝ. que nos cō
solaris in cunabulis vagiētes: paruulos
esurientes lactas: cuius brachijs susten
tamur deficientes. Tu vere consolidas
vulneratos. ad salutem ꝑducis egrotos.
Et nō solum mater. sed etiam medicina fa
cta es miserorū. que es domina angeloꝝ
Ad te certe. que non derelinquis delin
quentes. que non respuis fugientes. que
blandimentis nos allicis. delicijs nos
foues et nutris. Ad te clamamus quomō
non clamaremus qui vulnera sustinemus
plagas sentimus. quia inimicis vndiqz
circundamur9 Clamamus angustiati. mi
serijs īfinitis oppressi. clamam9 cordis

anxietate. stomachi vacuitate. dolorꝫ acer
bitate. Aut forte erga te amoris imensi//
tate clamamus: ne somnolētia tibi erga
nos inducatur. Quare enī obdormis do
mina? Surge et adiuua nos Clamamus
etiam vt nostraꝫ tibi manifestemus mise
riaꝫ quia clamare necessitas nos cōpellit
Et etiā ad te clamamus. vt te ad cōpassio
neꝫ āplius moueamus Propter hunc cla
moreꝫ: rauce facte sūt fauces mee Quid
ergo amplius moraris. Quid affligi nos
permittis? Si ergo multuꝫ tardaueris
et vocē clamādo amisero. ad te āplius cla//
mare neq̄bo. Et heu mihi. q̄d tūc faciā. cū
nec exaudire me poteris nec audire? Quid
faciā dn̄a: cū a te fuero penitus destitutus cū
tua vbera non poteris ministrare? Cito
domina subuenias clamanti: ne in mani
bus subiiciar inimici. Curre festina domi
na et tuū nequissimū seruū ac infidelissim
ad te clamātē p̄cc̄to adiuua ⁊ eripe de ma
nibus inimici et periculis tui hostis Si
aliud o domina te alicere non deberet. ni
si quia tuus hostis audet tuos fuos frau
dulenter inuadere. deberes ad nos q̄to

cius festinare. Curre et libera nos dña:
propter suam superbiam cōprimendam.
Curre ne inimici tui dominentur in nob
clientulis: curre. ne dicant. vbi est deus
eorum. de cuius clemētia confidebāt? Nec
mireris domina si clamamus quia sumus
a te nimium elongati in regionē longin-
quam: dissipauimus partem nostrā quasi
diceretur. Si prope essemus planius pos
semus loqui. et ideo quia longe sumus.
clamamus exules: Exules a patria. exu-
les a visione diuina. Et vtinā nō exules
a gratia. exules a consolatione materna.
O anima cur non es potius separata a cor
pore. quam a tua domina exulata es a christo
capite. Et quomodo potes miser sine ca
pite ambulare? Nonne ambulare sine ca
pite monstruosum est? Heu mihi cur in tā
longum exilium relegatus sum? Quomo
do vel quando videbo deum saluatorem
meum. aut quando potero saltem dominā
meam intueri? Non dubito domina. quod si
ad te tanquam exules clamauerimus corde
te. et tuum filium plene possidebimus.
Cur ergo volumus hic quiescere. Cur ad

patriam non anhelamus? Cur non affe-
ctamus matrem dulcissimam amplexari?
Quare non desideramus secum cum filio
suo commorari? O domina, dum hic sum⁹
exules constituas nos. ne etiam tanq̃ in
patria confidentes. querere te ⁊ filiũ tu
um desistamus. Sic tamen constituas exu
les in corpore. vt hic tecum simus ciues
in mente. filij eue. Vere filij eue. quia su
perbi ⁊ presumptuosi. vere filij eue. quia
ambitiosi et auari. saltem scientia. et vti
nam nõ re aliena. gulosi carnales et inobe
dientes. et breuiter in omnibus ipsã euã
sequentes. ⁊ promptissimi ad malum dif
ficilesq̃ ad bonum. Et si cõtingat aliquẽ
filium bonoꝝ operum generare. cum qua
dam cordis tristicia et dolore parturim⁹
sed malum cum gaudio perpetram⁹. Nec
nobis sufficiunt mala nostra. sed sicut eua
adam. ita nos alios maculam⁹ ad malũ.
Et etiã sicut ipsa excusabat se. ita et nos
in defectibus nostris excusamus. aut sal
tem si possimus. in alios retorquemus.
Tedet nos vesci ligno vite: et in cruce do
minum contemplari et manus ad lignuz

prohibitum applicamus. Non curamus per contemplationez paradisi delicijs cõsolari: sed potius volumus in peccatorũ fecibus habitare. Plus enim placet nobis in multo labore et sudore. vilia agere et acquirere: q̃z dominum glorie degustare. Nisi enīz domina nos adiuvisses: fortasse iam ad inferni profundissima venissemus. Nec enim est quod nos possit excusare: quia non te sed evam in omnib9 imitamur: ac propter hoc domina. Ad te suspiramus. Suspiramus autem de tam longe matris absentia. venire ad te domina cupientes: suspiramus ad te. tuum filiuz affectantes. Suspiramus ad te tanq̃z parvuli. ad tua vbera anhelantes: suspiram9 ad te desiderio. suspiramus et amore nostro. Nullus enim nisi tuus amor quo erga te sumus domina inebriati intrinsecus cogit nos ad te dña suspirare. Quis enim non te diligit reparatricem omniũ amoris caminum pulcriorem sole. dulciorem melle. bonitatis thezaurum. honestatis speculuz. omnis sanctitatis exemplũ. Omnibus es amabilis. omnibus ineffa

bilis. omnibus delectabilis Sedes es sapientie. fluuius clementie. radius dei tatis nec est qui se abscōdat a calore tuo Quis ergo ad te non suspirabit? Amore etiam suspiramus et dolore. vndiqꝫ nanqꝫ nos angustie premunt Quomodo ergo nunc non suspiramus ad te que solatium es miserorum. refugiū expulsorum. liberatio captiuorum. medicina infirmorum mater paruulorum. sponsa adultorum. regina bellatorum. domina vniuersorum et etiam inimicorum nec est qui tue voluntati valeat obuiare. Hic afflicti. sic miseri ad te talem dominam suspiramus. gemētes et flentes in hac lacrimarum valle.
Tu dn̄a nōne vides quomodo et qualiter sumus amaritudine pleni Intus sumus gemētes et exterius flentes: in loco lacrimoso iacentes. Onerati peccatis gemimus. aggrauati molestiis flemus: habūdātes miserijs in vale lacrimarū sum⁹ Gemimus sauciati: flemus spoliati in valle lacrimarum sumus destituti. Gemim⁹ solem iusticie non videntes. flemus inimicis nostris seruientes in valle lacrimarū

sumus tuum auxilium implorantes Hec
est certe vallis lacrimarum ad quam om-
nia lachrimabilia fluūt. gemebunda de-
currunt. flebilia ruunt. Ad hanc vallem
fluxerunt demones infernoꝝ. peccatū pro
thoplaustoꝝ. miserie antiquoꝝ. Quid au
tem amplius dicā? Non sufficio nec scio
huius vallis detestabilia enarrare. Eya ergo
aduocata nostra. illos tuos misericordes
oculos ad nos cōuerte. O laudabilis cle
mentia creatoris. qui sic afflictis. tā no
bile et laudabile subsidiū dignatus elargiri.
O certe dei nostri mira benignitas. q̄ suis
reis te dominam tribuit aduocatam. vt a
filio tuo inter nos et ipsum iudicem con
stituta. quod volueris pro nobis valeas
impetrare. Nec enim dubium est quod no-
stra culpa iuste damnabat quos cōseruet
tue aduocatio pietatis. O mirabilis er-
ga nos misericordia dei nostri. qui ne ali
as fugeremus pro sententia. non solum
dignatus est communicare se nobis in iu
dicem. vt esset deus et homo iesus chri-
stus a quo debet sētentia promulgari. sed
voluit ipse sua viscera misericordie ma-

trem suam dominam gratie nostram insti
tuere aduocatam. Et ideo non timenduz
est quin miserearis miseris et ad illam p
tem inclines sententiaz quam defendis
et nobis exhibeas gloriā quam causaris
Scio bene q post sententiam non est ap
pellatio ad maiorē. quia et si iudex sit ho
mo tuus filius. est tamen et deus filius
dei patris. Nō enim video domina. quo
modo aliquid tibi valeat denegare. q quī
per te celestem patriam habeamus. Hoc
est enim quod cupit deus noster hoc est
quod desiderat. hoc est pro quo te matrē
constituit aduocatam. Non ergo restat
domina. nisi vt illos tuos misericordes o
culos ad nos conuertas. Eya ergo aduo
cata nostra illos tuos misericordes ocu//
los ad nos conuerte. Non enim dubito
domina q si nostras aspexeris miserias
non poterit tua miseratio suum retarda//
re officiuz. Mirabiles nec non et amabi
les tuorum radiȷ̈ oculoruz. quibus nos al
licis ad amorem et ad plenam domina sa
lutē venenatos occulos erunt basilici.
O eiie oculi venenati. cur non offertis vos

oculis virginis. si vultis perfectam reci
pere medicinam. Nam suorum claritas
oculorum umbras expellit. effugat cater
uas demonū. purgat vicia mentium. cor
da congelata succendit. demū ad celestia
trahit. O domina quā beati sunt. quos vi
derint oculi tui. hos ergo oculos ad nos
conuerte. et iesum benedictum fructum
ventris tui nobis post hoc exiliuȝ ostende
O venter mirabil' qui potuit capere cre
atorem. O venter laudabilis: qui meru
it recipere redemptorem. O venter desi
derabilis qui emanauit desiderium men
tium. gratiarum fluuiuȝ. glorie premium
O venter non venter sed celum empire
um. In hoc ventre fuit preciuȝ perdito
rum: felicitas beatorum. deus angelorū
O beatus venter. o beata viscera. o bea
ta vbera. O domina nostra. o fons pieta
tis locus sanctitatis. flumē bonitatis. vē
ter tuus domina. O felix venter. qui so
lem genuisti. mundū reparasti. patriaȝ re
cuperasti. O quā preciosus venter. qui por
tauit medicinam infirmis. vitam mortu
is et paradisum iustis: O venter eburne

us et sedes sapientie. O venter tornati
lis. et celsitudo glorie. O venter amabi
lis. et dulcedo anime. O eleuatio menti
um. inebriatio cordium. suauitas peccato
rum. fructus tuus domina. O hic est vere
fructus beatus a principio sui ortus. hic
est iesus filius dei viui. hic est saluator no
ster dominus deus noster. Hunc iesuz be
nedictum fructuz ventris tui nobis post
hoc exilium ostende benignum. vt ipsum
videndo ipsum habeamus. ipsum haben
do ipso perfruamur. O clemens indigē
tibus. O pia exorantibus. O dulcis di
ligentibus: O clemens penitentib9. O
pia proficientibus. O dulcis cōtemplā
tibus. O clemens laborando. O pia lar
giendo. O dulcis te donando O clemēs
consolando. O pia blandiendo. O dulcꝫ
osculādo o clemēs ī effectu o pia ī affectu
o dulcꝫ ī affatu. O clemēs ī ꝯceptu. pia ī
aspectu. dulcis in āplexu. dulcis ī amo
re rectis clemens in subiectis. pia in cor
reptis. et dulcis in dilectis. O clemens
O pia O dulcis maria Amen.
Capitulum finale de statu beatoꝝ in ce

lesti ierusalem.

¶ Capitulum. xx.

AD contemplā dum vel adquietem omnium de celesti ierusalem aliquid balbutiendo p̄rumpam. Nam locus est altissimus splē didissim⁹ latissimus et firmissim⁹. Societas ē nobilissima speciosissima benignissima purissima icessabilissima. id est nūq̄ȝ cessabit nec remittetur. Ibi habebimus dominū potentissimū. excellentissimū. iustissimum et liberalissimū. patreȝ nobilissimū. ditissimū. prouidentissimū et pijssimum. fratrem simillimū curialissimū sapientissimū et optimū. Sponsum pulcherrimū. singulariter summū. suauissimū et amore fruentissimū. Quantū ad nos erit ibi aperta visio. firma tentio. consummata dilectō. continua laudatio. reuerentia profundissima. admiratiō altissima. exultatio sanctissima et deuotio intima. Et in corpe erit agilitas. claritas subtilitas et impassibilitas. Ex predictis omnib⁹

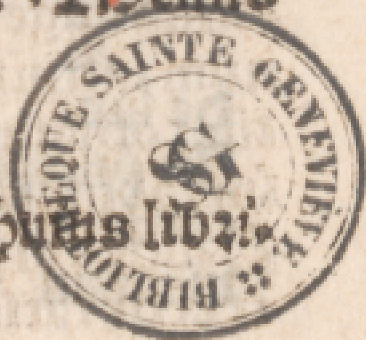
consurget fruitio perfectissima. sacietas
sufficientissima. sobrietas sobriissima. vo
luptas pudicissima. cordialis diffusio. io
cundissima amplexio seu complexio. me-
dullaris transformatio. centralis quieta
tio. omnis amenitas. omnis suauitas. om
nis securitas et omnis libertas: quia li-
beri erimus ab omni iniuria, violentia
culpa et miseria. Et sic absterget deus om
nem lacrimam ab oculis sanctoꝝ suoꝝ et
mors vltra non erit. neqꝫ luctus neqꝫ cla
mor neqꝫ dolor erit vltra. quia prima trā
sierunt. vt veritas in apocalipsi testatur.
Felices lacrime. quas manus conditoꝝ
absterget. Et ideo veritas per ysaiam di
cit. Ad vbera portabimini. et super ge-
nua blandientur vobis. Quomodo si ma
ter blandiatur filio. ego consolabor vos.
et in ierusalem consolabimini. Et qm̄ tā
tum gaudebimus de bono alterius: quan
tum diligimus eum et ibi vere diligem⁹
omnes alios sicut et nos. et deum perfe-
ctissime. plusqꝫ nosmetipsos. Ideo multi-
plicabitur gaudiū nostrū scd̄m inestima-
bilem numerum angeloꝝ et sanctoꝝ. de

quorũ gaudio gaudebimus. sicut de nr̃o Et plus sine comparatione gaudebim⁹ de immensitate diuine potẽtie sapientie et bonitatis q̃ȝ de felicitate nostra Et q: istud est excessiuuȝ. sic absorbebimur gaudio de felicitate diuina et intrabimus in gaudium domini intus ⁊ foris. vndiq; absorpti et circundati gaudio excessiuo. Nec mirum. quia plus sine comparatiõe nos diligit deus q̃ȝ nosipsi nos. et ideo sine comparatiõe plus dabit nobis gaudij ⁊ leticie. q̃ȝ sciremus aut possemus petere vel appetere. Hic ergo habundabimus et superhabundabimus gaudio. q: diligentes ⁊ quia dilecti. quia nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. que preparasti te diligentibus. immo non solum cor hominis viatoris. sed nec etiaȝ comprehensoris. aut alicuius angeli potest aut poterit illud bonum infinitum et gaudium nobis paratũ et oblatum comprehendere: Hic ergo intrabimus in gaudium domini nostri. Gaudẽs ergo gaudebo ĩ domino semper et ei de tãtis beneficijs gratias exhibebo

Gaudebunt labia mea cum cãtauero sibi et anima mea quaꝫ sic nobiliter seipso redemit. Lauda ergo iherusalem dominuꝫ lauda deum tuum syon. immo laudent eũ celi ⁊ terra mare et omnia que in eis sunt Jam super oẽs vicos iherusalẽ all'a dicamus. Lauda ergo anima mea dominũ laudabo deũ meũ in vita mea. et illum mecũ laudet omnis creatura Amen.

Explicit feliciter

liber qui dicitur Stimulus diuini amoris Domini Bonauenture. Cardinalis deuoti. et seraphici sacre theologie pro// fessoris eximij laudabiliter correctus. Et parisius ĩpressus Impẽsisq; Georgij Mittelhus Anno dominice Incarnationis Millio. CCCC°. xL°. Mensis octobris. Die xxiij.

¶ Sequit̃ registrũ foliorũ huius libri.

A
p̄mū vacat
Incipit
cana
debeat

B
pugillo
habundo
ianua
etiam ad

C
nimia
tabat
Quomodo
feras

D
¶ Qualꝛ
Nunc
ista via
timoris

E
de suo
In p̄ncipio
corde
nimiam

F
tempsit
factis
ruis vel
lut val.

G
¶ Reful.
cax opatio
et sic
ti et re.

H
sic christus
simi ad
tueri
ieiunauit

I
tiosis
rencia
habuisti
sumus

K
domine
deficerem
hunc
recipis

L
¶ Qualꝛ
feruore
iniurijs
abhorrere

M
cōtēplatiōe
sequia
ris. deum
vt tanta

N
custodis
ter ad
Nunc h
cora poti⁹

O
beatorū
vilissima
deunti
cruce

P
medere
vt saltem
placione
cum te,

Q

gita q̄
vt habeas
reputare
vnum

R

go de
amarissi s
sum aīe
voluit

S

Jtaq;
sam tuam
liquefieret
gratias

T

Suscept⁹
lia et
toto cor
terrenas

U

ci aīa
alterum
bono
q̄d p̄dix

X

anxietate
patriam
bili s
trem suam

